

Poveștile *unei* inimi

LECȚII DE VIAȚĂ ȘI DE IUBIRE
PENTRU FETELE SINGLE

DIANA-FLORINA COSMIN

DIANA-FLORINA COSMIN (n. 1984) este redactor-șef al revistei *Forbes Life*, din cadrul *Forbes România*. Din 2009, semnează și o rubrică lunară în ediția românească a revistei *Cosmopolitan*, tratând cu umor și cu sinceritate problemele cu care se confruntă fetele singure, aflate în căutarea marii iubiri. Diana a obținut primul job în presă la vârsta de 13 ani, participând, în paralel, la diferite concursuri de creație literară din țară și din străinătate. Înainte de a decide să se dedice în totalitate scrisului, a studiat Diplomatie și Relații Internaționale în Statele Unite ale Americii, efectuând stagii profesionale în cadrul mai multor organizații internaționale din Marea Britanie, Elveția, Austria și Olanda. Din 2007, este membră a Institutului Regal de Afaceri Internaționale (Chatham House) din Londra.

Website: www.povestileuneiinimi.ro

DIANA-FLORINA COSMIN

Poveștile unei inimi

Lecții de viață și de iubire
pentru fetele *single*

Ilustrații de
AGNES KESZEG

Curtea
veche

BUCUREȘTI, 2012

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

COSMIN, DIANA-FLORINA

Poveștile unei inimi : lecții de viață și de iubire pentru fetele *single* / Diana-Florina Cosmin; il. Agnes Keszeg. - București: Curtea Veche Publishing, 2012

ISBN 978-606-588-281-2

I. Keszeg, Agnes (il.)

821.135.1-32

Designul copertei: GRIFFON AND SWANS
www.griffon.ro

Ilustrația copertei și ilustrațiile din interior: AGNES KESZEG

© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2012
pentru prezenta ediție

ISBN 978-606-588-281-2

Motto:

*O femeie pe care am iubit-o
Și cu aceeași femeie care nu ne-a iubit
Fac zero*

Marin Sorescu, „Contabilitate“

INTRO

Elefantul în magazinul de cristaluri

Demult, cineva mi-a spus că oamenii nu ar trebui să se aventureze să scrie decât despre lucrurile pe care le știu bine, pentru că dubii și întrebări fără răspuns avem cu toții. După ce treci de un anumit prag al maturității, al durerii sau al celor două la un loc, răspunsurile vin însă mai ușor, ca și cum ai aprinde o lampă într-o încăpere întunecată. Dacă suntem norocoși, e suficient să apese altcineva pe întrerupător ca să se facă lumină în lumea noastră. Fie că este vorba de un prieten, de un părinte sau, pur și simplu, de un străin care a cunoscut și el, cândva, aceeași beznă și s-a decis să-și poarte lumina înăuntrul lui pentru totdeauna.

Viața ne ia câteodată metaforele *ad litteram*. Nu întâmplător, călătoria mea printre propriile întrebări și răspunsuri a început la Voet Licht, un magazin de lămpi Tiffany, din Leiden, orașul olandez în care mi-am trăit o parte din studenție. Pe atunci aveam o inimă frântă, iar lumea mea se dezisese de primăvara de afară, preferând un decor alb-negru, unde până și albul dădea mai mult în gri. În universul meu cenușiu, ales cu bună știință, magazinul de lămpi a apărut ca un mic miracol.

Cu siguranță, ați văzut măcar o dată o lampă Tiffany. E un obiect absolut minunat, cu abajurul făcut din bucăți mici de sticlă de toate culorile, dispuse sub forma unui mozaic ce pare să

prindă viață când se aprinde lumina. Magazinul de corpuri de iluminat din Leiden avea cel puțin o sută de astfel de lămpi atârinate de tavan sau așezate, ciorchine, în cele două vitrine. Când m-am oprit în fața lui, era opt și un sfert seara, trecut de ora închiderii, dar proprietarul încă își mai făcea de lucru prin magazin, scoțând din priză lămpi și aranjând prospecte pentru a doua zi când, judecând după afișele din geam, începea o nouă promoție. Nu poate fi prea ușor să vinzi lămpi de sute de euro într-un oraș studentesc în care cele mai căutate produse sunt hamburgerii și tricourile de doi euro de la H&M, așa că omul avea toate motivele să zăbovească pentru a-și trece în revistă strategia de a doua zi.

La mult timp după, i-am mulțumit în gând pentru întârzierea providențială. Stând în fața vitrinei cu lămpi, m-am simțit pentru prima oară ca un personaj din acele poze făcute în sepia și procesate pe calculator în așa fel, încât un singur element al compoziției să apară colorat. Lumea mea era, toată, în alb-negru, iar de cealaltă parte a vitrinei locuiau lumina și toate nuanțele curcubeului. Și, pentru prima oară după multă vreme, mi-am dorit din tot sufletul să mă mut și eu în partea colorată a fotografiei. De atunci, ori de câte ori văd o lampă Tiffany, îmi vine să zâmbesc discret, în semn de recunoaștere.

Cele mai frumoase dimineți olandeze erau, pentru mine, cele de luni, când magazinele de pe Haarlemmerstraat, strada cu magazinul de lămpi, deschideau abia după prânz. Cel mai bun confesional pentru propria conștiință este o stradă pustie, pe care te plimbi în tovărășia forțată a propriei persoane. Mai ales în momentele în care ai prefera să existe o mare de oameni între tine și gândurile tale. Diminețile de luni mi-au lăsat mereu senzația că am vreme pentru orice, că pot să repar ceea ce am stricat, să aduc înapoi ceea ce am pierdut și să termin tot ceea ce a rămas în aer. Au fost timpul meu de invincibilitate și speranță.

După ce se stârnea aglomerația, era ca și cum toată acea mare de oameni pe care o invocasem ar fi venit de-a valma peste mine.

Pentru că nu cred în lucruri întâmplătoare, ci doar în coincidențe mascate care închid cercuri ale vieților noastre, m-am decis să scriu povestea despre cum „se potrivesc poveștile“ într-o dimineață de luni, la fel de pustie, într-un magazin de cristaluri din Bruxelles. Niciodată n-am simțit ironia clișeelelor pe care ni le livrează viața mai pregnant ca acolo, pe strada Regelui: dacă un magazin de lămpi reușește să aducă un strop de culoare într-o existență alb-negru, unde altundeva s-ar putea vedea viața mai clar decât într-un magazin de cristaluri?

Acela a fost locul în care am reușit să-mi privesc experiențele de speranță și de dragoste în chip lucid, detașat și senin, ca și cum aș fi triat, în gând, un dulap întreg ticsit de perechi de pantofi vechi, care nu mai poartă cu ele nimic decât amintirile inerte ale unor momente trăite, parcă, într-o altă viață. Și mi-am dat seama că, poate, pentru alții, acei pantofi ar reprezenta mici comori *vintage*.

Destinatarul poveștilor mele se regăsește în fiecare dintre cei care au simțit măcar o dată în viață că dragostea e un mecanism dificil și ermetic, care adesea dă rateuri la întâmplare și care poate scoate pepite de aur, dar și bucăți de tinichea, în funcție de norocul sau de ghinionul celui care așteaptă, nerăbdător, la capătul liniei. Nu cred în ghinioane, nici în nefericiri, în schimb, cred în curaj. În curajul de a dansa în magazinul de cristaluri fără să-ți fie teamă că vei trânti vasele de Boemia pe podea. Și în curajul de a aprinde toate luminile din sufletul tău fără să-ți fie teamă de ceea ce se poate ascunde prin ungherele aflate până atunci în beznă.

Iubesc lămpile Tiffany pentru că arta lor este, de fapt, o joacă a culorilor și a luminii, care ascunde o certitudine: apăsând pe un buton, știm sigur că abajurul din bucățele de sticlă ne va colora

încăperea. Cu cristalurile, în schimb, am o relație mai complicată, pentru că în ele găsesc cea mai apropiată reprezentare a vieții. Magia lor e mai puțin evidentă și ostentativă decât a lămpilor, iar dacă le abandonezi într-un colț, în întuneric, poți ajunge să crezi că nu au nicio frumusețe, că sunt doar o sticlă banală, cu pretenția că este prețioasă. Dacă le pui însă în calea unei singure raze de lumină, poți admira în ele întreg curcubeul.

POVESTEA 1

Povestea femeilor (ne)complicate

Pentru a înțelege cât de simplu e să-ți croiești drum printre problemele vieții, este, poate, suficient să încerci să te „strecori“, mai întâi, într-un corset minuscul din anii '20.

Mi-am spus dintotdeauna, mai în glumă, mai în serios, că ar fi trebuit să văd lumina zilei într-o altă epocă. M-am răsfațat cu gândul că viața mea n-ar fi trebuit să înceapă într-un bloc gri din Bucureștiul anilor '80, ci într-o casă brâncovenească de pe Podul Mogoșoaiei, cu moașa la capul patului. Totul până în urmă cu zece zile, când am hotărât să mă duc să văd cu propriii ochi cum ar fi fost dacă mă nășteam, vorba cântecului, în „locul potrivit“.

Într-un studio foto din Centrul Vechi, un *maître photographe* ca din Bucureștiul interbelic m-a pozat în rochii de dantelă și corsete legate fedeleș pe talie, care ar fi făcut-o geloasă și pe capricioasa Miza din *Titanic Vals*. Un stilist mi-a aranjat părul în bucle fabricate cu drotul și mi-a prins cu atenție broșe pe pălăriile cu voaletă.

După două ore de du-te-vino printre mobile din alte vremuri, probând febril mănuși croșetate și cape de blană, îmi intrasem atât de bine în rol, încât nu mi s-ar fi părut deloc anormal să ies pe Lipscani și să fluier după o trăsură care să mă ducă „la bulivar“. „Domnișoară, v-ați fi potrivit de minune în acele vremuri“, mi-a susurat reverențios și *maître photographe*, în timp ce echipa lui dădea din cap a aprobare. Iar când am intrat și într-un

corset original din anii '20, în care nimeni nu reușise să-și mai strecoare talia în ultimii 60 de ani, aproape că-mi venea să plâng de ciudă: chiar mă potriveam în lumea aia, fir-ar să fie!

Aproape că mă și vedeam la promenadă, cu ofițerii întorcând capul după mine. Într-o lume atât de simplă, cu atât de puține șanse de nefericire, iubirile se derulau după un tipar în care virtutea era timiditatea, nu tupeul. Sensibilitatea, nu croșeul ofensiv. Manierele, nu datul din coate. M-aș fi simțit mult mai confortabil sau, cel puțin, n-aș mai fi avut atâtea bătăi de cap, atâtea jocuri de-a „uite iubirea, nu e iubirea“, atâtea dileme și căutări febrile, în van.

Gândul m-a îmbătat vreo două zile, timp în care mi-am admirat cu nesaț fotografiile de splendidă bucureșteancă interbelică. Însă cam în a treia zi, bombănind somnoroasă pe drumul spre sala de sport unde încerc să-mi mențin la cote rezonabile stresul de femeie a secolului XXI, mi-a venit în minte un gând. De fapt, o mică revelație. Așa cum eu pizmuiau o viață în care singurul lucru complicat erau volanele rochiilor, femeia din corsetul meu din anii '20 ar fi dat orice să poată transpira puțin pe o bandă de alergat din 2012, înveșmântată într-o pereche de pantaloni scurți, teniși și maiou. Ar fi dat, poate, ani buni din viața ei pentru o săptămână în care să-și poată satisface toate visurile nerostite, de soție și mamă, la fel de încorsetate precum rochiile ei de epocă.

Pentru libertăți pe care noi le luăm de-a gata și nu prea știm ce să facem cu ele. Putem să alegem singure pe cine să iubim, fără să ne intereseze gura lumii, dar punem ochii pe cele mai nepotrivite persoane. Putem ieși pe stradă neînsoțite, cu libertatea de a vorbi cu cine vrem, fără să ne „compromitem“ social. Ne pierdem însă în teama de a nu divulga prea mult, de a nu fi nici prea insistente, nici prea reci. Nici prea amorezate, nici prea indiferente. Ca să aflăm ce simțăminte poartă iubirile noastre, nu e necesar să le trimitem scrisorele prin mesageri de taină, ci le

putem scrie instant, pe Facebook, primind răspuns în câteva secunde. Însă ne e teamă să-l aflăm, așa că ne înghițim cuvintele.

Ne bucurăm de privilegii la care străbunicile noastre nici nu visau, dar suntem mai temătoare decât erau ele, în lumea lor strâmtă, cu iubiri disciplinate. Avem drept de vot, putem deveni femei de afaceri sau cosmonauți și ne putem îndrăgosti de vecinul de scară, de colegul de birou sau chiar de cineva din celălalt colț al planetei. Ne poticnim însă în dileme vechi de când lumea.

M-am gândit ce și-ar fi dorit femeia care a purtat cândva acel corset din poză. Pe cine invidia ea, dincolo de mode, funde și baluri? Probabil, pe bărbați, singurii cărora le era permis totul pe atunci. Și, chiar dacă azi noi, femeile, suntem, oficial, pe picior de egalitate cu bărbații, am mai avea multe de „furat“ de la ei. Lucruri cu adevărat importante, pe care nu îndrăznim, nici după aproape un secol, să ni le însușim cu totul.

În luna femeii, m-am decis, spre binele meu, să fiu mai „bărbată“. Primul amendament: să încetez a mai lua lucrurile personal. Chiar dacă planetele și galaxia întreagă gravitează în jurul meu (bărbații sunt convinși că așa este), nu totul are legătură cu mine. Altfel spus, o iubire neîmpărtășită nu este simptomul unui defect iremediabil, al unei lipse acute de farmec, umor sau frumusețe, ci este, pur și simplu, o chestiune de chimie. Nu toată lumea trebuie să mă iubească și nu e problema (și cu atât mai puțin vina) mea dacă nu se întâmplă.

Bărbatul pe care-l iubesc este cine este, nu cine mi-aș dori eu să fie. Și, uneori, trebuie să am curajul de-a face eu primul pas. Fie că asta înseamnă să-i dau un *like* pe Facebook la poza de la concursul de *off-road* sau să-i cer părerea în legătură cu ultima cafea deschisă pe Lipscani. Sau, și mai bine, să-l întreb dacă nu vrea să-mi povestească despre *off-roading* la o cafea, în Centrul Vechi. Dacă răspunsul este negativ, a se vedea primul amendament. Poate, pur și simplu, băiatul nu e băutor de cafea. Și, nu

în ultimul rând, vreau să fiu prima pe ringul de dans, fără să aștept mereu pe altcineva să dea tonul petrecerii. Asta pentru că nu mai trebuie să aștept să mă invite nimeni nicăieri și nici să bifez vreun carnețel de bal. Pot să dansez când vreau, cu cine vreau sau chiar și singură, dacă am chef.

Paradoxal, ședința foto din Bucureștiul vechi mi-a lărgit orizonturile, după ce m-a făcut să alunec în corsetul strâmt al unei lumi cu limite bine trasate. M-a ajutat să înțeleg că femeile de demult știau să-și joace cu măiestrie puținele cărți pe care le aveau la îndemână. Știau cum să dea din gene pentru a-și arăta iubirea sau respingerea, pentru a scrie istorie și a-și schimba destinul. Învățaseră să facă mult cu foarte puțin.

Noi, în schimb, putem mișca munții pentru ceea ce ne dorim, avem voie să rostim toate cuvintele care lor le erau interzise și să dăm glas tuturor sentimentelor care nu erau „de bonton“. Dar, din păcate, cădem în depresie pentru că suntem nevoite să dăm din coate și pumni, în loc să ne simțim norocoase că avem dreptul s-o facem. Ori de câte ori voi privi poza mea de bucureșteancă interbelică, o să-mi aduc aminte că, atunci când îți place cu adevărat cineva sau îți dorești atât de mult un lucru, încât aproape ți-e teamă să-l rostești cu voce tare, cel mai înțelept este să tragi adânc aer în piept — pentru că nu te jenează niciun corset — și s-o alungi cât ai da de două ori din gene. Teama, nu dragostea.

POVESTEA 2

M-am hotărât să devin... la fel

*Cea mai dificilă formă de reinventare
este să reușești să te transformi în tine însăși.*

Am învățat deja: pentru a fi iubite, trebuie să fim altfel. Să ne reinventăm, să fim imprevizibile, surprinzătoare, mereu altfel decât s-ar aștepta Măriile lor, bărbații visurilor noastre imposibile. Să facem eforturi dătătoare de atacuri de panică, ce ne tocesc răbdarea și sfârșesc subordonându-se, toate, aceluiași scop: uniformizarea ființei complicate care suntem într-un ambalaj demn de iubit și, dacă se poate, de adjudecat „până când moartea ne va despărți“. Deși, cu cât ne străduim să fim mai „altfel“, cu atât ne îndepărtăm mai mult de ceea ce avem cu adevărat special în noi. Mesajul subînțeles: „Ceea ce sunt nu este suficient, așa că voi încerca să devin altcineva.“

Eu, una, nu mi-am dorit niciodată să fiu „altfel“. Niciodată. Dimpotrivă, mi-am dorit din tot sufletul să fiu la fel ca toate celelalte. Să mă potrivesc în peisaj, să dovedesc aceeași lejeritate în relații, emoții și scopuri, ca și cum toată viața asta ar fi o amplă repetiție, în care orice ai face „nu se pune“, ca la jocul de-a v-ați ascunselea. O viață de probă, în care nimic nu e definitiv, așa că poți să tropăi în voie pe coridoare, prin vieți sau relații, fără să te gândești la consecințe. Oricât am încercat însă, am rămas mereu în „altfel“-ul meu: fata cu bucle printre fetele cu păr drept, fata care ascultă *oldies* în loc de rock, care se duce la teatru în loc de

club și se bucură mai mult de un articol în revista liceului decât de selecția pentru Miss Boboc.

Fata complicată care preferă cărțile în defavoarea oamenilor, din simplul motiv că aceștia din urmă nu se prea pricep s-o înțeleagă la fel de bine cum reușesc, fără niciun efort, personajele de roman. Și, dacă ar fi să aleg pe cineva cu care m-am identificat cel puțin o dată în viață, acela ar fi tot un personaj, dar unul de film: Judy, din comedia clasică *Ce se întâmplă, doctore?*. „Știu că sunt altfel decât ceilalți, îi explică rebela Barbara Streisand liniștitului Ryan O’Neal. Dar dacă mă iubești, îți promit că de-acum înainte voi încerca să fiu la fel.“ „La fel ca...?“, șovăiește el, nedumerit. Iar răspunsul ei vine, sincer, deznădăjduit și teribil de real: „La fel ca toți ceilalți oameni care nu sunt altfel.“ Am oftat și am înțeles-o prea bine. Când mă străduiam să-mi îndrept părul cu placa, să port negru în loc de roz sau să mimez entuziasmul într-un club ticsit de lume, când, de fapt, mi-aș fi dorit să fiu oriunde altundeva, mă amăgeam cu ideea că încerc să fiu altfel: mai distractivă, mai decorativă, mai atractivă sau orice alt „-ivă“ care m-ar fi făcut ca toate celelalte. La drept vorbind însă, reușeam doar să fiu o copie palidă și tristă a tuturor fetelor care nu aveau bucle, ochelari sau o aversiune față de cluburi.

Sceneta mea a durat până în ziua în care una dintre divele cu breton de Cleopatra, pe care o admiram în tăcere, a apărut în rochie ciclamen, cu părul făcut permanent și purtând ochelari cu rame negre, groase, de tociar. Fără dioptrii, să ne-nțelegem. Moda se schimbase și fata trebuia să țină pasul. Atunci mi-am pus pentru prima oară problema care dintre noi încearcă să fie altfel și dacă tot jocul ăsta de-a reinventarea are vreun sens. Exact când ți-ai învățat rolul, se schimbă moda...

Convingerile despre noi înșine se formează la vârste fragede, iar în tot restul vieții încercăm doar să ne dovedim că avem

dreptate. Cu mult înainte de reinventările mele, la 15 ani, am rostit prima declarație de identitate: „N-o să fiu niciodată cea mai frumoasă, pentru ca lumea să mă iubească, dar o să fiu cea mai deșteaptă, iar lumea o să mă respecte.“ Puseul de înțelepciune zvâcnise în inima mea frântă de cel mai drăguț băiat din clasă, care-mi ceruse să-l ajut, „cu extraordinarul meu talent la scris“, să ticluiască o scrisoare pentru marea lui pasiune, din clasa paralelă. În acel moment, am decretat că, oricât m-aș strădui, voi fi mereu altfel. Un „altfel“ compatibil cu talentul, dar nu cu dragostea. Cu respectul tacit al celor din jur, dar nu cu îndrăgostirea. Și, indiferent de cât de departe am ajuns în viață, m-am așteptat mereu, instinctiv, ca lumea să mă respecte, dar nu să se îndrăgostească de mine.

La vreo zece ani după declarația mea și cu mult după ce moda ochelarilor de tocilar cu rame groase de culoare neagră devenise desuetă, am dat peste o carte în care se vorbea despre o curiozitate dovedită științific, numită „paradoxul elefantului“. Puii de elefant născuți în captivitate sunt legați de picior cu o sfoară prinsă de un țăruș înfipț în pământ. Când dau să se aventureze dincolo de zona astfel delimitată, sfoara îi oprește și, după sute de încercări, elefanței se resemnează cu locul lor. Anii trec, iar ei se transformă în elefanți în toată regula. Țărușul însă nu e înlocuit cu altul mai zdravăn, pentru că niciun elefant nu mai încearcă să-l clintească din loc. Deși l-ar putea disloca dintr-o suflare, adultul, altădată pui, a învățat de mult că țărușii nu ies niciodată din pământ.

Mi-am adus aminte de acest paradox săptămâna trecută, întorcându-mă acasă cu mașina pe un bulevard bucureștean ale cărui gropi le știu pe dinafară. Deși unul dintre „cratere“ a fost astupat de curând, de câte ori ajung în dreptul lui încă mai trag instinctiv de volan spre stânga. Din obișnuință. Așa e și-n dragoste: odată cartografiat un gând, inima se dezvăță cu greu de el, chiar dacă uneori e vorba de un gol profund, care-i provoacă durere.

De multe ori am avut impulsul să trag de volan spre stânga și într-o iubire, recunoscând un tipar, o slăbiciune din trecut, o situație în care „altfel“-ul meu n-a fost de-ajuns. Și, ca să mă protejez, am vrut să fac același gest salvator. Încet cu încetul însă, mi-am învățat inima cu o geografie nouă. Fără goluri, fără cratere. Și fără tras de volan.

Cât despre convingerea cimentată la 15 ani, mi-am dat seama că am scăpat definitiv de umbra ei în timpul unei călătorii în Luxemburg. Plimbându-mă fără țel pe străduțele pietruite, am zărit o propoziție în dialectul luxemburghez, pictată pe balconul unei case vechi: *Mir wëlle bleiwe wat mir sin.* „Ce înseamnă?“, l-am întrebat pe primul localnic care mi-a ieșit în cale. „Oh, e ceva foarte frumos, domnișoară“, mi-a explicat, mândru, luxemburghezul. „Este mottoul ducatului și înseamnă: «Vrem să rămânem exact ceea ce suntem.»“ Apoi a completat: „Chiar dacă suntem o țară mică, asta a fost mereu convingerea noastră.“ „Și a mea“, i-am răspuns zâmbind. Acum, și a mea.

Blind date: catastrofal sau epocal?

*Cel mai scurt pas de la iadul singurătății
la paradisul conjugal este o întâlnire aran-
jată. Doar dacă pleci urechea la cei care n-au
trecut niciodată prin așa ceva.*

Dacă, în vreun moment al existenței tale, ți-ai găsit locul în secțiunea „singură și disponibilă“, subcategoria „dependentă de job“, știi deja prea bine că, pentru majoritatea rudelor și a prietenilor binevoitori, întregul CV stufos al existenței tale se poticnește într-o amărată de căsuță goală, „starea civilă“. Tânără, activă, dar fără verighetă pe deget — pentru moment! —, privești cu seninătate faptul că nu ți-ai găsit încă prințul cu mantie roșie și cal alb și, firește, nici încarnarea lui de secol XXI, în varianta „costum negru, servietă și *bluetooth*“. În fond, de ce atâta grabă?

Totuși faptul că tu nu l-ai cunoscut încă nu înseamnă că alții nu-l cunosc. Dimpotrivă! Eu, una, cunosc cel puțin trei persoane care au vorbit cu persoana „absolut ideală“ pentru mine și au ajuns, fără drept de apel, la concluzia că el este „acela“. În timp ce alte femei caută și dau sfară-n țară, făcând liste cu calitățile pe care și le doresc la bărbatul ideal, eu n-am nevoie să fac toate acestea, pentru că prietena mea cea mai bună de la serviciu deja îl cunoaște pe bărbatul perfect pentru mine. La fel și colega mea de bancă din clasa întâi, și cel mai bun prieten din copilărie. Fiecare îl cunoaște pe bărbatul absolut perfect, pe care „pur și simplu trebuie să-l văd“, altfel voi regreta toată viața.

Din păcate, ideea de *blind date* îmi lasă aceeași senzație din clasa întâi, când mama se încăpățâna să mă ducă de mână la școală. „Pot și singură“, insistam eu, dar argumentele materne ieșeau întotdeauna învingătoare. În fond, cine să știe ce este mai bine pentru mine decât mama și, 20 de ani mai târziu, cei mai buni prieteni?

Pentru a mă decide dacă să dau sau nu curs primei *blind date* din viața mea, i-am cerut părerea unui bun prieten american, care, de la înălțimea celor 30 de ani abia împliniți, reprezintă varianta mea masculină: are întotdeauna o mică teorie cinică, amuzantă și... adevărată la îndemână.

Ascultându-mi dilema existențială, Patrick a tras aer în piept și m-a privit aproape părintește. „*Honey*, nu te stresa, ei pur și simplu vor să-ți găsească o echipă.“ Echipă? „Da“, continuă el. „Doar știi că femeile se comportă vizavi de căsătorie precum copiii pe terenul de joacă atunci când se aleg echipele. Vor cu orice preț să fie incluse într-o echipă!“ Am fost tentată să-l fac misogin, dar mi-am dat seama că are mai multă dreptate decât aș fi vrut să recunosc. „Multor femei din ziua de azi le este frică să nu rămână în afara jocului, așa că simt o mare ușurare când sunt alese. Eu zic să te duci și să te simți bine, că, la cum te cunosc, nu ești genul care să se streseze să fie aleasă“, îmi făcu el cu ochiul.

Nu știu cum stă treaba asta cu echipele, dar în ceea ce-i privește pe cei trei bărbați „ideali“ pentru mine, lucrurile seamănă mai mult cu o campanie electorală *ad-hoc*, în care fiecare poartă deasupra capului un banner: „Garantat de X ca fiind alegerea perfectă pentru tine.“

După săptămâni de „negocieri“, am ales să mă văd cu candidatul numărul trei. „Ionuț — garantat de Marius.“ Economist *freelancer*, în vârstă de 28 de ani, amuzant, activ și sensibil. Simple promisiuni... electorale?! Cătuși de puțin. Ionuț s-a dovedit a fi, într-adevăr, amuzant, privit în toată splendoarea bluzei sale

multe până la limita supraelasticului, cum nu mai văzusem din epoca de tristă amintire în care se purtau cămăși cu imprimeu de flăcări roșii.

Semăna — exceptând culoarea părului — cu un Johnny Bravo local, haios și pus pe glume, dar de la care mă așteptam în orice moment să se aplece să-și sărute bicepsul lucrat cu sudoarea frunții la sala de forță. Activ? Din plin! Mai ales când s-a apucat să-mi povestească despre cursele de mașini la care participă noaptea, „așa, pentru adrenalină“, asta în timp ce așteaptă o ofertă din Marea Britanie pentru un job în consultanță de management.

Cât despre sensibilitate, aici Marius chiar a nimerit-o! După o jumătate de oră de discuții despre mașini și consultanță, Ionuț s-a aplecat fulgerător peste masă, dezvelindu-și brațul până la cot: „Îmi dau seama că tu nu ești o fată oarecare, așa că vreau să vezi ceva.“ Uitându-mă cu coada ochiului după un chelner căruia să-i cer nota — acum! —, mi-am coborât privirea asupra antebrațului său, pe care trona triumfal, cu cerneală albastră, un tatuaj cu adevărat sensibil: „Andreea *forever*.“ Cu inimioara de rigoare.

„Andreea?“, am reușit eu să îngaim. „Fosta!“, mi-a explicat el, senin. „Am iubit-o! Zău că am iubit-o! Tatuajul a fost ca să vadă c-o iubesc! Și ea...“ Cu privirea în jos, tânărul Schumacher al nopților bucureștene părea mult mai mic, mai singur și mai mult Jose Armando decât Johnny Bravo. „Știi, chiar credeam că m-a ales pe mine, credeam că ne-am găsit, când, de fapt, ea nu era sigură că sunt ceea ce caută...“, a rezumat el, cu amărăciune. „Dumnezeu știe ce vă doriți, de fapt, voi, femeile...“

După un moment de pauză, în care aproape că-mi stătea pe limbă să-i împărtășesc teoria lui Patrick privind echipele de pe terenul de joacă, am ales calea mai ușoară: tăcerea. Ne-am despărțit prieteni, asigurându-l că Andreea *forever* va regreta într-o zi decizia luată, dacă nu cumva regretă deja. „Crezi?“, m-a întrebat, plin de speranță. „Sunt absolut sigură.“

Deși catastrofală, prima și, dacă am vreun cuvânt de spus, ultima mea *blind date* mi-a demonstrat suficient de convingător că jocul „echipelor“ nu funcționează doar la femei, ci și la bărbații care pot părea invincibili. Cu toții vrem să fim „aleși“ la un moment sau altul, preferabil de aceleași persoane pe care le-am alege și noi. Fie că alegerea finală are loc mai devreme sau mai târziu decât ne-am fi așteptat, jocul are farmecul lui, ca în copilărie.

În definitiv, dacă pe terenul de joacă nu erai ales de nicio echipă la un anumit joc, renunțai? Nu, așteptai următoarea partidă sau pe cea de după. Odată cu vârsta, vine și un avantaj: poți să alegi singur unde vrei să fii și să spui „nu“ atunci când preferi să stai pe bară, în loc să te avânți într-o competiție care nu te face fericit. În cele din urmă, fiecare își găsește echipa perfectă, în care să poată da randament maxim. Iată o mică lecție pe care ar fi trebuit, poate, să i-o împărtășesc și viitorului consultant de management care încă o așteaptă, *forever*, pe Andreea.

Femeile aproape perfecte și ridicolul eliberator

Să faci față respingerii este floare la ureche. Sau, cel puțin, e la fel de ușor ca atunci când te plimbi cu o pereche de urechi de iepuraș din dantelă prin centrul unei capitale europene!

De când mă știu, am trăit cu frica acută de a mă face de râs. Oriunde m-aș fi dus, călătorea cu mine teama că, printr-un cuvânt nepotrivit sau printr-o atitudine stângace, orice loc s-ar transforma instantaneu într-o scenă de unde ar răsări, la comandă, un reflector și un public care să hohotească în jurul meu. La fel de fermă mi-a fost și convingerea că bărbații iubesc doar femeii aproape perfecte, pe care le-ai putea oricând desprinde de oala de supă din bucătărie sau de monitorul din birou, pentru a le odihni onduleurile sublime, machiajul impecabil și corpul lucrat la sală centimetru cu centimetru direct pe coperta unei reviste *glossy*. Bineînțeles, femeii care n-ar putea nicicând să pară ridicele ori să se facă de râs.

Chiar dacă n-am dat niciodată pe stradă peste vreo astfel de femeie, am simțit mereu suflarea ei în ceafă. Ori de câte ori mă enervam, când părul îmi stătea aiurea, dunga creionului dermatograf se nimerea strâmbă sau găluștile din supă ieșeau tari cât

să spargi geamuri cu ele, o voce lăuntrică îmi amintea, duios, că undeva, pe lumea asta, pândește acea femeie perfectă, la al cărei deget mic n-aș putea să ajung nici urcată cu scara. Cel puțin, nu până când nu reușeam să strunesc laolaltă toate straturile personalității mele, la fel de complicată ca o haină cu prea multe căptușeli, nasturi și funde, încât, orice aș fi făcut, un cordon ajungea să atârne întotdeauna pe jos.

Fetele *single* încearcă mereu, ca un scamator, să țină în aer imaginea lor de femeie ideală, jonglând cu mai multe farfurii decât pot duce: carieristă, gospodină, sportivă, umăr de plâns, expertă în bancuri. Orice farfurie scăpată pe jos e o ratare sancționată rapid de către acel public hohotind de râs, în care ajungem să ne transformăm noi înșine.

Obosită de echilibristica perfecțiunii, am tras linie și am hotărât că am nevoie de un weekend al „schimbărilor radicale“. Am ales o destinație cuminte: Cracovia, orașul meu preferat, numai bun pentru a medita la viață, iubiri și... ridicol. Primul lucru pe care l-am făcut, proaspăt sosită pe Ulica Florianska, a fost să-i scriu un mesaj triumfal lui Patrick: „Află că weekendul ăsta am de gând să-mi schimb viața.“ Răspunsul lui a venit într-o plictiseală desăvârșită: „Aha, deci o să te dai de ceasul morții făcând planuri, ca să ajungi iarăși la concluzia că orice altceva decât ceea ce faci acum — adică să stai și să aștepti să-ți cadă ceva din cer — ar însemna să te expui respingerii și, Doamne ferește, ridicolului. N-o să te schimbi niciodată...”

Eu??? Instantaneu, ca un taur care vede roșu în fața ochilor, cuvintele magice — „Nu poți s-o faci!“ — mi-au activat toate resorturile ambiției. O fată singură nu jonglează degeaba cu farfurii, bile, găluști sau ce-o fi, doar ca să vină prietenul ei cel mai bun să-i spună că, auzi tu!, n-are suficient curaj! Ce-ar fi fost suficient de nebunesc, încât să mă scape pe vecie de metehnele imputate de Patrick, dar destul de simplu pentru un weekend?

O vizită la H&M mi-a lămurit dilema. O pereche de urechi de iepuraș, cam de zece centimetri fiecare, din dantelă neagră (*very* Lady Gaga!) trona pe raftul de accesorii. Taman bune pentru a-mi completa outfitul alcătuit din blugi, teniși și sacou. Experimentul era gata: o pereche de urechi de iepuraș, două zile, un oraș străin și... o infinită rușine. Dar și o provocare! Ieșind agale din magazin (implorându-i, în sinea mea, pe trecători să nu se uite la mine, ci prin mine), simțeam că sunt gata să plonjez de pe Empire State Building fără plasă de siguranță, cu orgoliu-mi făcându-se țândări până jos.

După câțiva metri, un tip a bufnit în râs, un cuplu a întors capul a mirare, iar un băiat care împărțea pliante era să fie lovit de o trăsură cu cai în timp ce-mi contempla urechile. Coșmarul meu cu scena și reflectoarele se împlinea! După alte hohote de râs și un grup de microbiști polonezi purtând coarne roșii de drăcușor, cu becuri luminoase, care mi-au făcut cu mâna în semn de solidaritate, s-a întâmplat ceva absolut incredibil. Pur și simplu... a încetat să-mi pese! Ba nu, mint, chiar a început să-mi placă.

Timp de două zile, nu m-am despărțit de urechiușele buclucașe și le-am privit drept în ochi, fără frică, pe sutele de trecători care mi-au ieșit în cale. („Vrei să râzi? Râzi, te provoc!“) Le-am purtat în avion, la întoarcerea în țară, am trecut cu ele prin scanerile din aeroport, copiii au arătat cu degetul către mine, mi s-au făcut poze cu telefonul mobil, iar un domn respectabil a scăpat tichetul de îmbarcare din mână la vederea mea. Cu toate astea... am pășit mai dreaptă și mai senină decât un fotomodel pe podium. Cine-ar fi crezut că mă voi simți cel mai puternică și sigură pe mine exact în momentul în care am atins culmea ridicolului? Datorită urechilor de Lady Gaga, am legat câteva conversații amuzante, am primit în dar zeci de zâmbete, semne de victorie sau *thumbs-up*-uri și, mai ales, am râs. Mult, cu poftă. Am râs de mine, am râs cu mine și, cel mai important, am râs cu lumea întreagă.

Ca o ultimă provocare: luna de după weekend le-am purtat și la serviciu, ba chiar și când m-am dus să iau prânzul, stând cuminte la coadă într-o cafenea ticsită de oameni de televiziune, redactori și corporatiști. Pe lângă faptul că băieții de la IT s-au arătat mai zeloși ca niciodată în repararea calculatorului meu, iar persoane cu care n-am schimbat vreodată o vorbă îmi zâmbesc acum prietenește pe coridor, mi-am infirmat o convingere știrbă și falimentară. Credeam, cândva, că oamenii abia așteaptă să te strivească, la primul semn de slăbiciune, că-ți pândesc vulnerabilitatea și așteaptă să-ți pună piedică. Legea junglei. De fapt, cei mai mulți te îndrăgesc și se deschid către tine exact când refuzi să te mai iei în serios. Când defilezi cu masca femeii perfecte pe față și jonglezi cu farfurii, n-ai timp să-i bagi în seamă.

Care este cel mai rău lucru ce ți se poate întâmpla când decizi să mai iei viața și în joacă? Cineva ar putea să-ți rădă în nas, să se uite ciudat sau să te țină minte drept „fata aia”. „Fata aia” care s-a făcut de râs, care a câștigat sau a pierdut, dar al cărei eșec este, oricum, o victorie în fața sufletelor reci și temătoare care privesc, critică și nu se avântă niciodată în joc.

Data viitoare când vei ezita să-l privești în ochi pe tipul care-ți place sau când vei ezita să ceri un favor, un număr de telefon sau să lansezi o invitație la suc, totul de teama respingerii..., imaginează-ți că nu poate fi mai rău decât să porți două urechi negre de iepuraș prin mijlocul Bucureștiului. Ba ar putea fi chiar amuzant.

Răspunsul, pozitiv sau negativ, nu te va face, ca să zic așa, nici mai mult, nici mai puțin perfectă decât ești acum. Chit că mai scapi farfuriile din mână din când în când și părul nu-ți lucește chiar ca-n reviste, când te dezvălui lumii fără mască și plasă de siguranță, ajungi să înțelegi un lucru absolut minunat: pentru a fi iubită, admirată și fericită, tot ceea ce ești acum este mai mult decât de-ajuns!

Și iubirile dau faliment, nu-i așa?

În preajma Zilei Îndrăgostiților, dragostea devine un țel contracronometru, dar și un pretext de bilanț. Înainte să te-apuci să cauți fericirea, ar fi bine să privești puțin în urma ta.

Un parfumier mi-a dat cândva un sfat foarte interesant: dacă vrei să îți minte pentru totdeauna un anumit moment, dă-te cu un parfum nou cu acea ocazie. Poți fi sigură că nu vei mai simți niciodată aroma de zambile, mosc sau ambră fără să deschizi automat un sertăraș al memoriei în care să se regăsească toate amintirile din acea zi. De-a lungul timpului, am îndrăznit să-mi inventez propriul corolar la teoria — complet adevărată! — de mai sus. Vrei să ajungi să împarți orașul în „zone sigure“ și „zone de risc“? Mergi pentru prima oară într-un anumit loc cu potențiala „iubire a vieții“ și, după despărțire, nu vei mai putea trece prin fața vitrinei fără să întorci capul în partea cealaltă. Transformă un băruleț în „locul vostru“ și vei prefera să ocolești jumătate de oraș la oră de vârf doar ca să nu mai fii nevoită să te întorci la „locul crimei“.

Pare o coincidență cinică, însă de multe ori am avut impresia că nenorocul în dragoste se proiectează, ca într-o ecuație mângălită greșit de un matematician distrat, și asupra locurilor pe care le frecvențezi cu viitoarele „foste iubiri“. Bogdan m-a dus la prima

noastră întâlnire de Ziua Îndrăgostiților într-un pub haios, cu pereți de un galben-aprins, care s-a închis la nici o lună după despărțirea noastră. Culmea, tot înainte de Ziua Îndrăgostiților.

Eu și Matei aveam localul nostru, masa noastră, ba chiar și felurile preferate din meniu. Și, chiar dacă restaurantul era arhiplin de fiecare dată, și-a pus două bețe-n geam la doar câteva luni după ce noi ne-am luat la revedere. Nimic nu se compară însă cu ghinionul pe care l-am atras, cu complicitatea lui Andrei, asupra unei cofetării care avea deja vreo zece ani în România. A fost de-ajuns să bem de vreo trei ori câte un cappuccino vienez cu multă frișcă și să numim locul, în trecut, „cofetăria noastră“, că vitrinele decorate cu brișe apetisante s-au și transformat, cât ai zice „nu te mai iubesc“, într-un țănoș sediu de bancă. Pe lângă care, ciudat lucru, parcă mai simt încă, în trecut, aromă de cafea proaspătă.

Acum o săptămână însă, teoria mea și-a găsit punctul final de echilibru. Trecând cu mașina pe lângă parcare în dreptul căreia mă sărutasem pentru prima oară cu un fost iubit, am văzut-o transformată în șantier, cu două excavatoare scormonind asfaltul. Am concluzionat că destinul s-a plictisit deja să-mi tot bată aporouri subtile și a trecut la reorganizarea reliefului.

După asemenea precedente periculoase, alegerea unui local pentru prima întâlnire a devenit un fel de mers pe sârmă. Ca un adevărat strateg de război, desfășor în minte o hartă imaginară a Bucureștiului, pe care încercuiesc virtual toate cafenelele mele preferate, restaurantul care face tarta mea cu portocale favorită și, neapărat, bărulețul cu sushi. Excluse din start! Mai degrabă aleg cafeneaua zgomotoasă de pe colț, care oricum n-are vad comercial și nici șanse prea mari de supraviețuire. Iar când se întâmplă ca vreun pretendent să mă invite, galant, la „restaurantul lui preferat“, mă abțin cu greu să nu-l întreb, în glumă: „Pe o scară de la unu la zece, cam cât de mult îți place locul ăsta? Dacă ai vrea să-l frecventezi și în viitor, ar fi mai bine să mergem în altă parte.“

La fel ca restaurantele și bărulețele care ies din afaceri, și iubirile falimentează. Chiar și cele în care ne-am investit toate activele de încredere, ba chiar am mai luat și pe credit niște visuri pentru un viitor comun. De multe ori, îmi vine să râd când trec pe lângă un local dezafectat care a avut, cândva, o semnificație în economia iubirilor mele. E atât de ușor să faci bucăți mobilierul, să dai cu var pe geamuri și să pui semnul „Închis“. S-a terminat. Și să găsești, apoi, un alt „chiriaș“. Îmi vine să râd că destinul ne ajută să uităm ștergând de pe hartă locuri care ne-ar putea răni, în timp ce noi ne încăpățânăm să ne aducem aminte de ele. Și mă rușinez în continuare de zâmbetul meu șters, la vederea panoului cu asigurări de viață care se lăfăie pe geamul prin care priveam cândva ninsoarea, cu o ceașcă de cappuccino vienez în față.

Momentul în care am realizat cu adevărat importanța iubirilor „falimentare“ din viața mea a fost însă când m-am trezit din nou pe o bancă dintr-un aeroport aglomerat. Aceeași bancă pe care, în urmă cu trei ani, îmi făcusem curățenie în gânduri, în visuri și-n iubiri. Și de pe care contemplasem, preț de două ore, chioșcul cu reviste în duioasa limbă germană, în timp ce mă străduiam să salvez ce-mi mai rămăsese din încrederea în dragoste. Cele mai dureroase eșecuri sunt cele care pornesc din credința că putem pași pe apă în numele iubirii, iar oceanul se cascadează să ne înghită tocmai când ne făcuserăm curaj. Dar ele sunt, însă, și cele mai „valoroase“ dureri ale vieții.

Am privit înapoi la acel moment și am râs cu poftă. Un râs sincer, satisfăcut, care aș fi vrut să ajungă, cumva, prin mecanismele timpului, tot la mine, dar la mine cea de atunci, ca un semn de „victorie“ peste vreme: „Ai văzut că nu s-a sfârșit lumea?“ Și, în retrospectivă, acel moment de amărăciune mi-a devenit drag, a devenit „al meu“. La fel și vitrina cu briose, și meniul pe care-l știam pe dinafară, și bărulețul cochet cu pereți

de un galben-aprins. Făceau parte din mine, ca niște variabile esențiale pentru formula personalității mele de azi.

În cărțile polițiste e deja consacrată ideea că „infractorul“ se întoarce mereu la locul crimei și, dincolo de pretextul pe care-l oferă în rezolvarea intrigii, această teorie se confirmă invariabil. Nu toți facem același lucru? Ne întoarcem cu fața către experiențele din trecut, către oamenii și locurile care ne-au marcat și ne așteptăm ca în ele să se oglindească ceea ce suntem azi. În diferite momente ale vieții, te poți găsi pe o bancă din parc, într-o cafenea sau în fața unei vitrine cu briose, doar tu... cu o inimă frântă. Și nu există loc mai bun pentru a înțelege, cu adevărat, cât de puternică ești. Chiar dacă revelația vine mai târziu, odată cu trecerea timpului.

Dacă suntem inteligente, vom ști mereu calea spre trecutul care ne-a rănit și nu ne vom feri să pășim pe ea, cu fruntea sus și nu fără a strânge puțin din dinți, întemeind alte amintiri, care să le șteargă pe cele vechi și dureroase. Exact așa cum, în liceu, înregistram ultimul hit al lui Michael Jackson peste caseta cu bluesul „nostru“, cântat de Céline Dion, și speram că așa-l vom șterge și pe „el“ din gânduri.

Anul acesta voi sărbători Ziua Îndrăgostiților la noua patiserie vieneză pe care am descoperit-o undeva în Bucureștiul vechi. Am auzit că au niște briose delicioase, iar rețeta de cappuccino e printre cele mai bune din București. Unde mai pui că are și multă frișcă! Doar că, de data asta, voi comanda doar o ciocolată caldă și un croasant. Și, mai ales, voi avea grijă să încep o nouă sticlută de parfum.

Te-am iubit de la primul clic

Urmele fostelor iubiri rămân asemenea unor foldere doldora de amintiri pe hard diskurile memoriei noastre. Cum alegi între „arhivează“ și „șterge“?

Îndrăgostiții fără de speranță, de pe vremuri, sufereau când își zăreau iubirea la promenadă sau la baluri. Noi, nefericiții din secolul XXI, simțim aceiași fiori reci în momentul în care ne apare un *nickname* într-o fereastră de *messenger*. Niciun foșnet de falduri, nici o sclipire de ochi albaștri. Doar un simplu: „Marea_ta_dragoste_fără_de_speranță e online.“

Am suspinat cândva după un băiat care se identifica prin „Claudiu_Pepsi_Cola“. Ingeniozitatea *nickname*-ului reflecta întocmai maturitatea celor 23 de ani neîmpliniți, însă adolescențele au un talent extraordinar de a iubi dobitoci imaturi, iar eu nu puteam face excepție.

De fiecare dată când îl vedeam online, inima mi se făcea cât un purice, simțeam fluturași în stomac și nu îndrăzneam să mă dezlipesc de lângă calculator fără să dau, în prealabil, sonorul la maximum: să nu care cumva să-mi scape sunetul emis de *messenger* în clipa când el va catadicsi să mă contacteze. Ceea ce, firește, nu se întâmpla aproape niciodată.

Oricât de amuzant ar suna acum, realitatea este că iubirile din vremurile noastre sunt iubiri arhivate: când vrei să-ți aduci

aminte ce ți-a spus, când și exact cu ce cuvinte, există liste de mesaje, de conversații, de relații eșuate, pe care le poți diseca până la ultima virgulă. Același gen de iubiri care-ți trezesc, din când în când, dorința de a comite o crimă pasională împotriva telefonului mobil, pentru că nu face țâr-țâr exact când îi invoci sunetul. Nu știu ce nervi de oțel avea Penelopa în așteptarea lui Ulise, dar, cu siguranță, ar înțelege restriștea care le determină pe stră-stră-strănepoatele ei să verifice de cinci mii de ori pe zi ecranul mobilului și să tresalte la cel mai mic sunet, sperând că a sosit „acel mesaj“. La fel cum ea spera să deslușească, în linia orizontului, acel punct infinit de mic reprezentând fregata bărbatului iubit.

Tot ca pe vremea ei, nimic nu este mai crud și mai deznădăjduitor decât „alarmele false“. Momentul în care mi-am dat seama că barometrul meu amoros este dat peste cap pentru totdeauna s-a întâmplat la finalul unei zile în care bateria telefonului se pregătea să-și dea duhul, după ore întregi de butonări prospective, în așteptarea „acelui“ semn de viață. Pe la ora 10:00 seara, s-a auzit un sunet.

Da, „acel“ sunet. În clipa în care am plonjat, literalmente, asupra telefonului, cu inima bătându-mi ca după un antrenament cardio de două ore, am înțeles: un singur mesaj primit după ore întregi de așteptare îți poate duce turația inimii de la zero la 100 de bătăi pe minut într-o jumătate de secundă. Și, la fel de ușor, îți poate da senzația de cădere în gol.

Citind cuvintele de pe ecranul telefonului, m-am simțit ca un somnambul care, exact în momentul în care visa că zboară, s-a trezit brusc și și-a dat seama că alunecă, de fapt, de la etajul zece al unui bloc. „Activează-ți, până la 17 iunie, opțiunea cu 10 000 de minute gratuite și vei putea vorbi de două ori mai mult cu cei pe care-i iubești.“ Și, aș fi adăugat eu, „care nu te iubesc suficient, cât să dea un semn de viață“. Ce glumă bună.

Internetul este, cel puțin în teorie, sursa fericirilor noastre contemporane. Avem acces, într-o singură lună, la mai mulți oameni decât aveau bunicii noștri ocazia să cunoască într-o viață. Suntem mai interconectați, mai globali și mai deschiși spre comunicare ca niciodată. Avem conturi pe rețele sociale, plus bloguri pe care ni le citesc câteva sute ori, dacă suntem norocoși, câteva mii de oameni în fiecare zi. Nu știu cum se face însă, dar printre ei nu se află aproape niciodată „acela” pe care-l așteptăm.

Acum 100 de ani, femeile își găseau perechea cu care să trăiască iubiri ca-n povești dintr-un total de maximum 50 de bărbați văzuți la față într-o viață întreagă. Noi, femeile *high-tech*, abia dacă reușim să încropim ceva cât de cât asemănător cu dragostea din cei 4500 de prieteni de pe Facebook, 500 de *follower-i* pe Twitter, plus alte câteva mii de pe site-urile specializate în socializare sentimentală. Un paradox derivat, ar spune bunica, tot dintr-un exces: poate că, într-adevăr, ceea ce este prea mult strică. Ne transformă într-o armată de oameni confuzi, blazați, care, ori de câte ori găsesc ceva cât de cât asemănător cu ceea ce caută, se întreabă mereu dacă nu ar trebui să mai aștepte preț de o zi, de o săptămână, de încă 1000 de prieteni.

Nu mi-am exersat niciodată semnătura cu prenumele meu alipit numelui de familie al vreunui iubit, dar m-am hrănit luni în șir cu fantezia numelor noastre unite pe Facebook. „Diana are o relație cu Matei.” Un deziderat desprins sever de realitate, care, precum fanteziile mele conversaționale cu „Claudiu_Pepsi_Cola”, n-a ajuns să se concretizeze niciodată. Poate tocmai de aceea, când o relație se termină, tot eu mă număr printre oamenii care simt nevoia să șteargă mesajele și apelurile primite. „Revizitarea” lor e prea tentantă și, indiferent de cât de stoică aș fi în fața evidenței, în fața unei arhive cu mesaje de la „el”, chiar n-aș putea avea încredere în mine. Mai ales când între: „Bine că s-a terminat” și: „Uite ce frumos îmi scria, dragul de el, după prima noastră întâlnire” nu e decât distanță de un clic.

Aici apare și marea amăgire a tehnologiei: echilibristica dintre povara arhivelor pe care le purtăm cu noi și iluzia eliberatorului *delete*. Ne liniștește gândul că printr-un singur clic putem șterge tot ce-a fost. Că, în momentul când folderul care-l conținea pe el va rămâne gol-goluț, am putea da, pur și simplu, *format* tuturor sentimentelor care ne mai leagă, iar toate coordonatele noastre sufletești ar reveni la parametrii inițiali.

Nici măcar tehnologia nu a evoluat într-atât, încât să reseteze inimi, dar a reușit se ne reseteze (ne)răbdarea și comoditatea, devenindu-ne complice în cosmetizarea mai eficientă a tuturor temerilor asociate unei relații. Ne este mai ușor să ne facem declarații și să ne rostim nemulțumirile îmbrăcați în pijama, în fața unui monitor, în timp ce mușcăm dintr-un măr și facem slalom printre alte cinci sau zece ferestre deschise. Fără ca nimeni să ne fixeze cu privirea, să ne intimideze sau să ne facă să ne simțim mici de tot. Fără să ne alegem greoi cuvintele sub apăsarea lui: „Oare cum o să sune asta?“, fără să ne rătăcim privirea pe fața de masă, fără să privim la ceas pe furiș. Nu-i de mirare că iubim internetul, după ce a vârat pentru totdeauna frica noastră de a interrelaționa deschis cu cei din jur sub preșul unei conectivități fără limite. Chiar dacă nici jumătate dintre lucrurile pe care le spunem pe internet nu ni s-ar rostogoli, în mod natural, de pe buze în viața reală, când privirea „lui“ ar fi ațintită asupra noastră.

Mi-am reamintit de puterea internetului de curând, când doi prieteni buni s-au despărțit după cinci ani de relație. Întru celebrarea momentului, partea feminină a relației a simțit nevoia să ne trimită tuturor un *mass message* pe Facebook, ce cuprindea, pe puncte (șapte la număr, mai precis), nemulțumirile ei vizavi de relația căreia tocmai îi pusese cruce. „Cred că a venit momentul să aflați cu toții ce a-nsemnat viața mea cu George și toate porcăriile peste care am trecut eu de dragul lui, deși, după cum se poate vedea acum, nenorocitul nu a meritat efortul.“

Mă felicit și acum pentru simpla urare diplomatică de fericire trimisă ca replică, pentru că, la doar câteva zile de la infamul e-mail trimis într-un moment de slăbiciune, ea și „nenorocitul care nu merită nimic“ aveau, din nou, „o relație“. Știre care, grație Facebook-ului, ne-a parvenit tuturor marcată cu o inimioară roșie, festivă.

Nu, nici durerea și nici despărțirile din zilele noastre nu mai sunt trăite pe la colțuri, cu lacrimile ascunse în batistă. Sunt toate în direct, senzaționale; ba chiar poți da *invite* și prietenilor, să vadă de ce o să rămâi tu *single*, că nu ți-a trebuit niciunul dintre băieții buni care te iubeau și ai umblat după cai verzi pe pereți și *relationship*-uri imposibile. Poate nu cu aceleași cuvinte, dar, cu siguranță, asta ar spune și bunica. Din fericire, pe vremea ei lucrurile nu erau nici pe departe atât de *complicated*.

Teorema (ne)împietririi

*Media aritmetică dintre viața ta de
dinainte de-o iubire și ceea ce mai rămâne
după ce închizi ușa în urma ei.*

Pentru cine nu a încercat niciodată să-și adune ideile într-un punct fix când are o inimă făcută țandări, ambiția este la fel de deșartă precum uitatul în soare fără să-ți dea lacrimile. La apusul unei iubiri, fluturii din stomac, acea neliniște de îndrăgostită naivă, se mută împrejurul tău și-ți trezesc, la fiecare pas, furnicături pe tot corpul. Fiecare amintire mai aduce o tresărire, un fior: „S-a dus și asta, și asta, și asta.“ Și, până să apuci să te dezmeticești, toate lucrurile care cântăreau cândva de partea fericirii voastre au și întors armele împotriva ta.

Privit lucid, factorul basm în povestea mea cu Codruț avea infinit mai multe șanse la casa de pariuri decât factorul fiasco. După încercări nereușite și cifre alese la întâmplare, mă simteam, în sfârșit, aproape de a câștiga marele premiu la loterie. Totul se potrivea: contextul în care ne întâlniserăm, vârsta la care ne găseam amândoi, lucrurile pe care ni le doream separat și împreună. Și totuși, ceva din mine a intuit de la bun început că toate cele șase bile extrase vor fi negre. Ca sufletul meu pe străzile Vienei, la o săptămână după despărțirea noastră.

Rătăcind fără țel prin Landgasse, m-am pomenit mergând pe jos preț de un kilometru până la Hundertwasser, casa creată

de un nebun naiv și genial care alesese să vadă lumea în glumă, după cum avea el chef, iar nu sobru și respectuos, cum și-ar fi dorit ea. Artă lui este o adunătură de petice și mozaicuri desperecheate, în care nimic nu se potrivește cu nimic, dar unde fiecare bucată contribuie, per ansamblu, la o armonie de neclintit. Exact ca artă pe care o stăpânesc și acei oameni nespuse de diferiți unul de altul, izbutind să fie complet fericiți împreună, făcând parte din același tablou fără ca unul să-l eclipseze pe celălalt. Eu și Codruț eram contrariul: puși împreună, tușele noastre de culoare se războiau pentru fiecare pătrățică de pânză și, privit obiectiv, cuplul nostru nu era decât un kitsch flagrant, un simulacru ieftin de artă vie.

M-am oprit în fața casei Hundertwasser, care mi-a semănat mereu cu o reprezentare 3D a desenelor unui copil, și am clipit câteva secunde, ca să alung orice iluzie. Nu. Dacă ar fi fost, într-adevăr, cu puțință ca desenele copiilor să prindă formă, eu nu m-aș fi aflat acolo. Aș fi locuit de mult în varianta tridimensională a propriilor așteptări din copilărie, cele în care mă arătam întotdeauna fericită și iubită, iar nu rătăcind fantomatic pe străzile unui oraș străin, ca o furnică încercând cu disperare să iasă de sub un capac de sticlă. Am secerat orice poezie, îmbrățișând realitatea: eram doar un om trist, care se găsea în fața celei mai vii și mai fericite bucăți de artă din Viena.

Pe latura dinspre Löwengasse, casa Hundertwasser păstrează o bucată de tencuială din vechea clădire, de dinainte ca excentricul arhitect să-și lase amprenta artistică. Acea tencuială sobră pare total străină de curcubeul de culori și dimensiuni de ferestre care se aleargă unele pe altele în desenul lui. Mi-am amintit de ceea ce-mi spusese un student la Arte, pe care l-am luat cândva drept ghid la prima mea vizită în Viena. Deși părea că nu se potrivește în peisaj, austriacul păstrase acea bucată de tencuială cu un scop precis. Păstrase o fereastră și lăsase o distanță de două

brațe în stânga și în dreapta ei. „Hundertwasser voia ca spiritele celor care au locuit cândva aici să poată găsi drumul spre casă, să poată recunoaște locul din care au plecat.“ Și, pentru prima oară în zecile de dăți în care trecusem prin fața clădirii, am privit acei doi metri de tencuială de parcă aș fi fost eu însămi una dintre fantomele rătăcite care nu mai știau drumul spre casă.

La despărțirea de Matei, cu ani în urmă, Patrick mi-a spus un lucru pe care l-am înțeles cu adevărat tot acolo, în fața copacilor de lângă Hundertwasser: „Pleacă, fugi dacă e nevoie, dar te rog... nu te împietri.“ În momentul acela mi-a dăruit și un DVD cu cel mai straniu și absurd film pe care-l văzusem până atunci, *Dogville* al lui Lars von Trier. Nu existau decoruri, personajele se prefăceau că deschid și închid uși inexistente, obiectele erau desenate cu cretă pe podea, iar animalele erau reprezentate prin cartoane cu nume.

Nu înțelesesem mare lucru din film, dar mă urmăriseră obsedant două scene. „Voi sparge două dintre figurinele de porțelan din colecția ta, îi spune protagonistei una dintre femeile din satul desenat cu cretă, iar dacă-mi demonstrezi că ești suficient de stoică și nu plângi, mă opresc și nu ți le mai sparg și pe celelalte.“ Cum obiectele de porțelan erau singura ei avuție, tânăra nu-și poate înghiți lacrimile văzându-le pe primele două sfărâmate fără milă. Îi sunt executate deci și celelalte.

În final, filmul răstoarnă de-a-ndoaselea filozofia iertării și arată brutalitatea cu care poate umbla viața prin sufletele oamenilor, schimbându-i pentru totdeauna. „În casa aceea e o femeie cu trei copii“, își rostește protagonista ultima replică. „Ucide-l pe primul și spune-i mamei că, dacă e suficient de stoică să nu plângă, te oprești.“ Atunci am închis televizorul cu un fior rece, revoltată de un asemenea film violent, stupid și fără cap și coadă. La mult timp după, l-am înțeles dincolo de învelișul de absurditate voită: uneori, mediul reușește să ne pervertească suficient,

pentru a deveni una cu el, transformându-ne din victime în călăii altora asemenea nouă.

De-a lungul timpului trecusem, și eu, peste tristeți mai vechi. Închisesem uși adevărate, întorsesem spatele lucrurilor care mă dureau, nu o dată fugisem de teama împietririi. Plătind de fiecare dată vamă câte o părtică din încrederea mea în oameni. După fiecare abuz de generozitate suferit, nu-mi propusesem să fiu mai atentă cu compasiunea, ci să nu mai fiu generoasă niciodată. După fiecare trădare a încrederii, decretasem că nu are rost să mai crezi în nimeni. Nu mai era nevoie de nimeni care să-mi spargă în bucăți figurile de porțelan. Le sfărâmasem singură în momentul în care-i lăsasem pe Matei, pe Codruț și pe toți oamenii care mă răniseră vreodată să mă schimbe fundamental. Când le permisesem să-mi redecoreze viața după bunul lor plac și să pună lucrurilor care însemnau ceva pentru mine etichetele care le conveneau lor.

Stând pe marginea fântânii arteziene din fața casei Hundertwasser, a trecut pe lângă mine un grup de turiști. „Vedeți aceste crengi?“, explica ghidul într-o franceză cu accent german, arătând către frunzișul vechi de zeci de ani, ce ieșea din balcoanele cu forme ciudate. „Când cumperi sau închiriezi un apartament aici, nu iei doar casa, ci și copacul. Fiecare are obligația să aibă grijă de copacul lui.“ Am privit în sus, către pomii răzleți pe care Hundertwasser, mare iubitor de natură, îi plantase pentru a face complexul cât mai ecologic.

M-am uitat apoi în jos, către asfaltul cu aspect accidentat, ale cărui denivelări le crease tot el, înadins. Erau făcute special pentru oamenii care trec prin viață pe pilot automat, fără să se oprească și să privească în jurul lor. Acei oameni atât de cufundați în gânduri, încât au nevoie să se împiedice ca să se regăsească pe sine. „Fii atent acum, în prezent!“ era deviza lui Hundertwasser. Când te gândești la prezent, nu-ți mai rămâne timp să retrăiești

la nesfârșit trecutul și să-ți pui întrebări fără rost. Minima șansă de a nu ajunge să-l repeți.

Dacă ar trebui să rezum lecția cea mai dureroasă a unei despărțiri, aș face-o în cuvintele acelui ghid care, fără să vrea, mi-a dat, prin povestea lui spusă cu accent german, răspunsul la o întrebare mai veche. „Fiecare trebuie să aibă grijă de copacul lui.“

Chiar dacă vin secete, dăunători, ba chiar și vecini înarmați cu fierăstraie, ne datorăm nouă înșine fidelitate. Lăsându-i pe ceilalți să ne schimbe după mendrele lor și să-și agate propriile blazoane pe pereții sufletului nostru e ca și cum am tăia copacul cu mâinile noastre, după care am da cu var peste bucata veche de tencuială, vrând să uităm de unde am plecat și unde ne-a adus credința noastră stupidă și nevrednică în dragoste. Și, chiar dacă pentru o vreme asta ne-ar aduce liniște sufletească, în cele din urmă nu ne-am mai găsi niciodată drumul spre casă.

Bine-ați venit la nunta... voastră!

*Ce rămâne când dai la o parte toată
poleiala fabricată special pentru „cea mai
frumoasă zi din viață“?*

Poveștile de iubire nu mai încep de mult cu „a fost odată ca nicio-
dată“. Încep, în schimb, cu o altă frază stas: „Raza binecuvântată
ne-a călăuzit unul spre celălalt, până când cetățeanul și cetățeană,
alături de subsemnații nași și părinți, și-au dat seama că vor să
bătătorească drumul vieții împreună, mână-n mână...“ Deși mâna
pe paharul de șampanie și cealaltă pe plicul cu bani nu prea le
mai lasă mirilor nicio mână liberă cu care să se mai poată ține
unul pe celălalt, în economia unei nunți acesta este doar un deta-
liu. Contează metafora. Aceași ca în alte o mie de invitații, dar
acceptată tacit ca un limbaj universal al îndrăgostiților fără de
imaginație sau, după caz, fără de curaj.

Poate că nu mulți dintre noi au încercat vreodată să disece o
nuntă până la cel mai mic amănunt, dar, dacă ar face-o, ar ajunge
la concluzia că momentul pe care-l numim, printr-o altă sintagmă
cu iz fatidic, „cea mai frumoasă zi din viață“ constă, de fapt, în
executarea unei proceduri bine puse la punct, a cărei derogare
nu este imposibilă, dar, cu siguranță, e indezirabilă.

Nu știu exact anul când nunta a încetat să mai fie simbolul
iubirii și s-a transformat într-o caracatiță care absoarbe totul. Însă,
în mod cert, acest lucru e strâns legat de apariția marketingului
și a tacticilor de vânzare. Nunta rupe prietenii, dezbină familii și

provoacă certuri conjugale în cupluri altminteri fericite. Perechi care au conviețuit armonios aproape un deceniu ajung să-și arunce vorbe de ocară pe motiv că tortul este diplomat, cum vrea mama miresei, și nu de fructe de pădure, cum li s-ar părea mai „de bonton“ neamurilor mirelui; că mărturia în formă de prăjitură cu chipurile lor e cu fistic, în loc de alune, sau că el nu a binevoit să se prezinte cu papion, cum e moda, ci s-a cramponat în banalitatea lui de purtător de cravată.

Pe același principiu, domnișoarele de onoare de rang secund sunt frustrate că înfig cocarde în loc să țină lumânarea în rândul întâi, precum titulara, iar vărul absolvent de Arte Plastice al mirelui se simte jignit că talentul său de fotograf a fost ocolit în favoarea unui filfizon care și-a făcut site de fițe și face albume cu poze procesate la greu în Photoshop. El, dacă i se oferea ocazia, ar fi făcut artă. În cazurile cu grad sporit de dificultate, mai pot apărea și alte conflicte punctuale: păstrarea numelui *versus* luarea numelui nou, durata furatului miresei sau numărul mediu de hore și sârbe pe cap de nuntaș.

Am observat, dintr-o vastă experiență de domnișoară de onoare, că aproape toate cuplurile aflate în prag de nuntă au mai puține probleme legate de luna de miere, de viața care urmează după ea și de viitorul eventualelor odrasle pe care le vor aduce pe această lume absolut nebună din ziua de azi, luptându-se, în schimb, pe viață și pe moarte, cu dileme referitoare la culoarea panglicii cu care să lege meniurile — obligatoriu asortată cu nuanța fundelor de la scaune —, la figurinele de pe tort și, mai ales, la cântăreți. Chit că n-ai dansat niciodată perinița, iar brașoveanca te duce cu gândul la brânzoaice, nu la joc, la nuntă trebuie să fii săltăreț, pentru că... așa se cade. Altfel, ce-ar spune lumea?

Tocmai de aceea mi s-a părut întotdeauna improprie formula „nunta mea“ sau „nunta noastră“, când, de fapt, este nunta părinților, a rudelor și a rudelor rudelor noastre. Pentru ei se dă show-ul, în timp ce mireasa strânge din dinți pe tocurile ei de

zece centimetri, plimbându-și crinolina de la o masă la alta, pentru ca nu cumva să rămână nepupat pe obraji vreun văr de-al șaișpelea.

Nu, nu am fost dintotdeauna așa. Ca orice fată, am visat la nunta mea ca-n povești, care să țină trei zile și trei nopți. I-am privit mereu zeflemitor pe oamenii care conviețuiau în absența unui certificat care să ateste clar că „cetățeană“ și „cetățeanul“ sunt uniți pe vecie printr-o ștampilă a sectorului pe raza căruia își au domiciliul. Îmi păreau ca Peter Pan, niște copii mari care nu vor să crească și se dau rebeli și interesanți, refuzând verigheta pe deget. „Elitismul“ lor îmi provoca revoltă și compasiune în același timp: cum să NU vrei să te căsătorești? Cum poți să-ți refuzi, cu bună știință, o asemenea plăcere unică a vieții?

Vraja a început să se destrame iremediabil la 16 ani, când am fost invitată la ceea ce-mi amintesc până în prezent ca fiind cea mai nefericită ceremonie, ce se voia, desigur, fericită. Știu doar că mirele a plâns, după care cineva a zis să-nceapă odată valsul, ca să poată aduce aperitivele, iar atunci mireasa a început să plângă și ea. Restul am încercat să uit.

Multă vreme după aceea am crezut că nunțile la care mirii cunosc doar o mână de oameni din câteva zeci sunt un simplu mit. Că miresele care-și pun extensii, unghii false, se vopsesc și încearcă, în principiu, să se transforme într-o cu totul altă persoană există doar în filmele de categoria B. Asta până când am ținut trenea pentru vreo zece dintre ele și mi-am dat seama că indiferent de ce IQ, cont în bancă sau de câtă imaginație ai avea, poți ajunge să eșuezi taman în „cea mai frumoasă zi din viață“, în cel mai trist și banal clișeu posibil.

Și totuși, tocmai aici stă și scuza capabilă să ne exonereze de vină. Ni se trâmbează de atâtea ori că ziua nunții este „cea mai frumoasă zi din viață“, încât perspectiva ei nu mai rimează cu fericirea, ci cu un soi de amenințare. „Ai și tu o zi în viața asta în care să strălucești, așa că ai face bine să n-o ratezi! Vezi că sunt cu ochii

pe tine. “Deși în joc sunt lucruri diafane precum taftale, jacarduri și fundițe din tul, optica momentului nu este cu mult mai blândă decât perspectiva unui pistol plasat strategic la tâmplă. Ceea ce explică de ce, în disperare de cauză, miresele simt nevoia să pună pe ele cristale, sclipiciuri și volănașe în cantități industriale, doar-doar își vor pansa nesiguranțele de toată viața și-i vor impresiona pe cei minimum o sută de invitați. Și, mai ales, vor da bine în pozele artistice care sunt, de altfel, proba-martor a nunții. Totul se face pentru poze: machiajul în trei straturi, crinolina umflată, de cinci kilograme, zâmbetele de complezență afișate, pe rând, față de fiecare nuntaș.

De câte ori văd mirese care transpiră, la 40 de grade, prin parcurile patriei, încercând să zâmbească frumos, cu fața drept în soare, îmi aduc aminte de un turist japonez care m-a rugat să-i fac o poză în Sala Oglinzilor de la Versailles. L-am fotografiat, mi-a mulțumit și a trecut mai departe, butonând aparatul fără să mai arunce o privire superbeii săli prin care pășeam. Rugămintea s-a repetat și în sala următoare, tot fără nicio privire în plus. „Nu admirați locul?“, mi-am luat inima în dinți, la a treia poză. Cu un zâmbet de la o ureche la alta, japonezul mi-a dat cel mai firesc răspuns din lume: „Aaa, nu, ce rost are să pierd vremea? Mă uit la poze, acasă.“

S-a întâmplat acum vreo zece ani, dar seninătatea cu care mi-a răspuns încă mă urmărește. Poate și de asta iubesc fotografia artistică, dar urăsc să fiu subiectul ei. În locul a 50 de poze realizate cu decoruri și concept de către un „maestru“ al obiectivului foto, prefer, la orice oră, două instantanee sincere, de amator, și în rest, suficient timp pentru a-mi întipări pe retină toate minunățiile pe care le văd. Și, paradoxal, în momentele importante din viața mea am făcut doar strictul necesar de poze. Am preferat să înmagazinez în suflet senzațiile, emoția, modul în care cădea lumina, felul în care se mișca o rochie în jurul

gleznelor mele, mirosul de tei din fața casei, privirea admirativă a unui om drag. Toate acele lucruri care, oricât de magistral ar fi fotograficul, nu vor răzbate niciodată dintr-o imagine pe calculator. Nu, nu vreau să trăiesc senzațiile „mai târziu, acasă“, vreau să le trăiesc acolo, pe loc.

Firește, nu trebuie să fie toată lumea ca mine. M-aș mulțumi totuși să știu că femeile încearcă să fie ele însele, și nimeni altcineva. Numai că, dacă ar trebui să sintetizez o nuntă într-un singur cuvânt, acela ar fi un verb — „a bifa“. Începând de la eveniment în sine, care trebuie neapărat bifat în economia unei relații, orice nuntă reprezintă un alai aglomerat de „trebuie să“-uri: pozele din Herăstrău, valsul, mărturiile, cocardele, șampania băută în curtea Stării Civile din pahare de plastic, furatul miresei, aperitivul servit după ora 10:00 și sarmalele de la două noaptea, Meneaito, dansul pinguinului, aruncatul buchetului, scosul voalului, pusul basmalei și datul peste mână la pusul basmalei (obligatoriu de trei ori!). Toate sunt puncte pe un desfășurător riguros al celei mai frumoase zile, care nu poate fi defel reușită, dacă nu e regizată ca un *reality-show* de *prime time*.

Și nu, nu sunt o cinică. Ba chiar cred în instituția căsătoriei cu mai multă tărie decât mulți dintre cei aflați deja sub umbrela ei. Cred însă în ceea ce rămâne după ce sunt date la o parte toate datinile și găselnițele fermecătoare de marketing. Cred în ceea ce rămâne după ce tragem linie între căsniciile pentru toată viața și cele din care rămân doar albume perfecte ale unor relații dezastruoase.

Noua și singura mea definiție a căsătoriei s-a născut în ziua în care mi-am dat seama că a existat o persoană pe lumea asta cu care m-aș fi căsătorit și dacă eram numai noi doi, fără nimeni altcineva în jur. O persoană alături de care nu mi-ar fi trebuit nici cocarde, nici invitații, nici DJ. M-ar fi lăsat rece valsurile și furatul miresei și nu m-aș fi obosit să-mi îndrept părul ca să arate mai elegant decât buclele mele aranjate, de la natură.

M-aș fi prezentat în prima rochie albă pe care o găseam în dulap și cu perechea mea preferată de pantofi roșii cu toc, ținând în mâini un buchet de zambile decorat la colțul străzii de florăreasa care mă întâmpină în fiecare zi cu un: „Nu-ți fac un buchet, frumoaso?“ Am fi cumpărat un aparat foto de unică folosință de la supermarket și l-am fi rugat pe diacon să ne facă o poză, pe care am fi developat-o apoi în stil clasic. Nu am fi pus-o pe Facebook, procesată de un expert în Photoshop și inscripționată cu un citat despre iubirea noastră nețărnută. Nu ne-ar fi trebuit niciun *like*. Noi doi am fi fost de-ajuns. Doar că „raza soarelui“ nu a binevoit să ne aducă împreună.

Iubita de duminică

Când inima celui pe care-l iubești seamănă cu un tabel aglomerat înseamnă că a venit vremea să schimbi foaia.

De câte ori vreun obiect al afecțiunii mele mă invita în oraș duminica, iar eu, orbită de dragostea mea adolescentină, acceptam bucuroasă propunerea, mama mă petrecea la ușă cu o glumă care suna mai curând a muștrului ală: „Vezi că duminica se plimbă doar subretele și ofițerii.“ Râdeam de fiecare dată, dar substratul cuvintelor ei mi s-a dezvăluit abia în timp. Pe vremuri, subretele și ofițerii ieșeau duminica pentru că atunci aveau zi liberă, respectiv permisie.

Toate celelalte șase zile curgeau doar în așteptarea celei de-a șaptea: unicul și mult așteptatul moment din săptămână în care se puteau plimba mână-n mână și ochi în ochi pe străduțele Bucureștilor. Bărbații din zilele noastre însă au puterea de a ieși oricând, de a suna la orice oră și de a ne cesiona pentru o zi sau pe viață câteva ore din timpul lor. Fără să aștepte ziua permisiei, fără să jinduiască în van. Doar cu condiția să le pese suficient de noi.

Apropoul glumeț al mamei s-a transformat, în timp, în realitatea mea: când cineva, altminteri liber, mă invita în oraș doar duminica, era evident că în programul lui eram înregimentată precis, într-o căsuță bine definită, cu durată determinată și interval închis. Nu eram clipa așteptată nerăbdător șase zile, ci ultima

căsuță bifată în economia unei săptămâni în care prioritățile erau cu totul altele.

Prin ironia proporționalității inverse, cu cât iubeam mai mult o persoană, cu atât mai sărace și mai fărâmițate erau orele din viața ei pe care le aveam puse deoparte. Eram „iubita de duminică“, cea care jubila toată săptămâna în așteptarea îndelung plănuitei întâlniri, fără să știe că locul ei în viața celui care-i înaintase invitația nu era cu mult mai vast decât cel ocupat de o liniuță pe o filă de caiet dictando.

Momentul în care mi-am asumat pentru prima oară realitatea, ca și cum m-aș fi privit, peste timp, într-o oglindă supra-dimensionată, s-a întâmplat într-o iarnă friguroasă, la Paris. Eram la Săptămâna Modei și cunoscusem o pictoriță amuzantă, pe nume Salma: 40 de ani și tonus de 30, franțuzoaică get-beget, divorțată și fără obligații. Cu un iubit medic, Lucien, cu care se întâlnea la ceas de seară sau în weekenduri și despre care se străduia să vorbească detașat, accentuând faptul că relația lor nu era decât un compromis confortabil între doi oameni maturi care-și țineau reciproc companie.

Totuși, oricât de ispititoare ar fi fost amăgirea, tonul vocii ei trăda, de la bun început, mult mai mult decât o simplă conveniență. În cuplul lor, unul iubea, iar celălalt se lăsa iubit. Compromisul era de o singură parte. Era al ei.

Într-o seară, Salma m-a sunat cu vocea mai stinsă, scuzându-se pentru nevoia de a vorbi cu cineva, chiar și cu o semistrăină ca mine. Cu câteva ore înainte, se hotărâse să-l surprindă pe mereu ocupatul Lucien făcându-i o vizită în cochetul lui *banlieue* parizian. Își luase cele mai frumoase desuuri, pe care le completase doar cu o haină de blană „à la Marilyn Monroe“. Voia să fie o surpriză, o declarație spontană de dragoste cum nu-i mai făcuse niciodată de când erau împreună.

După 40 de kilometri de mers cu mașina prin ger, Salma a ajuns la casa lui Lucien. A sunat la ușă și s-a așezat, strategic,

în prag, cu haina de blană desfăcută provocator. Ușa s-a deschis, iar el a privit-o cu atenție din cap până-n picioare, după care a rostit propoziția perfect nevinovată care i-a frânt inima pentru totdeauna: „Bine, bine. Dar vezi că mai întâi mâncăm.“ După cinci minute de stat în sufrageria lui Lucien, Salma a trântit ușa în urma ei pentru totdeauna. Nu mai putea accepta simulacrul unei relații în care nu avea să fie niciodată pe primul loc. Sau, într-o metaforă dulce-amăruie, „primul fel“.

Chiar dacă nu mășăluisem pentru nimeni în desuuri dantelelate și nu-mi pusesem niciodată inima pe tavă cu atâta lejeritate, am înțeles dezamăgirea cruntă a Salmei mai bine decât și-ar fi imaginat ea vreodată. Ce-i drept, nu fusesem pusă pe locul doi, după o salată cu *chèvre* și crutoane, dar, în listele de priorități ale celor pe care i-am iubit, mă depășiseră mereu alte mărunțișuri, aproape la fel de dureroase. O excursie cu băieții plănuită, invariabil, „de câteva luni“. Ultima pagină a unui proiect de serviciu care nu suportă amânare. O carte de investiții financiare. Ba chiar și un documentar despre arhitectură.

Oamenii pe care i-am iubit s-au dovedit a fi mereu excesiv de ordonați cu viețile lor, cu grămezile de obligații, de planuri și proiecte de maximă importanță așezate în teancuri perfect aliniate, mult prea minuțios și milimetric, ca să reușesc să mă mai strecor, și eu, printre ele. Chiar dacă, de multe ori, aș fi vrut să întind brațul și să le mătur pe toate din cale, pentru a-mi face loc. „E timpul meu“, aș fi vrut să le spun când întâlnirile noastre se consumau la o cafea, cu ochii pe ceas și cu invariabile promisiuni legate de o eternă „săptămână viitoare“, de parcă ceea ce trăiam nu era o relație între doi oameni liberi, ci o aventură extraconjugală între doi obsedați de muncă. Privind înapoi, ar fi fost mai bine, pentru orgoliul meu, să mă ridic și să plec, să pun embargou uitatului la ceas și să flutur din gene condiții de divă capricioasă care nu se mulțumește cu mai puțin decât cu covorul roșu și cu locul întâi pe listă.

Spre deosebire de ei însă, inima nu mă lăsa niciodată să mă îndepărtez prea mult. Nu fără un regret și fără o (mereu) ultimă șansă acordată. Oricât de ordonată ar fi fost și viața mea, printre toate lucrurile pe care le aveam la rându-mi de făcut și de plănuit lăsam mereu un loc confortabil pentru persoana iubită. Asta, m-am convins, îmi fusese suprema greșală. Când îți construiești existența lăsând un spațiu gol în miezul ei pentru un „cineva” care nu e dispus să-ți acorde niciun amărât de taburet în încăperile vieții lui, ajungi să rămâi doar tu și golul.

Timpul mi-a disciplinat însă nerăbdarea. M-a lecuit de apetitul gurmand al fetelor singure pentru clipe răzlețe care să umple goluri existențiale și de tentația perversă a „mai bine decât nimic”-ului, care ne sortește unor relații de-a pururi mediocre. M-a învățat să nu mă mulțumesc cu puțin și să balansez echitabil timpul pe care sunt gata să-l ofer cuiva cu timpul pe care acea persoană a fost dispusă, în trecut, să-l petreacă alături de mine.

M-am transformat într-o contabilă a echității amoroase măsurate în minute, zile, sms-uri sau e-mailuri, care — deși nu sună romantic — spun mai multe despre sănătatea unei relații decât toate declarațiile de dragoste la un loc. La fel cum gesturile unor bărbați de a conduce zeci de kilometri pentru a-și vedea iubitele sau sacrificiul lui Patrick de a face naveta între Dublin și Viena de dragul prietenei lui vorbesc mai mult despre dragoste decât toate conveniențele plicticoase și comode aseasonate cu *chèvre*. Timpul înseamnă, în cele din urmă, dragoste și este supremul cadou al zilelor noastre, mai prețios decât orice bijuterie sau declarație pompoasă de iubire.

Tocmai de aceea, resping cu elan și fără vreun tremur în voce invitațiile celor care mă cheamă „spontan” la cafea, la film sau la ceai, „peste cinci minute”, de parcă viața mea s-ar derula exclusiv în așteptarea lor. Mă prefac că nu aud propunerile de a bea o cafea pe fugă, între două întâlniri, sau amânările grăbite, de

pe-o zi pe alta. Mai ales atunci când sunt singurele oferte pe care mi le pot face acei oameni.

Deși au trecut cel puțin zece ani de când mama nu mi-a mai servit gluma cu subretele și ofițerii, încă am o strângere de inimă când cineva mă invită să ieșim duminica în oraș. Mai ales de când îmi rezerv statutul exclusiv de iubită de luni, marți, miercuri și din toate celelalte zile ale săptămânii. Dacă stau bine să mă gândesc, aș fi dispusă chiar să renunț la duminică. Să ne-o fac cadou, mie și lui, ca zi de răgaz pentru noi înșine. Pentru ieșit la bere cu băieții și la film cu fetele. Pentru citit cărți, revăzut filme sau pentru maratoane de vizionat seriale TV.

Bine, bine... dacă vrei, putem să ieșim uneori și duminica. Dar vezi că mai întâi ne îndrăgostim.

Cum se potrivesc poveștile?

Dac-ar fi să iei de-a gata un singur adevăr fundamental al vieții, ia-l pe acesta: nu vei ajunge să îmbătrânești decât alături de bărbatul cu care ți se potrivesc... poveștile.

Toate ne hrănim cu poveștile fericite sau nefericite ale celor din jur. Devorăm, cu ferocitate și jind, micile detalii care dau gust dulceag unei povești de dragoste, ne înghițim o lacrimă la istorisirile cu iz amar și simțim o adiere de optimism la gândul că finalul fericit al altcuiva ar putea să antreneze, printr-un mecanism nebănuit, particulele universului, pentru a ne aduce și nouă un deznodământ la fel de minunat.

M-au fascinat dintotdeauna iubirile care transcend timpul, care încep într-un secol și se împlinesc într-un altul, care nu țin seama de distanțe, de scrisori returnate și de e-mailuri pierdute în găuri negre virtuale. Iubiri cu poveste. Și, uneori, mă gândesc că viețile unora dintre noi sunt atât de complicate tocmai pentru că am învățat, inconștient și din fragedă pruncie, că fericirea nu poate veni decât la capătul unui șir lung de probe de virtuozitate sufletească și după zile, luni sau ani de scrâșnit din dinți și de înăbușit lacrimi în pernă.

Mă uit în jur la alte fete care nu și-au găsit, nici ele, perechea și mă uimește întotdeauna cum, în fiecare dintre noi, conviețuiesc, umăr la umăr, frustrarea iubirilor complicate și neîmplinite

cu apetitul înăscut și de nestăvilit pentru povești demne de Oscar sau măcar de telenovele. Povești în care nimic nu este nicio-dată simplu. Nu-i de mirare că, până și la Hollywood, marile premii le primesc întotdeauna dramele. Dacă o iubire vine firesc și te ia de mână fără să simți măcar, pare prea simplă ca să fie veridică, să merite osteneala. Nefericirea, prin comparație, pare de-a dreptul providențială, ca marea învolburată de dinainte de a ajunge la un țărm liniștit. Am citit, am văzut și ne-am imaginat atât de multe povești de telenovelă, încât aproape că ne așteptăm din start să experimentăm o suferință profundă înainte de a ne putea lua, în sfârșit, în posesie, porția de fericire.

Eu, una, de când mă știu, am vrut cu ardoare să fac parte din povestea oamenilor pe care i-am iubit. Am dat probe pentru un rol în filmul vieții lor și am acceptat, adesea, partituri derizorii de figurantă, în speranța că, la un moment dat, vor observa că merit mai mult decât replici de prietenă, umăr de plâns sau colegă simpatcă. Și totul în speranța că voi obține rolul principal. Pe merit, fără pile sau intervenții. Doar așteptând în umbră și fără să fac nimic altceva decât să-mi imaginez, în liniște, scenariul minunat care s-ar putea derula, dacă el ar binevoi să mă invite la *casting* pentru un loc în inima lui.

Cam prin vremea în care trăiam în ecuația lui „dacă el...“, mi-a căzut în mână, într-un aeroport în care aveam de omorât câteva ore plictisitoare, o carte premiată a Almudenei Solana, despre o femeie singură care încearcă să-și revină după moartea soțului ei. În primele pagini ale cărții, personajul Aurora rememorează un sfat „lăsat moștenire“ de bunica sa pentru momentele în care inima e prea împovărată de plâns, dar orgoliul și pumnii încheștați pe obiectul dorit nu vor să lase lacrimile să curgă. M-am gândit, de multe ori, la sfatul acestei bunici „virtuale“, mai ales în momentele în care mă consideram prea sărăcită sufletește ca să-mi mai permit să pierd și lacrimi, pe lângă speranțe și

așteptări: suflă în sus niște spumă și apoi privește, cu ochii ațintiți în tavan, baloanele de săpun căzând peste tine. Nu există pretext mai bun ca să începi să plânger decât puțin săpun în ochi.

Am prețuit această teorie multă vreme, până în ziua în care i-am împărtășit-o bunicului meu, într-o perioadă a vieții în care nu mai aveam nici destulă spumă și nici suficiente lacrimi pentru a înțelege cursul unei relații întortocheate. Bunicul m-a privit cu blândețe, de la înălțimea celor 91 de ani de înțelepciune, și a spus doar atât: „Diana, să știi de la mine că niciodată, dar absolut niciodată, doi oameni nu se iau, dacă nu li se potrivesc poveștile.“ Cuvintele lui au încântat-o pe scriitoarea din mine și au revoltat-o pe adolescenta care credea cu tărie că norocul ți-l faci singur. Cine altcineva putea să-mi scrie și să-mi regizeze povestea mai bine decât mine? Cine ar fi știut să-mi scrie mai bine replicile decât eu însămi?

Nu i-am înțeles cu adevărat cuvintele decât la câțiva ani după aceea, când a trebuit să tălmăcesc singură sensul lor. El nu mai era, ca să-mi amintească parabola, însă mi-au reamintit-o doi oameni extraordinari, proaspăt ieșiți din relații aparent interminabile, aflați într-un moment al vieții în care, fiind amândoi singuri, și-au unit destinele într-o lună. Mi-au reamintit-o alți doi prieteni cu inima bătucită de atâtea relații eșuate, care s-au îndrăgostit taman când fiecare renunțase, oficial, să mai caute dragostea pe undeva. Și mi-a amintit-o și destinul, când mi-a aruncat din nou în arenă, fără nicio avertizare, o persoană ieșită de mult — și, credeam eu, pentru totdeauna — din viața mea. Abia după ce n-a mai fost bunicul, am dibuit un corolar al credinței lui: acela că momentul potrivit este cheia poveștii. Filmul vieții, spre deosebire de pelicula de Oscar, nu poate fi pus pe repede-înainte, pentru a sări peste scenele mai puțin plăcute. Trebuie trăite toate, una câte una.

De cele mai multe ori, poveștile vieții sunt surprinzătoare. Oameni care par a nu avea nimic în comun se găsesc într-un

moment în care amândoi caută același lucru, când există un teren comun pentru ca povestea să se împlinească, pe când iubiri mult mai asemănătoare sfârșesc mereu în contratimp. Aveai dreptate, bunicule... uneori, orice-ai face, poveștile pur și simplu nu se potrivesc.

De fiecare dată când povestea vieții mele devine din cale-afară de complicată, îmi amintesc de vorbele bunicului și caut să mă retrag puțin de pe scenă, să încerc și postura de spectator, să las lucrurile să se întâmple fără mine. Să nu încerc să scriu povestea, ci s-o trăiesc. Nimeni nu e un regizor mai iscusit decât viața, iar când înveți să coabitezi, senină, cu acest gând, vei ajunge la o concluzie simplă și extraordinară: toate ghinioanele și dramele mici, care par să se țină lanț în momentele-cheie ale poveștilor noastre, nu reprezintă nimic altceva decât baloane de săpun suflate în aer. Doar pretexte șubrede și copilărești de a plânge fără niciun rost.

Mi-am luat un inel...

*...mare cât dezamăgirea mea. Uneori,
cele mai crunte gripe sufletești nu se tămă-
duiesc cu ceai cald, ci cu un duș rece.*

Iubirile complicate, aflate la intersecția dintre neîmpărtășit și imposibil, sunt ca o boală cronică, lungă și grea, pe care reușești s-o duci pe picioare o vreme. Sunt zile în care totul pare în regulă, iar senzația de bine pe care o ai când te trezești aproape că-ți păcălește simptomele. Zile în care chiar și prietenii apropiați, care-ți știu suferința, se minunează de cât de senin și de înfloritor arăți. Dar, cu tot învelișul lor de falsă normalitate, zilele astea sună a gol și nu reușesc să le compenseze pe cele în care sintetizezi mental, pentru a mia oară, remediile încercate în van.

Zilele bune te amăgesc suficient cât să-ți dea elan să vâslești printre cele rele, ca un înotător care trage aer în piept ca să-i ajungă pentru câteva zeci de secunde sub apă. Doar că, atunci când dragostea e neîmpărtășită, secundele se transformă în zile, luni și uneori în ani, iar suferința care apasă deasupra ta, ca o tonă de apă sărată, ajunge să fie atât de grea, încât aproape că nu mai ai putere să ieși la suprafață. Alergatul în cerc cu Codruț — pentru că a numi „relație“ ceea ce a fost între noi este ca și cum ai numi maratonul o șuetă între alergători — a făcut ca viața mea să semene, timp de doi ani, cu unul dintre visele acelea stupide în care vrei să țipi, și nu ai glas, sau vrei să alergi, și nu te țin picioarele.

Simțeam neconținut infirmitatea sentimentelor mele și, într-un fel ciudat, mă percepeam ca o victimă a stupidei farse cu bancnota prinsă cu ață. Relația noastră fericită era exact ca acea bancnotă pe care, tocmai când o simțeam mai aproape, suficient de aproape cât să întind mâna și s-o apuc, cineva trăgea de ață și o ducea tot mai departe. Și, de cele mai multe ori, acel cineva era chiar el.

În perioada în care încercam să mă hotărâsc dacă să trag linie cu privire la relația noastră la a o mie zecea încercare sau s-o mai comit și pe a o mie unșpea — număr cu noroc —, m-am întâlnit cu dragul meu Patrick, după multă vreme. Dacă la telefon sau pe e-mail reușește să ghicească ce am pe suflet, pe viu este un adevărat Houdini. „Ce mai speri să se întâmple?“, mi-a lansat întrebarea, frontal, fără nicio anestezie sau momeală care să mă distragă de la durere.

Și atunci, la acea masă de cafea de pe bulevard, ne-am amintit împreună totul, de-a fir a păr. Începând cu clipa în care eu și Codruț fuseserăm aduși din nou împreună de ceea ce eu numeam „destin“, trecând prin toate momentele în care el mă făcuse să mă simt insignifiant de mică, spre inexistentă, și întorcându-mă, în buclă, la faptul că cei aproape doi ani care trecuseră de la începutul maratonului nostru nu puteau să se fi scurs fără niciun rost. Nu le puteam da voie să fie doar un labirint fără final.

Prea înapoi, ori de câte ori reușeam să mimez o stare vag vecină cu liniștea sufletească, venea Codruț și dădea muzica la maximum, instalându-se din nou, comod și zgomotos, în toate încăperile inimii mele. Mă căuta, îmi dădea e-mailuri și sms-uri, fără să-și pună vreodată inima pe tavă, însă reușind mereu să trezească în mine nostalgia stupidă a lui „și dacă totuși...“. Cu cât trecea mai mult timp peste dansul nostru împletit — de tip un pas înainte, zece înapoi —, cu atât deveneam mai convinsă de predestinarea lui. Ce alt motiv ar fi avut destinul să orchestreze

o asemenea tatonare fără rost, în afară de faptul că mie și lui Codruț ne era dat, printr-un scenariu mai presus de stângăcia noastră, să îmbătrânim împreună?

Spre sfârșitul pledoariei, am simțit privirea lui Patrick asupra mea, grea și înțepătoare. Știam că răscolește, în dulapul din suflet, după cele mai delicate mănuși de box cu care să-i aplice teoriei mele, și-așa șubrede, un croșeu care s-o facă knockout. Apoi m-a privit câteva secunde cu ochiul doctorului care trebuie să-i spună pacientului îmbrăcat ca Superman și de-abia urcat pe pervazul geamului că nu este deloc un supererou cu mantie de oțel, ci un simplu individ îmbrăcat în colanți, care suferă de halucinații. „În doi ani, alți oameni se cunosc, se îndrăgostesc, se căsătoresc și mai fac și-un copil“, au tunat cuvintele lui, dintr-o singură suflare. „Tu, în doi ani, nu ai făcut altceva decât să sus-pini după același individ care a avut o mie de șanse și le-a ratat una câte una. Destinul e la oamenii ăia, nu la ce faci tu.“

În cinci secunde am dat afară tot aerul pe care-l ținusem în plămâni preț de-un minut, cât îi luase lui Patrick să-mi reducă povestea de dragoste la statutul de dramă ieftină, pe o singură voce. O parte din mine s-a simțit palmuită în mod eliberator. Cealaltă s-a simțit de parcă tocmai fusese salvată de la înec în apele mării, căzând însă, în secunda doi, în ocean. Analogia lui Patrick era imbatabilă, pentru că nu-mi oferea nici măcar luxul de a-l acuza că mă compară cu alții. Nu compara mere cu pere, ci compara, cu o matematică perfectă, un măr sănătos cu unul putred. Așa da și așa nu.

Ajunsă acasă, m-am pomenit cu laptopul în brațe, unicul depozitar al fanteziilor mele năruite. Ca o studentă sânguincioasă în materie de teorii ale atracției, făcusem panouri de vizualizare, sub forma unor prezentări în PowerPoint, pentru care alesesem, cu grijă și drag, exact ceea ce voiam să conțină viața mea. Am deschis la întâmplare un fișier și pe ecran a apărut un inel de

logodnă pe care mi-l imaginasem de atâtea ori așezat pe degetul meu. Când priveam fotografia, nu mi se plimbau prin fața ochilor nici caratele, nici strălucirea, nici tăietura Princess. Vedeam doar chipul lui Codruț. Era modul meu subtil de a mă păcăli că vreau dragoste și căsătorie, fără a fi atât de evident pentru mine însămi că nu vreau orice dragoste și orice căsătorie, ci îl vreau, în amândouă, pe el.

Încercată de o idee nebunească — dar care părea mai logică decât tot ceea ce făcusem în ultimii doi ani —, l-am sunat pe Patrick pentru a-l anunța că trec să-l iau cu mașina în zece minute de la hotel. „Unde vrei să mergem, doar e duminică după-amiază?“, m-a întrebat el, somnoros. Răspunsul meu l-a luat prin surprindere, judecând după zgomotul revistei căzute pe podea: „Mergem să-mi cumpăr un inel de logodnă!“

Când l-am găsit așteptându-mă în fața hotelului, cu aparatul de fotografiat pe după gât, aveam deja pregătit un mic discurs care să minimizeze daunele gestului meu. „Nu, nu am înnebunit, chiar dacă așa pare. Știu că nu sunt logodită, că nu am nici măcar un iubit, darămite un logodnic. De fapt, a trecut un an de când nu m-am mai întâlnit cu nimeni altcineva în afară de individul care nu merită nici să-i dau bună ziua când trec pe lângă el, dar de care continui să mă agăț cu disperare, invocând destinul și predestinarea, ca într-un roman prost.“

N-a fost însă nevoie să spun nimic. Urcându-se în mașină, Patrick mi-a aruncat cel mai părintesc zâmbet și mi-a spus doar atât: „Sper, din tot sufletul, că n-ai de gând să-ți dai banii de casă pe vreun diamant.“ Am izbucnit în râs și am știut că înțelege. Dincolo de faptul că mă considera, probabil, cea mai nebună prietenă bună pe care a avut-o vreodată, era singurul care putea înțelege de ce mă duceam la mall, într-o duminică de vară, să-mi cumpăr de una singură un inel de logodnă. Un inel cu o piatră în mijloc, pe care să-l port pe inelar.

Îndrăgostiții care se despart dau foc scrisorilor trimise de celălalt și aruncă pe geam inelul primit de la trădător. Eu mă duceam să-mi cumpăr ceva care să umple un gol. Dacă în obiectul acela de pe monitor mă așteptam să-l văd pe Codruț, pentru a-l scoate din viața mea trebuia să-l înlocuiesc cu obiectul în sine. Un raționament care părea, în acea clipă, nespus de rațional, de logic.

În acea după-amiază mi-am cumpărat inelul. N-a costat o avere, pentru că am ales o variantă simplă, din zirconiu, ieftină ca dragostea noastră de doi bani. Un inel care a marcat începutul unei perioade de terapie, o binemeritată convalescență a ipohondrului după doi ani de boală închipuită. Deși nu-l mai port de mult, rămâne un talisman care încă mă face să zâmbesc și în care, de fiecare dată când mă uit la el, nu-l mai văd pe Codruț. Mă văd doar pe mine.

Dragostea în vremea recesiunii

Chiar și după ce lumea financiară s-a prăbușit din temelii, cea mai nesigură și volatilă „investiție” rămâne tot cea în... dragoste. Asta dacă nu înveți din greșelile perdanților.

De când cuvântul „recesiune” a intrat în folclorul global și este rostit aproape la fiecare secundă, lumea întregă se împarte în învingători și învinși. Dacă aceia care au investit unde trebuie sau au știut să se retragă la timp își freacă mâinile de bucurie, cei rămași încă în joc se străduiesc să-și minimizeze, atât cât se mai poate, pierderile și să iasă din ring cu capul sus. Ca-n viață și, mai ales, ca-n dragoste.

Deși nu sunt vreun Warren Buffett sau Donald Trump, iar criza financiară nu mi-a luat și nici nu mi-a dat nimic, când vine vorba de investiții păguboase, ba chiar aș îndrăzni să spun falimentare, dețin un portofoliu vast de plasamente complet neinspirate.

Mai mult decât un investitor în pană acută de simț tactic, sunt și unul recidivist cu acte-n regulă. Oricât de multe „recesiuni” mi-a fost dat să traversez — și, credeți-mă, n-au fost puține —, continui să „investesc”, cu o încăpățănare demnă de o cauză mai bună, în cel mai „volatil activ” din lume: dragostea.

Speculatorii la bursă pierd averi de milioane prin plasamente făcute cu prea puțină chibzuință ori prin afaceri în care calculele privind randamentul au sfârșit prin a da, vorba unui

banc vechi de când lumea, cu virgulă. Cu toate astea, lumea întreagă-i privește, de cele mai multe ori, ca pe niște eroi decăzuți, dar nu lipsiți de glorie, care au avut curajul sau înconștiența să riște și care, când a lovit neprevăzutul, au fost sacrificați pe altarul volatilității pieței.

„Volatilitate”: un alt cuvânt pe care lumea-ntreagă a învățat să-l rostească în dușmănie. Când vine vorba de „investiția” în dragoste însă, lucrurile încetează să mai fie atât de simple și nu se pot rezuma aproape niciodată la o simplă ecuație de profit și pierdere. Cum să ne evaluăm sentimentele irosite și iubirea dusă pe apa sâmbetei, când ne-am canalizat toată energia către un bărbat care s-a dovedit a fi cea mai păguboasă „investiție” sentimentală? Unde mai pui că respectivul rămâne în palmaresul nostru ca un „activ” toxic, de care ne tot chinuim să scăpăm și nu reușim, oricâte planuri de revenire din colaps am pune în scenă.

Dacă actuala recesiune a început printr-o umflare a prețurilor și prin supralicitarea așteptărilor și-așa nerealiste ale investitorilor, în cazul meu și al celor mai multe dintre femeile pe care le cunosc, „criza sufletească” începe tot cu o supraevaluare, mai precis cu așezarea obiectului afecțiunii pe un pedestal pe care nu-l merită. Taman bine ca să-l privim cu ochii sclipind de iubire și să trecem cu vederea faptul că toate sistemele de alarmă și semnalul lăuntric de „pericol” pâlpâie la cote de avarie!

Recunosc: deși, după fiecare „faliment”, îmi promit invariabil că voi căuta ceva sigur, stabil, conservator și, mai ales, cuminte, nu știu cum se face, dar sfârșesc prin a pune ochii tot pe un exemplar cu risc ridicat: ușor (spre foarte) nestatornic, cu o doză de șmecherie de cele mai multe ori prost înțeleasă și, mai ales, fără nicio perspectivă de viitor.

După o analiză-fulger care, de obicei, are mai mult de-a face cu gropițele din obraji sau cu farmecul extraordinar cu care „livrează” bancuri pe bandă rulantă decât cu strategia mea

de minimizare a riscului, iau decizia de a-i deschide un cont în inima mea. De obicei, unul fără plafon maxim! Randamentul „investiției“ finale: zero.

Iar dacă Trump investește milioane și le pierde cu grație, noi, femeile, „investim“ ceva și mai prețios de-atât. Ne „investim“ pe noi însene, cu tot cu sentimente, dorințe, frustrări înăbușite și visuri și ne construim întreaga „strategie“ în jurul unui singur scenariu: să încheiem „afacerea“ vieții noastre și să-l găsim pe acel bărbat pe care-l numim alternativ *the one*, „sufletul pereche“, „bărbatul visurilor“ sau, pur și simplu..., „fericirea“. Principala hibă a strategiei de mai sus? Lipsa strategiei înseși.

Nu avem scrupulozitatea și nici sângele rece de a analiza, negru pe alb, care sunt „activele“ ce merită atenția și încrederea noastră. Nu numai că nu facem nicio analiză de risc înainte de a ne avânta, cu fluturași în stomac și cu un zâmbet de la o ureche la alta, într-o relație care se va prăbuși mai dezastruos decât Lehman Brothers, dar de cele mai multe ori avem talentul de a alege exact cele mai „toxice“ plasamente.

După ultima cădere a bursei... speranțelor mele legate de dragoste, i-am împărtășit lui Patrick viziunea mea despre „investițiile“ în iubire. Și despre recesiunea sentimentală pe care o declaram oficial începută. Cu cinismul lui încântător, Patrick mi-a făcut țandări teoria, după care s-a apucat, în stilu-i caracteristic, să așeze bucățile la loc conform propriei perspective — una, trebuie să recunosc, mult mai pragmatică și mai detașată decât a mea.

„Dacă tot te dai «investitoare», *sweetheart*, dă-mi voie să spun că pe bărbatul ăsta-l regreti degeaba. Ar fi fost un «plasament» mai dezastruos decât titlurile de stat din Coreea de Nord, ca să vorbesc în termenii tăi.“ Oricât mi-ar fi de drag și chiar dacă are de cele mai multe ori dreptate când încearcă să mă facă să revin cu picioarele pe pământ, de data asta mi-a sărit și mie țandăra. „Ce te face să crezi că eu aș fi o «investiție» mai grozavă?“, am răbufnit.

După o clipă de tăcere, vocea cu inflexiuni de „ți-am spus eu!“ s-a auzit din nou de cealaltă parte a firului. „*Honey...* cu atitudinea asta o să ai o recesiune în fiecare zi. Crede-mă, *I say it with love*, dar voi, femeile, sunteți cei mai slabi investitori din lumea asta. În primul rând... nu diversificați nimic niciodată, apoi alegeți cele mai proaste active, iar când totul face buf... aveți impresia că tot voi sunteți investiția care nu merită.“

După conversația cu Patrick, m-am simțit ca și cum tocmai fusesem psihanalizată de un broker, dar, vrând-nevrând, a trebuit să-i dau din nou dreptate. Dacă, până la un punct, mă comportam exact ca orice investor care a deprins regulile după ureche și se chinuiește, și el, să-și construiască o strategie câștigătoare, după ce se spărga bula sentimentală, atitudinea mea devenea defensivă.

Ați auzit de vreun investor care să spună: „Am mizat pe acțiunile acestei companii pentru că am fost naiv, neinspirat și pentru că, pur și simplu, am talentul să aleg întotdeauna cele mai proaste plasamente?“ Nu! Poezia pe care o recită la orice oră din zi și din noapte orice actual milionar, fost miliardar, sau orice guru al finanțelor retrogradat la stadiul de „fostă glorie“ este aceeași: „Am fost loviți pe neașteptate“ sau: „Piața s-a răzbunat“, cu variantele: „Traversăm o perioadă de criză“, „Nu ne-am fi așteptat niciodată ca piața să fie atât de volatilă.“ Da, volatilă. Din nou cuvântul cu pricina.

În schimb, eu, una, când mă lovesc de vreo „criză sentimentală“, am deja suspectul de serviciu pe care să pun toate reflectoarele, ba chiar să-i mai vâr și lampa în ochi, ca să-și recunoască păcatele: chiar eu. Poate nu am fost suficient de fermecătoare, de atractivă, poate nu am iubit suficient sau, dimpotrivă, am iubit prea mult ori, poate, pur și simplu nu m-am priceput să urzesc tacticile potrivite, astfel încât „investiția“ mea să nu ajungă cu un picior în groapă, ci cu două spre altar, eventual în sunet de marș

nupțial. Și, *best of*ul absolut al greșelilor mele: mă încăpățânez să „investesc” pe termen lung într-un „activ toxic”, în speranța că ar putea deveni peste noapte lozul câștigător.

Patrick avea dreptate. O femeie îndrăgostită este cel mai slab investitor din lume, pentru că nu ascultă de nicio teorie de investiții. Diversificare? Nici vorbă. Își joacă toată averea pe o singură carte, închide ochii și aruncă zarurile. Iar dacă un investitor traversează maximum trei crize financiare într-o viață, pentru unele dintre noi fiecare zi aduce, într-adevăr, o recesiune nou-nouță, creată și orchestrată chiar de noi însene.

În final însă, rămânem niște câștigătoare. După ce piața le-a măturat averile și le-a făcut scrum planurile de viitor, chiar și marii investitori s-au declarat înfrânți. Au depus armele și s-au orientat spre active cu câștiguri mai mici, dar mai sigure, mai puțin „volatile”. Da, din nou acest cuvânt. Noi, femeile, în schimb, oricât de neîndemânatice am fi cu privire la strategiile noastre mărunte, nu încetăm niciodată să sperăm și nu abandonăm jocul. Nu ne luăm ochii de pe „potul cel mare”. Orice s-ar întâmpla.

Indiferent de cât de multe „active toxice” ți-a fost dat, și ție, să numeri în această viață și oricât de multe „recesiuni” ai traversat până acum, împrumută ceva din conduita unui jucător cu experiență: acceptă că ai avut parte de o înfrângere (dar că nu ești înfrântă!), curăță toate minusurile, pierderile și golurile din portofoliul tău amoros și începe de la zero! Norocul — ca și profitul la bursă — se întoarce întotdeauna. Iar dacă nu o face imediat, ai răbdare și nu dispera niciodată! De vină este numai volatilitatea.

Sunt o lașă în dragoste

*Să ridice piatra cine n-a fost niciodată
tentat să se descotorosească pe tăcute și cu
mănuși de o iubire care dădea cu virgulă.*

În anul doi de facultate, l-am cunoscut pe Iulian. Era student la Politehnică, brunet și avea o dorință nativă de a fi în centrul atenției, mai ales pe ringul de dans. Chiar dacă figurile în care se spărgea aduceau mai mult a Johnny Bravo și mai puțin a Fred Astaire, era genul de bărbat care trăiește clipa fără prea multe procese de conștiință, regrete și alte tinichele legate de coadă. Mă făcea să râd copios, iar prietenia noastră platonică a dăinuit și grație unui ghinion comun într-ale dragostei, pe care ni-l împărtășeam cu mult haz de necaz.

Într-una dintre discuțiile noastre ca de la inimă la inimă, Iulian m-a anunțat, pe un ton grav, că are să-mi facă o mărturisire. Ceva ce nu a spus nimănui niciodată. „Doamne, te rog, să nu-mi spună că e îndrăgostit de mine“, m-am rugat eu rapid, în gând. Nu am fost niciodată vreo narcisistă, dar tiparul era extrem de cunoscut: băieții buni, cu umor și cu subiecte de conversație spumoasă sfârșeau prin a se îndrăgosti de mine imediat după ce eu îi înregimentasem deja în raftul de „buni prieteni (și atât), pentru totdeauna“. „Dar rămâne între noi“, a subliniat el, și parcă mi-a mai trecut un pic din frică. Deci nu era vorba de vreo declarație.

Venind de la omul care nu se sfia să poarte cravate portocalii și să meargă la serviciu în costum la dungă și cu bandană roșie pe cap, mă întrebam din ce sferă ar putea să fie destăinuirea, de erau necesare atâtea măsuri de siguranță. „Știi, a început, așezându-se cu coatele pe masă și aplecându-se, conspirativ, înspre mine, mi-am dorit mereu să devin pictor.“ L-am fixat cu privirea, așteptând continuarea. „Când eram în clasa a șaptea, pictam zilnic, era activitatea mea preferată.“ „Și ce s-a întâmplat?“, m-am avântat eu să pun întrebarea care a deschis șirul destăinuirilor. „S-a întâmplat, a început el, pe un ton vizibil mai nervos, că aveam o profesoară absolut idioată care, imediat ce eu terminam desenul și o chemam să i-l arăt, îmi spunea că nu are suficientă culoare și că ar fi cazul să mai adaug ceva.“ Apoi, făcea gestul barbar la care Iulian pare să tresară încă, și după 20 de ani de la episod: „Lua pensula, o înmuia în trei culori diferite și îmi trântea o plăcintă de culoare pe pagină, stricându-mi tot desenul.“ Și, ca și cum s-ar fi aflat în fața unui complet de judecată pe care trebuia să-l convingă s-o condamne pe vinovată, încheie, absolut revoltat: „Apoi îmi spunea, cu nerușinare: «Ia vezi cum continui tu de aici.»“

Preț de vreo două minute, am tăcut. Nu știam cum să dau replică unei mărturisiri atât de copilărești și atât de profunde în același timp, fără să-i jignesc sentimentele. Ceea ce pentru noi pare un ac cu gămălie, pentru altcineva poate fi axul în care stă înfipt pământul. „De ce deschizi subiectul tocmai acum?“, am încercat o altă întrebare, iar Iulian a părut că se mai luminează la față, pregătindu-și răspunsul.

Într-adevăr, avea un motiv temeinic. Cel mai bun dintre toate. După 20 de ani, se întâlnise pe stradă, întâmplător, cu profesoara în cauză. Femeia cu pensula, cea care-i terorizase amintirile de artist în devenire și-i măcinase vanitatea a ceea ce-ar fi putut să fie. Și, din cinci minute de discuție, mintea lui de adult rezolvase marea dilemă a plăcintei de culori. „Eu terminam desenul primul,

întotdeauna, mi-a explicat cu un zâmbet, iar ea nu putea să-mi dea drumul la joacă sau să mă lase să stau fără să fac nimic. Așa că găsea un pretext, să-mi dea de lucru în continuare.“

„Voiam doar să știu“, a continuat el, și în acea clipă mi-a fost clar că-mi vorbea băiețelul de zece ani, nu bărbatul de 29. „Și știi ce?“, a zis el și mi-a atins mâna în treacăt, vrând să mă atenționeze că urma punctul culminant al mărturisirii: „Mi-a spus că aș fi putut fi un artist foarte bun.“ După care, parcă scuturându-se dintr-o transă, a revenit la mina lui obișnuită, de glumeț care nu prea pune nimic la suflet. „În fine, nu mai contează acum, dar aveam nevoie să știu.“

Am vrut să-l întreb de ce profesoara nu-i dădea, pur și simplu, altceva de făcut, în loc să aplice stupida stratagemă cu plăcinta de culori, dar, adunându-mi cuvintele în gând, mi-am dat singură răspunsul: era mai simplu și mai blând pentru orgoliul ei de profesoară să-și aducă un aport inutil, dar măgulitor, la desenul unui copil de zece ani decât să-i spună că e talentat și să-l lase să deseneze după capul lui. Era o lașitate egoistă, mărturisită prea târziu, când, într-adevăr, nu mai conta pentru nimeni. Poate că Iulian ar fi fost un artist prost, care și-ar fi ratat viața expunând prin galerii obscure, și ar fi câștigat de zece ori mai puțin decât din informatică. Sau poate ar fi fost un nou Salvador Dali. Nimeni nu poate da timpul înapoi, să găsească răspunsul, dar, într-adevăr, era dreptul lui să știe unde stă.

Mărturisirea lui m-a dus cu gândul la toți acei oameni care trântesc o plăcintă de culoare pe desenul vieții noastre doar ca să protejeze un orgoliu care, peste 20 de ani de-acum încolo, va mai conta prea puțin pentru ei, dar ar putea însemna totul pentru noi. Oameni care, din lașitate, rostesc un cuvânt aiurea și răstoarnă cu susul în jos toată ierahia noastră de valori.

Mi-am amintit, atunci, și de prietena pe care o înșelase iubitul ani la rând, cu diverse femei, doar pentru că nu avea curajul

să se rupă total de ceva sigur, stabil și calduț. „Era prea laș să recunoască, față de mine, că nu mă mai iubește“, mi-a mărturisit ea, după ce l-a prins în flagrant sărutându-se cu o altă femeie. De atunci, în toate relațiile pe care le-a avut după el, a căutat mereu un element care să fie în neregulă: indiciul unei trădări iminente, indicatorul intrat în zona „roșie“, roțița care putea să se defecteze în orice clipă, teatrul care ascundea o realitate paralelă. Chiar și când ele nu se aflau acolo.

Poate, dacă ne-am spune adevărul în loc să ne complacem în ideea unei păcăleli reciproce, am fi mai liberi. Cu un set de frustrări asumate, dar cu mai puține întrebări fără răspuns.

Am văzut cândva un film ciudat numit *The Invention of Lying*, a cărui acțiune se petrece într-o lume în care minciuna nu a fost încă născocită, iar oamenii spun verde-n față tot ceea ce cred, fără să se simtă atacați sau jigniți de sinceritatea similară a altora. Nu cunosc încă ipocrizia, nici diplomația care te determină să-ți pui mânuși de mătase înainte să faci țândări inima cuiva, așa că toți preferă să dea cu ea de pământ din prima și să-și ia de-o grijă.

M-am gândit atunci, după vizionare, la toate momentele de lașitate pe care le-am numărat eu în relațiile cu cei care m-au iubit, cu cei pe care i-am iubit și, în cazurile fericite, în scurtele răstimpuri în care cele două sentimente s-au oglindit. În acea lume de dinainte de inventarea minciunii și a vorbelor pe jumătate spuse și pe jumătate sugerate, nu m-aș fi despărțit de ei prin clasicele: „E vina mea, nu a ta“, „Nu ești persoana potrivită pentru mine“ sau: „Nu te iubesc așa cum ai vrea tu.“ Mărturisirile mele ar fi sunat mai degrabă așa:

- „Nu vreau să fiu cu tine pentru că ești de o altă religie și nu te iubesc suficient, cât să accept viața complicată care m-ar aștepta, dacă relația noastră ar deveni mai serioasă decât este acum.“

- „Nu vreau să fiu cu tine pentru că nu-mi place familia ta și mă îngrozește gândul că aș putea să fac parte din ea cândva.“
- „Nu vreau să fiu cu tine pentru că nu ai pic de umor, iar eu îmi doresc pe cineva cu care să pot râde de orice. Dacă nu încerc să-l găsesc, o să mă întreb toată viața «ce-ar fi fost dacă» și, inevitabil, o să ajung să-mi vărs nervii pe tine.“
- „Nu vreau să fiu cu tine pentru că mi-am dorit mereu un bărbat cu ochi blânzi, care să mă cucerească doar cu privirea, iar ochii tăi nu-mi spun absolut nimic.“
- „Nu vreau să fiu cu tine pentru că nu ai ambiții și mi-e teamă că vei ajunge să le înăbuși și pe ale mele.“

Am rememorat apoi, în gând, lista lașilor care-mi ieșiseră în cale, fie că minciunile lor mă vizaseră sau nu pe mine. Bărbatul cu care ieșeam în oraș și care, în loc să-mi mărturisească deschis că s-a decis să se împace cu fosta iubită, mi-a turnat o poveste melodramatică despre un accident de mașină în care respectiva era să moară, iar el a salvat-o în ultimul moment, creându-se, astfel, o legătură indestructibilă între ei.

Omul de afaceri care-și părăsise logodnica la trei luni înainte de nuntă, însurându-se cu o altă femeie în aceeași zi, la aceeași biserică și în același restaurant pe care le stabilise împreună cu „oficiala“. Un fost care m-a invitat în parc sub pretextul unei discuții importante „despre noi“ și care a încercat să-mi treacă pe sub nas toate lucrurile despre care știa că nu le pot accepta: o căsnicie fără copii, naveta între București și orașul lui natal, faptul că el avea nevoie de spațiu. Pusese toată artileria grea pe poziții doar pentru a mă face pe mine să pun punct în locul lui.

Și, în cele din urmă, mi-am adus aminte de încercarea mea și a lui Patrick de a avea o relație în timpul facultății, în ciuda tuturor semnalelor de alarmă care ne arătau complet nepotrivți. După două luni în care niciunul n-a îndrăznit să formuleze cu

voce tare trista concluzie a eșecului, am decis să evaderez pentru un weekend la Praga, de una singură, doar-doar să-mi fac destul curaj, pentru a-i spune prietenului meu celui mai bun că vreau să ștergem ultimele luni cu buretele și să ne întoarcem la punctul din care-am plecat.

La întoarcere, l-am găsit jenat și încercând să-mi facă o mărturisire, pe care n-a apucat s-o rostească cu voce tare, pentru că bârfitoarea campusului i-a luat-o înainte. „Estelle l-a sărutat pe Patrick sâmbătă, la petrecere“, mi-a susurat la ureche femeia supranumită și „Bursa știrilor din Geneva“. Estelle era o altă colegă de an îndrăgostită până peste urechi de Patrick, și-l pân-dea la cotitură din anul întâi.

„Vreau să ne despărțim“, i-am spus atunci, după ce Estelle îmi ridicase mînea la fileu în mod nesperat. „Știi ce cred despre bărbații care calcă strâmb, așa că nu putem continua această relație.“ Patrick m-a privit în ochi și a înțeles din prima. A fost suficient de gentleman, cât să nu comenteze nimic și să accepte, tacit, concluzia mea și statutul lui de „trădător“. Deși între el și Estelle nu a mai fost nimic niciodată, gestul ei spontan ne-a scutit pe amândoi de misiunea ingrătă de a-i da celuilalt papucii pe motiv de „nepotrivire de caracter“.

Am rămas cei mai buni prieteni, dar, paradoxal, nu am mai deschis niciodată subiectul despre relația noastră. Odată spuse, chiar și cele mai convingătoare minciuni devin un fel de imitații ale operelor de artă: nu trebuie să te apropii prea tare, altminteri începi să detectezi lucrurile care sunt în neregulă cu peisajul, culorile prea șterse, detaliile schițate stângaci. E mai bine să te mulțumești să privești peretele de departe și să te prefaci că nu știi că Vermeerul este, de fapt, un kitsch pictat pe malurile Senei de un artist plictisit.

Privind retrospectiv, mi-aș fi dorit totuși ca bărbații care nu m-au iubit să-mi spună adevărul. Să conteste culorile tabloului,

să denunțe imitația cu voce tare. Să-mi spună motivul. M-ar fi durut mai puțin decât minciunile lor banale și aș fi înțeles, poate, că sunt prea anostă, prea lipsită de strălucire, prea plictisitoare, prea lipsită de umor, prea neasemănătoare cu tipul lor de femeie, prea grasă ori prea slabă sau orice altceva. N-ar fi fost un gând plăcut, dar aș fi știut exact ce mă doare. Trăind în ceața confuziei, am crezut că sunt toate cele de mai sus. Și m-au durut toate, pe rând.

Data viitoare când l-am văzut pe Iulian, i-am strâns mâna puternic, prietenește, și i-am spus că a avut dreptate. „Adică?“, m-a întrebat, contrariat. „Chiar cred că ai fi fost un artist grozav, dar cred că ești un informatician și mai bun.“ A izbucnit în râsul cu care eram atât de obișnuită, și-atunci am simțit că nu se mai preface. Închisese cercul și se împăcase cu ideea că avea șanse mai mari să ajungă un Mark Zuckerberg decât un Salvador Dali. Și nu-i plăcea câtuși de puțin.

Poate că n-aș fi fost o logodnică și nici o soție bună pentru cei care au fugit din viața mea ca să ceară mâna altor femei și poate că zilele alături de ei ar fi fost infinit mai triste decât cele pe care le-am trăit, până la urmă, de una singură. Nu mai contează acum, dar câteodată întrebarea încă mă bântuie, ca „plăcinta de culori“ din amintirile lui Iulian. Și, măcar în acele momente, aș vrea și eu să știu.

În ligă cu David Beckham

*„Ești prea bună pentru mine, nu te merit“
sună ipocrit. Totuși poate ar fi cazul să-ți amintești când ai fost ultima oară considerată
„supracalificată“ pentru un job.*

Dacă, vorba poetului, veșnicia s-a născut la sat, nerăbdarea a văzut mai mult ca sigur lumina zilei într-o capitală unde toată lumea caută, frenetic, câte ceva: ținuta ideală, cariera ideală, dragostea ideală.

Paradoxal, tocmai când ținuta ideală atârnă în dulap și cariera ideală merge ca unsă, plaja de opțiuni pentru „dragostea perfectă“ începe să se îngusteze tot mai mult, până când ajungi să te simți asemenea unui director de companie multinațională care vrea să-și schimbe jobul, dar primește doar oferte pentru posturi *entry-level*.

Se vorbește despre pretenții cu vocea ridicată a dezaprobare și despre compromisuri cu o blândețe atât de docilă, încât ajungi să te întrebi dacă nu cumva aveai mai multe șanse să găsești dragostea alegându-ți o carieră cuminte în... tricotat, de exemplu. Cel puțin atunci, singurul pericol la adresa orgoliului masculin ar fi fost ascuțimea andrelelor tale!

Pentru toate fetele singure cărora li s-a întâmplat măcar o dată în viață să fie declarate „supracalificate“ pentru un post pe care-l râvneau cu ardoare sau să audă de la un bărbat celebrul

discurs „meriți ceva mai bun decât mine“, vestea e șocantă și eliberatoare: chiar așa și este! Majoritatea săpăm însă atât de adânc în spatele cuvintelor, încât ajungem să ne lovim de stratul cel mai profund al propriilor nesiguranțe. Punem semnul egal între respingere și „nu sunt suficient de bună“, când respingerea se poate dovedi, de multe ori, cel mai valoros as aruncat pe masa de pocher a vieții.

La câteva luni înainte să fim împreună, reușisem să-l intimidez și pe Codruț cu atâta măiestrie, încât să fugă mâncând pământul către prima domnișoară care-i răspundea la toate replicile cu: „Da, iubii, cum zici tu.“

„Chiar credeam că eu și el ne potrivim“, i-am scris lui Patrick pe *messenger*, așteptând niște cuvinte înțelepte care să mă facă să mă simt din nou ca o divă, nu ca un copil de clasa a șasea care a luat trei la teză după ce a tocit o săptămână. După câteva secunde de *Patrick is writing*, pe ecranul meu a apărut un: „Asta e! N-a fost să fie!“ Atât??? Ce s-a întâmplat cu trecerea în revistă a calităților mele, cu recapitularea tuturor lucrurilor care mă fac specială, unde e mâna virtuală pusă pe umăr și, partea mea favorită, încheierea cu: „O să regrete el, nenorocitul, o să vezi!“?

De neclintit, Patrick a continuat: „Nu te aștepta la cuvinte de consolare, e cel mai bun lucru care ți se putea întâmpla.“ Cel mai bun lucru? Și dacă ar fi putut fi ceva între noi, dacă el era persoana potrivită, dacă, pur și simplu, am ratat cea mai mare șansă la fericire, dacă...? Am pus pe pauză *fast-forward*-ul „dar dacă“-urilor și am tastat, plină de speranță, două cuvinte: „De ce?“

Replica lui Patrick a venit la fel de sec: „*London Lite*.“ *London Lite*??? Aproape că m-a bufnit râsul, amintindu-mi cum încercasem, în perioada facultății, să obțin un job la ziarul care se distribuia gratuit în metrourile londoneze și în care apăreau poze făcute de paparazzi cu fotbaliști, bârfe despre Victoria Beckham și reportaje privind curele de dezintoxicare ale lui Amy Winehouse.

Replica pe care am primit-o — „Domnișoară, nu e vorba de rea-voință, dar chiar nu înțelegem de ce v-ați dori, la pregătirea dumneavoastră, să lucrați la noi“ — mi s-a derulat în minte luni de-a rândul, strângându-mi inima cât un purice de câte ori zăream fițuica în mâinile vreunui călător plictisit. „Nici până în ziua de azi nu pricep ce-a fost în capul tău atunci“, mi-a trântit Patrick, tăios.

Chiar așa... ce fusese în capul meu? Îmi plăcea ideea de a putea fi „citită“ de atât de mulți oameni în fiecare zi, ideea de a-mi vedea numele pe prima pagină din ziarul care se epuiza într-o singură oră, îmi plăcea... ei bine, da, îmi plăcea ideea în sine. Așa cum îmi plăcea și ideea unei relații cu Codruț.

Dacă n-aș fi suferit „cumplita respingere“ din partea tabloidelui britanic, în clipa asta articolul meu „Cu cine a înșelat-o Pete Doherty pe Kate Moss“ sau „Senzational: Kerry Katona, din nou la dezalcoolizare“ s-ar odihni, probabil, sub tălpile vreunui londonez obosit, într-un vagon de metrou cu destinația Hammersmith. „Mda, am prins ideea. Codruț este un fel de *London Lite* sentimental.“ Am primit un emoticon zâmbăreț de la Patrick: „*Precisely, my dear.*“

După care și-a încheiat pledoaria ca un dirijor care ia, triumfal, ultimele acorduri ale unei simfonii: „Zău așa, dacă ai fi îmbrăcată într-o rochie Chanel cu spatele gol, te-ai duce la piață? Sau ai prefera să mergi la o recepție?“ *Touché.*

Realitatea este că o fată singură care se mai întâmplă să aibă și o carieră de succes se simte adesea ca un fel de... David Beckham. Nu orice club de fotbal și-ar permite să-l aibă pe Beckham în echipă și nici el n-ar juca oriunde. Ți l-ai imagina pe englezul care aleargă mingea pentru Los Angeles Galaxy la o echipă precum Lokomotiv Plovdiv, un fel de club de fotbal sătesc din Bulgaria? Sau ar avea vreo șansă de viitor un asemenea parteneriat absurd? Nu, și asta nu pentru că Beckham „are pretenții“, ci pentru că-și cunoaște valoarea.

Cu toate astea, așteptările fetelor singure tind să fie, întotdeauna, mai cuminți decât ceea ce-ar fi îndrăznit să-și dorească cu adevărat, dacă nu li s-ar fi amintit, cu o perseverență de-a dreptul încăpățânată, că viața este un lung șir de compromisuri.

Prietena mea, Alina, a fost admisă la un masterat la o universitate de top din Boston, după ce a udat cu lacrimi o lună întreagă scrisoarea de respingere de la Universitatea din Macerata, un fel de comună din sudul Italiei. O altă prietenă a fost cerută în căsătorie, într-o excursie spontană la Paris, de către bărbatul cunoscut exact în perioada în care se străduia din răspuț să se împace cu iubitul care o părăsise. Cât despre mine, eu, una, m-am obișnuit de mult cu gândul că din tastatura mea nu vor ieși niciodată știri de pagina întâi despre dependența de pastile de slăbit a lui Kerry Katona. Slavă Domnului! Și, mai ales, am învățat să am încredere în faptul că orice femeie de carieră își găsește, mai devreme sau mai târziu, propriul Los Angeles Galaxy.

Ce-i al tău e pus... departe

*Unele lucruri pe care nu le-am primit,
poate pur și simplu... nu ne trebuie. Unde se
duc, oare, toate visurile pe care le lăsăm în
urmă?*

Mi-am dorit dintotdeauna o casă de păpuși. Cu mobilier în miniatură, figurine și tapet lucios, cu model în relief, aidoma celui dintr-o casă adevărată. Pe vremea când petreceam ore-n șir străbătând cu ochii minții încăperi înalte de-o palmă, casa mea de poveste nu se găsea în Bucureștiul anilor '90, așa că am rămas doar cu visarea. Cu imaginea fotoliilor mai mici decât pumnul meu, pe care aveam să le mut dintr-o cameră într-alta, și a veselei nu mai mare decât o unghie, în care urma să le servesc masa oaspeților mei de jucărie.

Anii au dus cu ei fantezia mea imobiliar-miniaturală și i-au lipit eticheta de „vis neîmplinit“, dar de care-ți amintești cu drag. Cum spunea Clint Eastwood în *Podurile din Madison County*: visurile din tinerețe sunt atât de frumoase, încât, chiar dacă nu se vor împlini niciodată, nu poți decât să te bucuri că le-ai avut. Iar eu mă bucuram de casa care trona pe strada principală din imaginația mea, chiar dacă nu pășise vreodată în ea picior de Barbie sau de Ken.

Visul meu de copil s-a împlinit abia după multă vreme, în timpul unui reportaj făcut într-un magazin de jucării. Plimbându-mă

printre rafturile a ceea ce cu 20 ani în urmă ar fi reprezentat paradisul, m-am trezit în fața unei case de păpuși mai grozave decât aș fi îndrăznit vreodată să visez. Uneori e greu de crezut că lucrurile pe care le-ai construit în minte, mai mult cu ambiție de magician decât cu realism de arhitect, chiar există. Ba sunt chiar mai strălucitoare decât speraseși: mobilier din lemn sculptat, figurine din porțelan, chiar și o mașină de spălat miniaturală, care făcea zgomot întocmai ca una reală. Străbătând cu palmele acoperișul din plastic roșiatic, mi-am dat seama că aș putea să scot cardul din portofel și s-o cumpăr. Pe loc. Să-mi satisfac visul de-o viață printr-o simplă tastare a codului PIN. Și totuși, m-am îndepărtat tiptil, fără să mă uit înapoi, așa cum te îndepărtezi de cineva pe care l-ai așteptat 20 de ani într-o gară, iar el a venit abia când toate trenurile plecaseră deja care încotro.

Am lăsat casa visurilor mele în magazin, cu certitudinea că vremea ei trecuse și că n-o mai râvneam decât cel mult ca pe un trofeu. Nu am putut-o avea când mi-o dorisem din tot sufletul și când aș fi putut petrece ore, zile și săptămâni, cu căpșorul meu de copil vârât în încăperile ei, aranjând mobiliere și dulăpioare pentru o familie de păpuși care n-a existat niciodată. Acum, ar fi doar un alt obiect din sufrageria mea, pe care să se pună praful.

Marșul meu de retragere mi-a trezit un sentiment familiar, de tristă dexteritate a renunțării. Poate și fiindcă mi-am dorit să trăiesc o mare iubire de adolescență și n-a fost să fie. Apoi am vrut una de 20 de ani și n-au venit decât fragmente disparate care cu greu ar fi compus ceva cât de cât asemănător cu dragostea. După care m-am gândit multă vreme dacă-mi mai trebuie. Când nu primești un lucru și izbutești să trăiești fără el poate însemna și că nu ți-a trebuit cu adevărat de la bun început.

Am auzit ani la rând predica lui „ce-i al tău e pus deoparte“ și m-am revoltat de fiecare dată, iritată de o fatalitate care-mi amin-tea de pasivitatea neghioabă a ciobanului din „Miorița“. „Și, dacă

vine la 40 de ani, ce-mi mai trebuie?“ era replica mea. Mi-a luat mult timp să înțeleg că viața nu se termină nici la 30, nici la 40, nici la 80 de ani, ci că bucuriile ei devin altele. Și că iubirile cu fluturași în stomac, cu plimbări prin parc și cu inimi palpitând în așteptarea unui telefon devin, în timp, asemenea casei mele de păpuși: doar o amintire pe care să se pună praful.

Mă trezesc totuși în răstimpuri întrebându-mă unde se duc toate lucrurile pe care mi le-am dorit și nu le-am avut. Și atunci îmi imaginez un depozit nesfârșit în care se află tot ceea ce s-a pierdut pe drum și n-a apucat să ajungă la mine vreodată. O viață paralelă în care am avut și casa de păpuși, și mobilierul de porțelan, și marile iubiri de la 15, 20 și 25 de ani. Doar că, ghinion, ceasornicul care marca zilele și nopțile din acea viață era defect. Mergea când prea încet, când prea repede, astfel încât toate momentele veneau decalat, mult după ce încetasem să le mai aștept.

„De bărbatul cu care ți-e dat să fii nu vei scăpa, orice-ai face tu“ îmi spusese cândva sora bunicii, care locuise toată viața în București, iar la 83 de ani își regăsise marea iubire din tinerețe tocmai la Montecarlo. Suna a amenințare, dar era, mai degrabă, premiul ei de consolare pentru refuzurile mele repetate de a o lăsa să-mi ghicească în cafea. Chiar și așa neîncrezătoare și ne-băutoare de cafea cum sunt, vorbele ei mi-au răsunat în urechi la răscrucea multor iubiri, iar după ce a murit, mi-a părut rău că n-am avut ocazia s-o întreb mai deslușit dacă iubirea trăită cu un decalaj de 50 de ani mai are vreun sens sau vreo savoare. Sau dacă nu devine amară precum o cafea uitată în cană, în bătaia soarelui.

Dacă nu cumva rămâne mică, exact ca o rochie pe care n-am îmbrăcat-o la momentul potrivit și am descoperit-o în ungherul cel mai întunecat al dulapului, așezată cuminte, într-o mărime care ne-ar fi flatat în urmă cu cinci, zece sau 20 de ani. Oricât am încerca s-o combinăm cu ultima colecție de pantofi Louboutin sau cu o curea de marcă, mi se pare că va arăta și se va simți mereu

strâmtă, incomodă, nefirească. Ori de câte ori vom încerca, cu chiu, cu vai, să-i închidem fermoarul care stă să plesnească, ne vom aminti de momentul în care ne-am dorit-o pentru prima oară și de întârzierea cu care am ajuns s-o purtăm. Și sufletul nostru, înveșmântat în ea, va semăna mai puțin cu o vedetă strălucitoare și mai mult cu un manechin stângaci care se împiedică și cade în nas, mai-mai să-și rupă tocurile.

Păstrez vie în minte imaginea unui zid din centrul Belfastului, pe care am admirat cândva mângălitura unui citat fără de autor: „Cine păstrează un ochi deschis spre trecut e înțelept. Cine-i păstrează pe amândoi e orb.“ În ziua în care mi-am aflat casa de păpuși, l-am înțeles pentru prima oară pe artistul anonim care-și împărtășise marea revelație lumii-ntregi. Atunci am hotărât să-mi cumpăr și un set de miniaturi olandeze din porțelan, de așezat pe raft în casa mea cea adevărată. O moară de vânt, o măsuță cu scaune și un set de ceai care încapă într-o palmă de-a mea. Din când în când le mai rearanjez, le mut de colo-colo pe raftul meu în mărime naturală și le șterg cu grijă de praf. Am înțeles, în sfârșit, că în viață trebuie să accepți măsura care-ți vine cel mai bine acum și aici. Mărimea care nu te strânge, nu te incomodează, ci-ți vine ca turnată. Chiar și atunci când ai pregătit un alt tipar și o altă croială pentru viața ta.

Elefantul în magazinul de cristaluri

Povestea femeilor (ne)complicate

M-am hotărât să devin... la fel

Femeile aproape perfecte și ridicolul eliberator

Și iubirile dau faliment, nu-i așa?

Mi-am luat un inel...

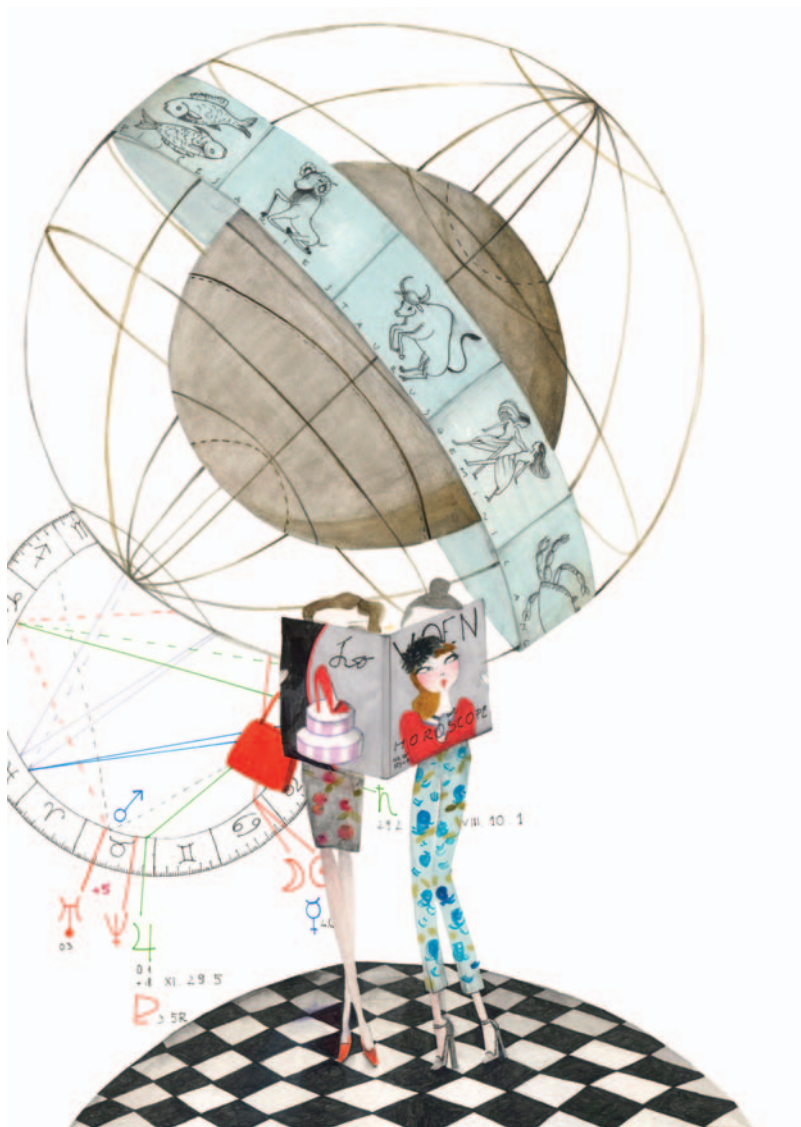
Ce-i al tău e pus... departe

Îmbracă-te pentru iubire!

Și totuși... unde e?

În palma ta citesc că mă iubești

Dragoste la mână a doua

Două puncte și o dreaptă sprijină lumea

Singurătatea pedestalului

De ce Zoe n-ar trebui să mai fie bărbată

Un loc pentru o magnolie

Tu pe cine aștepti?

Îmbracă-te pentru iubire!

Decât să aștepti marea dragoste în rochie de seară și urcată pe tocuri cui, mai bine fă-i loc în garderoba sufletului tău. Mai ales că dulapurile dau pe dinafară, iar tu... tot n-ai nimic de „îmbrăcat“!

Cu câțiva ani în urmă, am avut ocazia să iau un interviu unei femei frumoase, cu o carieră înfloritoare; era unul dintre cei mai activi oameni pe care-i cunoscusem vreodată: mereu între două avioane, implicată în câte trei proiecte deodată, fără vreo secundă de respiro.

Când am întrebat-o care ar fi cea mai mare realizare pe care și-ar dori s-o savureze peste 20 de ani de-acum încolo, răspunsul a venit dintr-o suflare, ca și cum ideea aștepta de mult într-un sertăraș al minții: „Vreau să fiu înconjurată de nepoți și să le povestesc ce viață frumoasă a avut bunica lor.“

Deși ochii îi sclipeau de entuziasm, ai mei s-au întunecat puțin când, la nici un minut de la mărturisirea de mai sus, a început să-mi explice, senină, cum că-n ultimii doi ani a trecut pe-acasă „ca pe la hotel“, că n-are timp nici să-și ude florile și că face shopping pe internet, pentru că nu-i rămâne vreme să ajungă, fizic, până la magazin.

Femeia frumoasă, inteligentă, activă și... singură din fața mea se apropia vertiginos de 40 de ani și-și trăia viața în așteptarea

unor copii și nepoți pentru al căror tată și respectiv bunic n-avea niciun loc pe lista interminabilă de lucruri „obligatoriu de bifat” într-o zi obișnuită.

Nu m-am mai gândit la povestea ei până într-o zi, când finul meu în vârstă de cinci ani m-a rugat să-i citesc din *Micul prinț*, al lui Exupéry, una dintre cele mai fermecătoare cărți ale copilăriei. „Ar fi trebuit să vii la aceeași oră, am început eu să lecturez conversația micului prinț cu vulpea. Dacă vii la orele patru ale după-amiezii, când ceasul bate ora trei voi începe deja să fiu fericită. Cu cât timpul trece, cu atât mai fericită mă voi simți. Deja la ora patru voi fi agitată și nerăbdătoare. Dar dacă vii din senin, la ce oră ți se năzare, nu voi ști niciodată când să încep să-mi îmbrac inima în așteptarea ta. Știi că avem nevoie, cu toții, de asemenea ritualuri.”

Am dat pagina și, cu un nod în gât, mi-a venit în minte privirea „agitată și nerăbdătoare” a vechiului meu personaj de articol. Și, poate pentru prima oară, am înțeles-o cu adevărat. Deși un alt sertăraș al minții îi adăpostea deja discursul de rostit în fața nepoților, subconștientul nu se îmbrăca pentru victorie, ci pentru eșec. Ba chiar se echipa temeinic, cu suficiente straturi de haine, cât să fie sigur că nu va simți vreodată gerul nefericirii.

Toate ne îmbrăcăm pentru serviciu, pentru ședințe foto, pentru club sau pentru sindrofii la care mergem de nevoie. Aproape niciodată nu ne „îmbrăcăm” însă cu adevărat pentru dragoste. Majoritatea privesc iubirea ca pe o haină prea costisitoare, de lux, pe care nu și-o permit deocamdată și nici nu prea simt c-o merită cu adevărat. Așa că, asemenea unor „shopaholice” inveterate, ne umplem golurile din suflet cu „chilipiruri” care ne îndoiaie rafturile degeaba și pe care ajunge să se pună praful, fără să le purtăm vreodată.

Printre zecile de umerase îngrămădite unul în altul, piesele cu adevărat importante se pierd, cad undeva în fundul dulapului,

iar noi continuăm să cumpărăm și să cumpărăm, cu iluzia abundenței. Cu cât dulapul este mai plin, cu atât ne simțim mai bogate și mai în siguranță, deși, la nevoie, n-am reuși să încropim nicio ținută care să ne încălzească inima cu adevărat.

Îmbătățită de proaspăta-mi revelație, am tastat rapid un mesaj către Patrick: „Ce zici, Pat, crezi că oamenii pot să se pregătească vreodată pentru iubire?” Mai „Feng Shui” ca niciodată, după cele două săptămâni petrecute în China, Patrick — sau, mai degrabă, noul său alter-ego complet zen — mi-a răspuns scurt: „Chinezii spun că, atunci când păstrezi în inimă un crâng înverzit, o pasăre cântătoare tot își va face cuib până la urmă.” Încercând să trec peste faptul că un bărbat heterosexual tocmai îmi trimisese un sms despre păsări cântătoare, nu puteam să contrazic totuși câteva mii de ani de înțelepciune! Și da... adevărul este că, atunci când inima, mintea și întreaga viață îți sunt mobilate perfect, fără loc să mai arunci un ac, dragostea n-are loc să vină. N-are niciun scaun pe care să se așeze. Nici măcar un amărât de taburet. Iar până ca micul prinț și Patrick să se pună de acord să-mi aducă aminte de asta, nu realizasem că și inima mea era utilată ca ultimul complex rezidențial, cu „credit” contractat pe luni și ani de zile.

În martie îmi făceam planuri de vacanță pentru august, pe cont propriu. În mai îmi planificam Revelionul în locul meu preferat. Mesajul implicit pe care-l transmiteam — mie și lumii întregi — era clar: „Oricum dragostea n-o să vină, așa că e mai bine să fiu pregătită dinainte pentru asta.”

Orice fată *single* are perioade în care așteaptă o iubire care să-i îmbrace weekendurile, lunile și anii, după care o ia frigul — și teama — și se îmbracă singură. Și, fără să vrea, așază semnul „ocupat” pe toată scaunele libere din inima ei. „Nu mai sunt locuri. Încercați în altă parte.” O face inconștient, pentru că senzația de control e prea ispititoare. Ba chiar eliberatoare: indiferent

dacă binevoiește cineva să vină sau nu, viața ta e OK. E planificată. Și nu oricum, ci pe câteva luni de-acum încolo!

N-ai timp să simți niciun gol, nicio lipsă, nicio absență. Iar pe măsură ce-ți planifici timpul și-i anticipezi golurile, te îmbraci, de fapt, în certitudinea că acel „cineva” oricum n-o să vină. Și, la un moment dat, încetezi cu totul să mai aștepti, să mai bagi de seamă, să te mai entuziasmezi în anticiparea iubirii. Un cerc vicios.

Da... dacă inima mea ar fi crângul despre care vorbea Patrick, Yiarba ar fi uscată, florile — ofilite, copacii — nevăruiți de primăvară, iar pasărea cântătoare n-ar avea nicio creangă liberă pe care să se așeze. Am încheiat lectura *Micului prinț*, m-am întors la lista mea de lucruri de făcut și am tăiat vreo două. Ce-ar fi să exilez din dulap vreo câteva rochii cumpărate din impuls și care nu mă flatează, ca să fac loc pentru o piesă cu adevărat memorabilă? Poate pentru o viitoare „micuță rochie neagră”, care să-mi vină ca turnată?

Dacă-ți faci puțină ordine în șifonier — și-n viață! —, vei fi surprinsă de faptul că, pentru orice loc rămas liber, există o surpriză minunată care ar putea să vină să se cuibărească acolo. Și, chiar dacă dragostea vine tot când i se năzare ei și fără să bată la ușă, n-ar fi rău să te găsească îmbrăcată și pregătită de petrecere, decât să fie nevoită să te aștepte în timp ce-ți cauți „rochia perfectă” prin dulapul ticsit de ținute prea puțin perfecte. Vulpea din *Micul prinț* știa ce spune... sufletul chiar are nevoie de asemenea ritualuri.

Și totuși... unde e?

Ca să ajungi să spui „da“ în fața altarului, trebuie să treci peste câteva zeci de „nu“-uri. Pe majoritatea le rostești chiar tu, în fiecare zi!

Când ai statut de *single*, îți trec zilnic pe la ureche sfaturi binevoitoare de toate felurile, începând cu celebrul panseu legat de pretențiile prea mari și dăunătoare și terminând cu genericul: „Încearcă să fii mai deschisă către oamenii!“ Acesta din urmă este livrat într-o sumedenie de ambalaje, ca panaceu pentru orice suferință — de la singurătate cronică și până la astenie de primăvară.

În cazul meu, sloganul-minune intră întotdeauna pe o ureche și iese pe cealaltă, mintea mea fiind mult prea ocupată cu o altă întrebare existențială: „Îl caut pe «el» de la 19 ani. Unde e???“

Într-un moment de rătăcire... literară, am pus mâna pe romanul *Yes Man*¹, cel care a stat la baza filmului cu Jim Carrey. Personajul principal — care suferă de... o viață fără scopuri și fără sens — nimereste în metrou lângă un necunoscut care-l măsoară din cap până-n picioare și-i trănțește, fără menajamente, o singură replică: „Știi... tu ar trebui să încerci să spui «da» mai des.“ Ca urmare, respectivul începe să spună „da“... la orice. Deși romanul nu m-a mișcat aproape deloc, scena din metrou mi-a rămas, în mod inexplicabil, întipărită în minte.

¹ Scris de Danny Wallace și publicat, în 2006, de editura Gallery Books. (n. red.)

„Inexplicabilul“ a devenit, însă, perfect explicabil doar trei zile mai târziu, când prietena mea, Roxana, m-a rugat cu cerul și pământul s-o însoțesc la un cabinet de medicină alternativă, unde urma să aflăm mai multe despre... echilibrul nostru energetic. Încercând să-mi înăbuș remarcile ironice și scrâșnind printre dinți un: „Da, da, sigur...“, m-am așezat pe scaun cu un sentiment de superioritate.

În fond, ce putea să-mi spună un necunoscut mai mult decât ceea ce știam deja despre mine? După câteva priviri aruncate pe monitorul calculatorului conectat la încheieturile mâinilor mele, prima remarcă a doctorului m-a lovit direct în moalele capului: „Domnișoară, dumneavoastră spuneți «nu» foarte des, nu-i așa?“ Mi-am înghițit „da, sigur“-ul și am bolborosit un: „Nu! Adică... nu cred... Nu știu, sper că nu.“ Mda... cred ca mi-am răspuns singură la întrebare. Deși am mai aflat multe lucruri interesante în acea zi, în mintea mea continua să răsunе aceeași replică: „Spuneți «nu» cam des, nu-i așa?“

Așa să fie? Să fiu, și eu, ca personajul lui Jim Carrey, un „respingător“ de meserie? Întrucât orice analiză făcută de mine ar fi condus, irevocabil, la concluzia că doctorul a greșit și eu am, ca întotdeauna, dreptate, am apelat din nou la înțelepciunea bunului meu prieten, Patrick. „Auzi, tu crezi că eu resping oamenii?“ „I-am întrebat, scurt și brutal, imediat ce i-am auzit vocea la celălalt capăt al firului. Aproape că mi-era jenă să rostesc cuvintele! După o clipă de tăcere, replica lui a venit la fel de brutală, în sinceritatea ei. „Dacă-i respingi? *Honey*, nici măcar nu-i respingi, cred că pur și simplu... nu-i bagi în seamă.“ Cu receptorul în mână, aproape că mi-s-a tăiat respirația. „Ce vrei să spui?“ „Păi... când mergi pe stradă, nu prea te uiți în stânga și-n dreapta, sau mă înșel?“ a continuat el. Ghemuită pe canapea, am început să mă gândesc. N-avea cum să aibă dreptate... Sau da?

După care mi-am amintit de ultima mea ieșire cu câinele în parc. Deși abia căzuse prima ninsoare, în timpul plimbării eu nu făcusem nimic altceva decât să recapitulez în minte termenele-limită ale articolelor din următoarea lună, calendarul predărilor și... ah, da, să visez cu ochii deschiși la vacanța de vară. De la zece mii de kilometri distanță, Patrick mă citise ca pe o carte deschisă.

Să fie chiar atât de evident absenteismul meu cronic din... propria viață? Am încercat, cu greu, să-mi amintesc câteva aspecte mărunte din drumurile mele recente: vreun copac acoperit cu chiciură, imaginea unui copil făcând un om de zăpadă, vitrina unui nou magazin. În afară de panourile publicitare care-mi mai săreau în ochi din mașină, totul era un mare blanc prin care pluteau imagini ale... paginilor cu programări din agenda mea zilnică. Oricât de ciudat ar părea, nici măcar nu-mi dădusem seama că viața mea era setată pe „pilot automat“, iar experiențele care veneau către mine erau setate, și ele, ca pe un computer, pe *default*. „Lumea n-are cum să se deschidă către tine, când tu mergi paralel cu ea, *honey*. Nici n-o observi“, mi-a spus, sec, Patrick.

Încercată de o revelație bruscă, am închis telefonul, mi-am luat haina și am făcut un experiment spontan: am ieșit la plimbare pe unul dintre bulevardele principale ale Bucureștiului, fără să mă gândesc la nimic. La nimic! Doar privind oamenii, vitrinele, zăpada și, între noi fie vorba, sperând să fiu martora vreunui moment epocal precum „dansul“ pungii de plastic din *American Beauty*.

După primele zece minute, mă simțeam deja ca un dependent care încearcă să renunțe la viciu, doar că eu mă luptam cu un sevrăj al... gândurilor. În mintea mea se înghesuiau termene-limită, griji, întâlniri din agendă, planuri de ziua mea, programări de vacanță, toate-și disputau un loc în realitatea mea imediată. Deși încercam să le alung, cum dai din mâini ca s-alungi o albină care-ți

dă târcoale, ele se încăpățâneau să revină, de parc-ar fi vrut să-mi spună: „Ce-i și cu prostia asta? Ai lucruri serioase la care să-ți stea capul!”

Experimentul de-o oră mi-a pricinuit, într-adevăr, o revelație. Mi-am dat seama, cu tristețe, că nu sunt singura care spune „nu” îngrijorător de des. Majoritatea oamenilor pe lângă care am trecut pe Magheru aveau exact comportamentul meu din urmă cu o săptămână. Fie mergeau cu capul în pământ, adânciți în gânduri, fie cu privirea înainte și cu gândurile aiurea... Doar doi oameni din peste 50 au privit pe altcineva sau... altceva în timp ce treceau pe lângă mine. M-am întrebat câți dintre ei se simțeau, oare, singuri și mi-au răsunat în urechi cuvintele lui Patrick. „Cum să găsești dragostea, când tu mergi paralel cu ea și nu-i arunci nicio privire?”

Nu, nu pot să spun că m-am lecuit cu totul de gânditul în exces, dar fac un efort zilnic. Tot ca un fost dependent, îmi număr victoriile în ore, zile, săptămâni. Ieri, în mașină, în loc să mă gândesc la reprogramarea unei ședințe foto sau să-mi zboare gândurile la vreo destinație de vacanță, am zâmbit pentru prima oară cuiva, la semafor. Un simplu zâmbet, dezinteresat. Și — culmea! — celălalt a zâmbit înapoi. Fir-ar să fie, habar n-aveam că oamenii chiar au timp să facă așa ceva!

După ani de zile de trăit în trecut sau în viitor, dar niciodată în prezent, să poți să privești din toată inima un copac alb de zăpadă, când în mintea ta se bat chestiuni „de viață și de moarte”, reprezintă o adevărată victorie! Nu știu dacă revelația mea se datorează lui *Yes Man*, întrebării doctorului sau cuvintelor lui Patrick, cert este că am găsit, în sfârșit, răspunsul la întrebarea mea existențială.

Dacă și tu te-ai întrebat, măcar o dată în viață: „Unde este el? De ce nu apare?”, așază-te comod pe un scaun și gândește-te când ai privit ultima oară chipul un om pe lângă care ai trecut pe

stradă. Când a fost ultima oară când i-ai zâmbit cuiva fără niciun scop, doar fiindcă așa ți-a venit? Și, mai ales, când a fost orașul tău ceva mai mult decât un simplu „decor“ în care ai pășit, absentă, cu gândul la cu totul altceva? Nu-ți pot promite că marea ta dragoste se va ciocni de tine chiar pe bulevard. Dar poate ar trebui să-i acorzi măcar o minimă șansă de a o face.

Dragostea de gherilă

Luăm cicatricile din trecut drept hartă a infirmităților noastre sufletești, când, de fapt, ele ne celebrează tăria, așa cum decorațiile militare onorează rănilor veteranilor de război. Te provoc să numărăm împreună rănilor tale de luptătoare.

La sfârșitul lui 2008, austriecii terminau de restaurat turnul Domului Sf. Ștefan din Viena. După laboriosul proces de curățare, dantelăria înnegrită de secole afișează, acum, un alb strălucitor. Și totuși, pentru mulți turiști și localnici, superba catedrală astfel „împrospătată“ nu mai are același farmec de odinioară. Deși avem impresia că urmele trecutului întinează sau ascund frumusețea, tocmai ele dau, adesea, componenta de măreție care vine să înobileze bătrânețea trupului sau maturitatea spiritului.

La fel cum aparentul „defect“ — patina vremii — îi dădea frumusețe Domului, și în cazul nostru, al oamenilor, suferințele din trecut îi conferă viitorului o miză și mai ridicată. Am auzit de jucători de hochei care-și atarnă dinții pierduți în timpul meciurilor într-un șirag, făcând un fel de colier al sacrificiului. Veteranii de război își poartă cu mândrie medaliile, deși multe dintre ele oficializează infirmități dureroase. Și totuși, sfidând acest adevăr, oamenii care au suferit din dragoste tind să se simtă mai mici și mai slabi cu fiecare rană sau zgârietură căpătată de-a lungul anilor. Pe măsură

ce trecem prin viață și ea prin noi, inimile noastre încep să semene tot mai mult cu niște țesături cu defect, decolorate de soare și udate de ploi, din care mai iese câte-un fir răzleț sau atârână câte-un nasture obosit de atâta joacă de-a îmbrăcatul pentru fericire. Și, ne gândim adesea, în iernile de neîncredere, cine-ar mai vrea o țesătură care a trecut prin centrifuga timpului și a tristeților, când ar putea avea una nouă și strălucitoare?

În adolescență mă intriga un citat din *Adio, arme*, a lui Ernest Hemingway: „După ce viața ne frânge pe fiecare dintre noi în bucăți, cele mai puternice părți ale sufletului rămân exact acelea în dreptul cărora am avut fisurile cele mai mari.” Mi-a luat mult timp să înțeleg teoria lui, care sfida legile fizicii și intuiția. Cum ar putea o rană să fie cel mai puternic loc dintr-un organism sănătos? La acea vreme, unul dintre cele mai originale videoclipuri de pe MTV o avea ca protagonistă pe o tânără care se plimba prin New York cu o inimă roșie, imensă, în brațe. După fiecare respingere suferită din partea bărbaților care-i ieșeau în cale, inima se făcea tot mai mică. Doar câte-o firavă speranță de iubire o mai făcea, din când în când, să crească la loc. Melodia îi aparținea lui Roger Sanchez și se numea „Another Chance”: titlu predestinat pentru modul în care se desfășoară lucrurile și în viața reală. De multe ori, am întâmpinat încurajările celor din jur cu o teamă deghizată în zâmbet, simțindu-mă, la rândul meu, ca fata din videoclip care-și purta inima în brațe, în văzul tuturor. Dacă, după fiecare eșec, ea se face tot mai mică și mai mică, nu există pericolul să dispară de tot? Ori să rămână doar un ciot, un apendice, ca atavism al unei funcții sufletești pe care am avut-o cândva și care s-a atrofiat din ne iubire?

M-am gândit adesea că dragostea ar putea fi ca o sticlă plină ochi, ce crapă la prima dezamăgire și, încetul cu încetul, începe să picure. Și poate, până să apară „acea persoană”, se termină cu totul, irosită pe toți cei care nu ar fi meritat, de fapt, nici măcar

un strop de dragoste din partea noastră. La momentul respectiv, i-am împărtășit lui Patrick temerile mele: dacă am trecut prin atâtea dezamăgiri, încât inima mea este, deja, prea „defectă” pentru a mai putea fi parte a unui mecanism sănătos?

Dacă încărcătura mea sufletească e ca un bagaj cu gabarit depășit, prea greu să mai încapă într-o relație, iar eu voi fi nevoită să călătoresc în ultimul vagon al iubirii, alături de biciclete stricate, brelocuri și ochelari de soare nerevendicați de la Obiecte pierdute și de toți ceilalți oameni bandajați la inimă? Chiar dacă nu-mi place să recunosc, Patrick a fost mereu mai înțelept decât mine. M-a întrebat, ușor încruntat, care este prima persoană la care m-aș duce să cer un sfat de viață. Pe atunci, acea persoană era bunicul meu, aviator trecut prin război, care muncise toată viața pentru a-și întreține familia, inclusiv pe cele trei surori fără zestre. Existența lui constase în responsabilități cu gust de renunțare, care, în loc să-i acrească firea, îi făcuseră spiritul blând, liber și înțelept.

„Te-ai duce la el pentru că este un om care a cunoscut viața, cu bune și cu rele”, s-a aplecat Patrick cu coatele pe masă, ca un magician gata să scoată un as din mânecă. „Acolo unde știi cel mai mult, poți contribui cel mai mult, Diana. Și față de tine, și față de ceilalți...” Nu degeaba maestrul zen apelează, pentru explicarea suferințelor, la formula de „rană sacră”. Poate Hemingway avea dreptate: locul în care ai avut cea mai mare rană se transformă, în timp, în punctul tău forte.

Încetul cu încetul, viața mi-a scos în cale ființe și lucruri care mi-au dovedit teoria maestrilor zen, a lui Hemingway și a lui Patrick. Iar de curând am văzut *Precious*, filmul care m-a zguduit și mi-a plantat în minte sămburele final al unei idei superbe prin tristetea ei: oamenii care izbutesc să răspândească lumină peste cei din jur trebuie să se fi aflat, cândva, într-un tunel întunecat. Într-o beznă atât de densă și de grea, încât singura lumină pe care

o puteau găsi era cea dinăuntrul lor. O lumină care, chiar și după ieșirea din întuneric, rămâne suficient de puternică pentru a-i călăuzi și pe alții.

Într-adevăr, organismul are mecanisme de apărare, o formă de anticorpi pentru suferințele din dragoste. Când se stinge lumina în jurul nostru, se aprinde un felinar de veghe în adâncul sufletului. Deloc întâmplător, toate rateurile pe care le-am avut vreodată au reprezentat, în final, cea mai prețioasă și onestă bibliografie pentru scriitura și viața mea. Și, exact la momentul potrivit, mi-au ieșit în cale oameni mai inteligenți sau, pur și simplu, mai încercați de viață, care mi-au arătat că sunt pe drumul cel bun.

Ultimul semn a venit, dincolo de timp, de la compozitorul catalan Gaspar Cassadó. De când am aflat de convingerea care l-a călăuzit toată viața, am început, și eu, paradoxal, să-i compătimească pe cei cărora totul pare să le vină pe tavă. Aceia cu care viața a fost neașteptat de blândă și dubios de mângâietoare. Într-adevăr, domnule Cassadó, nu poți să aspiți să devii un artist sau un maestru adevărat până când nu ți se frânge inima...

Detașează-te și cucerește-l!

*La poker și în afaceri câștigă jucătorul
care-și ascunde cel mai bine emoțiile. În dra-
goste, câștigă doar acelea dintre noi care nu-și
ascund adevăratele așteptări!*

Femeile care-și țeș visurile cu seninătate și le urmează calme, fără stresul neîmplinirii, au reprezentat dintotdeauna un mister pentru mine. Încă din vremea adolescenței, colegele cu înclinații New Age, care sorbiseră dintr-o suflare *Alchimistul* lui Coelho și așteptau ca universul „să conspire pentru realizarea dorințelor lor“, îmi păreau un fel de sectă, unită de o pasivitate inexplicabilă. Cum ai putea să-ți dorești ceva din tot sufletul, fără să palpiți în așteptarea acelei dorințe, fără să arzi de nerăbdare, fără să numeri zilele? În ierarhia mea de valori, seninătatea de tip „ce-i al tău e pus deoparte“ contrasta cu disperarea à la domnișoara Havisham a femeilor care-și făcuseră „mari speranțe“ legate de cineva sau de ceva care nu ajunsese să li se întâmple niciodată.

Prăpastia dintre tabăra fericiților și a nefericiților mă intriga. De ce tocmai oamenii care-și doreau cu ardoare un anumit lucru îl obțineau cu greu sau chiar deloc, pe când altora, pentru care nu părea să însemne atât de mult, le era livrat mai prompt ca o comandă de pizza prin telefon?

Odată cu trecerea anilor, am găsit ceea ce s-ar numi „calea de mijloc“: o stare de seninătate generală, presărată cu mici nerăbdări

ocasionale, dar acute. Sau, cum îi place lui Patrick să glumească: „Doamne, dă-mi multă răbdare să aștept. Și dă-mi-o chiar acum!“ Că tot veni vorba, am profitat, de curând, de faptul că prietenul meu cel mai bun hoinărește prin Asia, fotografiind temple budiste — adică exact locurile unde europenii se duc pentru a fi iluminați cu răspunsurile la astfel de întrebări existențiale! —, ca să mai aplatizez câțiva dintre „țepii“ nerăbdării. I-am scris un mesaj scurt și la obiect: „De ce crezi că, tocmai când îți dorești ceva mai mult, nu-l obții?“ Răspunsul lui Patrick a venit cu o siguranță iritant de zen: „*Honey*, Dalai Lama spune că suferința nu vine din dorința arzătoare de a avea ceva, ci din atașamentul nostru față de acea dorință.“ „Dalai Lama habar n-are cum e să fii o femeie singură într-o țară cu mai puțini bărbați decât femei“, a fost primul meu gând, de altfel cârcotaș.

Cunoscându-mă suficient de bine ca să-și imagineze că deja bombăn în fața telefonului, Patrick a revenit cu un al doilea mesaj: „Lasă-l pe Dalai Lama, gândește-te mai bine la BATNA.“ BATNA? Suna cunoscut. Și totuși... Am „google-uit“ după acronim, așteptându-mă să fiu direcționată în orice secundă către pagina cu muzică de relaxare și wallpaper cu norișori albi a vreunui comunități de gânditori pozitivi din Cambodgia, care stau în poziție lotus, vizualizând iubirea eternă.

După trei clicuri și niciun rezultat, m-a bufnit râsul. Sigur că da... BATNA. Mai precis, *Best Alternative to a Negotiated Agreement* (sau „cea mai bună alternativă la o negociere“), tema ultimului proiect făcut, în facultate, de mine și de Patrick pentru cursul de psihologia negocierii. În business și la negocierile în forță, strategia câștigătorului este simplă: învinge întotdeauna cel pentru care perspectiva unui eșec al afacerii este cel mai puțin înspăimântătoare. Altfel spus: „Nu ești de acord cu condițiile mele? Următorul!“

Deși cunoșteam prea bine principiul, înainte ca Dalai Lama, via Patrick, să-l reformuleze într-o variantă budisto-motivațională,

nu realizasem cât de bine se aplică și în problemele inimii. Fetele îndrăgostite se agață de o anumită iubire ca și cum ar fi singura, unica, irepetabila. În loc să treacă prin viață cu forța și temperamentul unei dansatoare de tango argentinian, cu mișcări ample, sigure, cu piciorul înfipt în podea, cerându-și drepturile, se mulțumesc cu niște țăpăieli timide pe poante, cu mare grijă să nu strice, prin vreun pas greșit, schema sentimentală pe care și-au conturat-o în minte. Și nu, persoanele de față nu se exclud.

Când iubim prea mult, ne temem să fim ceea ce vrem să fim, crezând că nu va fi de-ajuns. Evităm să cerem ceea ce ni se cuvine, de frică să nu fim considerate prea pretențioase, prea cicălitoare, prea — Doamne ferește! — sigure pe noi! Asta înseamnă, de fapt, atașamentul. Să oferi tot mai mult și să îndrăznești să ceri tot mai puțin (sau deloc). Nu știi cum se face, dar bărbații se pricep să aplice mereu principiul învingătorului: ne citesc slăbiciunile, își estimează forța și plusează, cu certitudinea că nu au mare lucru de pierdut.

Amintește-ți de ultima dată când ți-a făcut curte un tip și, pentru că ți-era indiferent, l-ai tratat firesc, fără niciun artificiu. Ți-a întors cumva spatele? Mai degrabă, a devenit și mai interesat de tine. În schimb, când ți-ai dorit din tot sufletul să fii cu cineva, ai închis ochii la defectele lui, ți-ai înghițit o remarcă acidă, ți-ai alergat cuvintele prin minte înainte de a rosti „frază perfectă”, și totuși... el ți-a scăpat printre degete. Nu degeaba marile noastre dorințe se mai numesc și „slăbiciuni”.

Iubirile pentru care am vărsat lacrimi, am strâns din dinți și am așteptat în van au tendința să se întoarcă la noi exact atunci când nu le mai vrem și nu ne mai pasă. Adică fix în clipa în care nu ne mai temem să fim noi însene, fără măști și prefăcătorii.

În esență, dragostea chiar este BATNA, adică o negociere. Fiecare parte vine cu propriile așteptări, vrând să atingă punctul comun, compromisul. Și când mă gândesc de câte ori m-am revoltat

împotriva ideii că dragostea e un compromis! În afaceri, compromisul înseamnă încheierea contractului, profitul, victoria. În dragoste, are parfum de mediocritate. De fapt, este doar expresia neromanțată a „chimiei“ pe care o avem — sau nu! — cu o altă persoană. Când chimia există, ne aflăm în punctul în care fiecare uită de defectele celuilalt. Când există un dezechilibru, apar doar concesiile celui mai slab: tu-i uiți defectele, dar ți-e teamă, în permanență, ca el să nu le observe pe ale tale. Câștigă cel care iubește mai puțin. BATNA în formă pură.

I-am mulțumit lui Patrick pentru mica lecție prin sms și, poate pentru prima dată, le-am înțeles mai bine pe discipolele lui Coelho. Tot pentru prima oară, mi-a fost cu adevărat milă de domnișoara Havisham. Asta pentru că dragostea nu este o consecință a cât de cuminiți, răbdătoare sau pline de speranță suntem. Nu există o regulă de trei simplă dintre energia pe care o consumăm dorindu-ne ceva și fericirea sublimă care se va revărsa peste noi; nici o proporționalitate directă între numărul de nopți nedormite și răstimpul în care dorința se va transforma într-o perspectivă tangibilă.

Marile „afaceri“, fie și amoroase, se tratează cu răbdare, calm și încredere. Nu e vorba de teatrul lui „greu de cucerit“, ci de convingerea că ești greu de cucerit de către orice bărbat care nu te iubește, nu te respectă și nu te merită. Detașându-ne de „marile speranțe“, primim șansa prețioasă de a ne evalua mai riguros și lucid riscurile. Și, mai ales, de a fi conștiente dinainte de înălți-mea maximă a așteptărilor de la care ne putem prăbuși fără să ni se frângă inima.

Curaj pentru luminile rampei

Diferența dintre o femeie încrezătoare și o fetișcană plină de îndoieli este precum cea dintre personajul principal dintr-un film și... fata care plimbă tava. Tu care dintre ele vrei să fii?

Pe vremea când *Titanic* amenința să ridice nivelul oceanului planetar prin fluviile de lacrimi smulse femeilor din toată lumea — iar multe dintre fetele Cosmo de azi se aflau încă la vârsta la care Leonardo DiCaprio părea bărbatul ideal —, am citit pe nerăsuflate un interviu cu protagonista filmului, Kate Winslet. Actrița mărturisea că a ieșit învingătoare în fața altor câteva mii de fete (majoritatea cu dimensiuni 90-60-90!) după ce a bombardat săptămâni la rând biroul regizorului James Cameron cu misive gen: „Eu sunt Rose pe care o cauți.“

În final, Kate și-a primit îndelung râvnitul rol și a demonstrat că poți deveni superstar și fără să ai coapse suple, talie de viespe și să te îmbraci de la raionul de XSmall. Cu condiția să crezi suficient de mult în tine. Da, sună incredibil de clișeistic și a fost banalizată până la stadiul de truism, dar este lecția pe care femeile — în special cele cu statut de *single* — n-ar reuși s-o învețe nici dacă le-ar defila prin fața ochilor pe o pancartă, în fiecare zi din viața lor.

Și nu, încrederea în sine nu înseamnă nici afirmații zilnice de genul: „Sunt o femeie fatală!“ (după care, la nici cinci minute,

să te faci roșie ca racul când tipul care-ți place îți aruncă o otheadă), nici interminabile priviri admirative în oglindă, nici laudă de sine în exces. Încrederea în sine înseamnă, înainte de toate, să știi exact cine vrei să fii în relația cu bărbatii din jurul tău. Și trebuie să alegi cu mare grijă, pentru că, odată ce identitatea îți este clară în minte, va deveni destinul tău!

Mi-ar fi plăcut ca o pancartă imensă cu aceste cuvinte să fi defilat și prin fața ochilor mei săptămâna trecută, când m-am trezit în mijlocul unei scene demne de-o telenovelă ieftină. Și, cel mai grav, nici măcar n-aveam rolul protagonistei. „Știi că îmi plăcea de Claudiu“, mi-am început smiorcăiala către Patrick, via *messenger*. Tăcere. „Știi, Claudiu, tipul cu care eram amică și despre care eram convinsă — convinsă! — că mă place în secret“, am continuat, așteptând o încurajare. Nimic. „Ei bine, azi a vrut să ne vedem, ca să-mi spună ceva important, și am crezut că, în sfârșit, și-a făcut curaj.“ „Și?“, s-a auzit, într-un final, vocea plictisită a lui Patrick. „De fapt, nu..., continuă el, nu-mi spune, ghicesc singur: ți-a cerut numărul de telefon al vreunei prietene?“

Tăcere, dar acum din partea mea. Nu-i ușor să încropești un răspuns pentru un om care tocmai ți-a citit gândurile și le-a și rostit cu voce tare. Și nu că l-aș fi subestimat vreodată pe Patrick, dar de data asta se întrecuse pe sine. Din păcate. „Credeam că ai scăpat de talentul ăsta nefericit, puștoaico“, oftă el, enervant de compătimitor. Talent să fie? Nu-l numisem niciodată așa, dar poate chiar asta este: un talent viu, șlefuit în ani de practică asiduă, de a deveni „prietena de suflet“, ba chiar, în cazuri extreme, „surioara“ pe care un bărbat n-a avut-o niciodată.

Nici nu visam, pe vremea când le reproșam alor mei că sunt copil singur la părinți, că voi avea cândva un întreg alai de „frați“ autodeclarați, format, de cele mai multe ori, taman din bărbatii pe care aș fi vrut să-i prezint părinților într-o altă calitate. „El te vede așa cum vrei tu să te vadă“, se lansă Patrick. „Dacă vrei să

auzi din partea mea că e un nemernic care nu merită nimic, spune-mi că te-ai purtat cu el altfel decât amical.“ Tăcerea mea a fost asurzitoare. „*Honey*, reluă Patrick, de câte ori l-ai văzut pe personajul secundar dintr-un film căsătorindu-se cu eroul? Personajul secundar cel mult aruncă orez și prinde buchetul la nunta lui cu alta.“ Încă o șansă ratată de a-mi plânge de milă și de a da vina, în sfârșit, și pe altcineva în afară de mine însămi. Cu toate astea, Patrick fusese brutal de corect. Oricât aș încerca să-mi găsesc o scuză — mie și tuturor fetelor care s-au aflat măcar o dată în viață în postura de amică a bărbatului pe care-l iubeau în taină —, realitatea era una singură: eu, de bunăvoie și nesilită de nimic altceva decât de propria nesiguranță, mă transformasem în genul de prietenă pe care o bați tovarășește pe umăr, mai degrabă decât s-o ții de mână.

Nu știu cum se face, dar de fiecare dată când îmi place de un tip, mintea mea trece în regimul prietenos și încep să mă comport excesiv de amical. Totul doar ca el să nu observe că-l plac și — ta-da-dam!... aplauze, doamnelor și domnilor, intră în scenă personajul central, „nesiguranța de sine“! — să nu devin vulnerabilă. „Înainte să începi să-mi explici că n-am dreptate, amintește-ți ce i-ai spus lui Jorge acum doi ani“, își încheie Patrick tirada verbală. Da, tot el a avut ultimul cuvânt.

În urmă cu doi ani, eu și cel mai bun prieten al lui Patrick, Jorge, tocmai ne cunoscuserăm, iar simpatia reciprocă, sau, mai modern zis, chimia, era vizibilă cu ochiul liber. Pe atunci eram proaspăt ieșită dintr-o relație care începuse promițător. Cam ca un tren ce merge pe șine cu două persoane la „manetă“ și care sfârșește deraind, pentru că amândoi își iau ochii de la drum. În final, am evitat la mustață un accident cu adevărat grav (a se citi „căsătorie“), dar în inima mea catastrofa se produsese deja.

Prin urmare, tot ce-mi doream era să simt teren stabil sub picioare și să nu mă mai urc în niciun „tren“ cel puțin câteva luni.

De asta, având impresia că simpatia mea pentru Jorge devine evidentă și temându-mă de o altă „catastrofă“ sub forma unei respingeri, mi-am luat inima în dinți și am rostit fraza cu numele de cod „moartea pasiunii“: „Jorge... eu te văd ca pe fratele pe care nu l-am avut niciodată.“

O mișcare, credeam eu, genială: în loc să fiu fata cu iubirea neîmpărtășită, deveneam, în ochii lui și ai tuturor, fata care nu se implică și care-l vede ca pe un simplu prieten. Strălucit! „*Honey*, când plănuiești să stai în umbră, nu te mira că ți se face frig și soarele nu răsare niciodată pentru tine“, îmi spusese Patrick câteva luni mai târziu. Asta după ce Jorge, proaspăt îndrăgostit de altcineva, îi mărturisise, într-un puseu de sinceritate, sentimentele pe care le avusese pentru mine. Și, cu toate astea, nu m-am lecuit. În loc să capăt curaj, să flirtez și să încetez să mai fac pe „surioara“ cea mică, am perseverat. Iar când Claudiu mi-a cerut acel număr de telefon, recunosc, ceva din mine se aștepta deja la asta. Doar jucam rolul pe care mi-l alesesem singură, nu-i așa?

La scurt timp după discuția cu Patrick, mi-a revenit în minte un film vizionat în urmă cu doi ani. Ironic, se întâmpla chiar în perioada cu Jorge și o avea ca protagonistă tot pe Kate Winslet, de care am vorbit mai sus. „În filme există două tipuri de femei: eroina principală și cea mai bună prietenă. Se vede de la o poștă că tu trebuie să fii eroina principală, dar nu înțeleg de ce te încapățânezi să te comporti mereu precum cea mai bună prietenă.“

Asta îi spune în film un bătrân regizor unei fete cu inima frântă, Winslet. Asta mi-a spus și mie, o altă fată cu inima frântă, vechiul meu prieten Patrick. Și totuși, încă mă lupt în fiecare zi cu acest adevăr vechi de când lumea: cu sau fără „machiaj de scenă“ și chiar purtând ceea ce ne pare a fi cea mai nepotrivită „costumație“, trebuie să avem curajul de a aspira, mereu, doar la rolul principal în propria viață.

Câte vieți ai în dragoste?

*Răspuns: exact atâtea câte vrei tu să ai.
Asta dacă nu-i lași pe „băieții răi” — amă-
răciunea, frustrarea și veninul — să strige
„stop joc!” tocmai când ești la un pas de
victorie.*

O chema Luiza și eram colege de facultate. Era una dintre cele mai frumoase fete din grupă și se iubea, încă de la Balul Bobocilor din anul întâi, cu bărbatul perfect: Marius, student la Politehnică, înalt, inteligent și cu șarmul personal al unui Keanu Reeves din Sibiu (fără pelerina neagră și ochelarii fumurii). Totul părea că merge perfect, până într-o zi, când Marius — același Marius care-i trimitea trandafiri roșii la cămin — n-a mai venit la întâlnire și n-a mai răspuns la niciun telefon sau sms. A sunat singur după trei zile, cerându-și scuze cu cerul și cu pământul, dar a fost prea târziu. Ceva se rupsese definitiv.

Explicațiile au fost trecute sub tăcere, dar în facultate se creionau scenarii întunecate: o altă femeie, un secret din trecut, părinții care se împotriveau. Am aflat răspunsul abia după șapte ani de la eveniment, chiar înainte de Crăciun, când am dat nas în nas cu Luiza într-un mall și am decis să ne odihnim sacoșele burdușite de cumpărături pe scaunele dintr-o cafenea.

După vreo oră de depănat amintiri și povești despre relațiile nicidecum perfecte pe care le avuseserăm amândouă în ultimii

ani, misteriosul episod cu Marius mi-a venit în minte. Până și delicele majore se prescriu după șapte ani de zile... cu siguranță că, în timpul ăsta, se vindecă și o inimă frântă. „Știi, n-am înțeles niciodată de ce te-ai despărțit de Marius“, mi-am luat eu inima în dinți. „Erați cuplul perfect.“ Apoi am așteptat, cu înfrigurare, răspunsul.

Mărturisesc: mă așteptam la orice. Mă înarmasem pentru un: „Nu e treaba ta“, eram dispusă să înghit un diplomatic: „A trecut prea mult timp ca să mai dezgropăm subiectul“ și mă uitasem pe furie la ceas, ca să mă asigur că am cel puțin o oră la dispoziție, în caz că indiscreția mea ar fi iscat vreo avalanșă de regrete. Un singur lucru nu eram pregătită să aud. „Starcraft.“ Poftim??? „Da... Marius n-a venit atunci la întâlnire pentru că s-a jucat trei zile și trei nopți Starcraft în rețea. Era dependent de jocuri pe calculator.“

Starcraft? Brusc, scenariile de tip Romeo și Julieta pe care le croșetase toată suflarea feminină din anul trei pe seama misterului păreau niște telenovele de mâna a doua, în care Romeo nu fusese otrăvit, nici sechestrat de vreun Mercutio dornic să-i curme fericirea, ci, pur și simplu, uitase de Julieta lui pentru că avea de măcelărit niscaiva pixeli malefici. Ceva ce „bărbatul perfect“ pe care-l cunoscuse Luiza n-ar fi făcut niciodată.

„Ce credea el, că relația noastră e tot un joc?“, a bufnit ea cu un aer detașat, încercând să se convingă de faptul că, dintre ei doi, ea a ieșit câștigătoare peste timp. Tristețea din ochii ei verzi nu trăda însă siguranța de sine a unui învingător. Am vrut să-i spun că, oricât de mare ar fi fost greșeala, un „stop joc“ brutal și fără drept de apel nu e o strategie înțeleaptă nici în Starcraft, cu atât mai puțin în viață. După șapte ani însă, n-am mai îndrăznit. „Delictul“ — ca și relația lor — se prescrisese demult.

Singurul lucru actual rămâne faptul că, de tot atât timp, amândouă ne încăpățânăm să luăm partidele vieții mult prea în serios. Nu ne jucăm cu viața, ci încercăm s-o înregimentăm, s-o cumințim, s-o punem la colț. Să stea așa cum vrem noi. Și, cel mai

adesea, nu reușim. Într-un joc pe calculator, femeile singure ar forma o armată de soldăței din pixeli care plâng în pumni la fiecare „viață” pierdută și devin mai nesiguri după fiecare atac al „inamicului”. Niște soldăței tot mai obosiți, care mor puțin cu fiecare retrogradare la „nivelul zero” al jocului. Și n-ar trebui să fie așa!

Mi-am dat seama că „soldățelul” din mine are mai multe vieți decât credeam atunci când a supraviețuit unui șir de „cruciade” sentimentale din care s-a întors, invariabil, înfrânt. Atunci am realizat că am mai multe „stelute”, „inimioare” (sau cum s-or mai chema acele talismane pe care trebuie să le aduni pe parcursul unui joc) decât bănuisem. Exact când aveam impresia că nu pot merge mai departe... hop!, răsăreau altele. Și nu, nu descoperisem niciun *cheat* (cod secret de trișare, pe limba *gamer*-ilor).

Doar că, undeva după al patrulea (re)start de la zero, îmi alesesem o mantra de luptă: chit că inima mi se face bucăți, apoi fărâme, apoi pulbere, o să iau praful, o să-l adun în căușul palmei și o să mășăluiesc până adun suficiente „stelute”, „inimioare” și „vieți”, ca să-l fac la loc inimă. Indiferent de câte „niveluri” ar trebui să iau de la capăt.

În timp, m-am și perfecționat: am învățat că, după o respingere, retrogradez un nivel, dar mă mișc mult mai rapid și mai înțelept a doua oară, pentru că deja cunosc teritoriul și nu mă mai sperie. După ultima respingere asumată cu fruntea sus, i-am dat un mesaj lui Patrick, comparându-mă, fără urmă de modestie, cu un *terran* viteaz (ăsta fiind, zice-se, un fel de personaj „de bine” din *Starcraft*). Fostul *gamer* din el mi-a răspuns cât de delicat a putut: „Sunt mândru de tine. Dar aș alege o comparație mai *light*, mai «de fete»... *The Sims*, de exemplu.”

Nu m-am supărat. Chiar dacă în viață nu ni se potrivește tuturor același joc, regulile sunt invariabile: taman când ai trecut la un nivel superior, vine „băiatul rău” și-ți mai fură din stele, din

entuziasm, din fluturașii din stomac. Și te aduce înapoi la nivelul zero: cu mai puține „vieți”, nițel mai prăfuită și cu o vânătaie pitită pervers printre pixeli.

Așa cum la jocuri apare afișat câte „vieți” ți-au mai rămas din cele pe care le-ai avut inițial, ar trebui să te anunțe cineva și în realitate: „Tocmai ați pierdut încă o șansă de a avea încredere în dragoste. Mai aveți fix două până să ajungeți să credeți că dragostea nici nu există de fapt și numai patru până să-i considerați pe toți bărbații niște nemernici insensibili. Folosiți-le cu grijă!” Și, aș adăuga eu, rezistați pe ultima sută de metri! Nu știu cum se face, dar la orice joc, chiar înainte de ultimul nivel, apare o probă aparent de netrecut. Toți „băieții răi” se adună amenințător în jurul tău și, deodată, te și imaginezi luând-o de la capăt, de la nivelul zero, când, de fapt, victoria e mai aproape decât credeai. Trebuie doar să-ți faci loc printre ei și să-ți vezi de drum.

Toate avem dimineți în care ne trezim cu mai puține „stelute” în suflet și săptămâni la rând în care ne poticnim, cădem în „prăpăstii” și nu reușim să facem un minimum salt peste obstacole, fără să irosim câteva „inimioare” prețioase. Totuși, dacă privim viața ca pe un joc, fiecare zi e o nouă șansă. Punctul zero din a șaptea, a opta sau... ce mai contează a câta „viață” pe care o ai în dragoste.

Dragostea are picioare scurte

...și întotdeauna o ajunge din urmă adevărul. Mic tratat despre minciunile pe care tânjim să le citim pe buzele bărbaților (deși n-ar trebui).

Urmând celebrul dicton „cunoaște-te pe tine însuți“, am tras linie la sfârșitul lui 2009 și am făcut un bilanț lucid al ultimilor zece ani. Rezultatele au fost... să zicem, mulțumitoare. Din 1999 încoace, am terminat facultatea și două masterate, m-am lecuit singură de claustrofobie, am supraviețuit modei *animal-print* și am reușit să mă împac cu faptul că părul meu ondulat nu va sta niciodată țeapăn de drept precum al Victoriei Beckham. În același interval, mi-am frânt inima de vreo zece ori și am încercat s-o lipesc la loc folosind mai multe rețete de superglue sentimental: zile și nopți de scris, lecții de tango argentinian, cursuri de rusă pentru începători și, mai ales, multe reluări ale episodelor din *Totul despre sex*. Și totuși, am trecut peste toate (OK, poate mi-au rămas totuși ceva traume de pe urma modei *animal-print*).

Un lucru de care nu am reușit nici în ruptul capului să mă dezvăț din liceu și până acum rămâne însă prostul obicei al desfătării cu vorbele goale rostite de exemplarele de gen masculin din jurul meu. Deformație profesională de scriitor: când ceva este îmbrăcat în cuvintele potrivite și sună exact cum credeai dintotdeauna că ar trebui să sune, ești tentat să crezi că este chiar *the real thing*.

Eroare! Minciunile bărbaților, oricât de frumos împachetate, sunt echivalentul unui fast-food sentimental: știi foarte bine că au conținut nutrițional zero și că te vei strădui luni întregi să scapi de urmele lor, însă ambalajul miroase și arată atât de tentant, încât nu poți rezista să nu guști măcar.

Perfect conștientă că minciunile sunt la fel de „sănătoase” pentru o inimă vulnerabilă (și la propriu, și la figurat) precum sunt hamburgerii îmbibați în ulei pentru organism, am avut privilegiul (în scopuri științifice, chiar a fost un mare noroc!) de a-l cunoaște în urmă cu trei ani pe „Ronald McDonald” însuși. Se numea Cristi, avea 26 de ani și deținea o servietă, câteva buzunare și două manșete doldora cu... vorbe goale, pe care orice femeie care a vărsat măcar o lacrimă la *Titanic* își dorește, în secret, să le audă în această viață.

Din momentul în care mi-a sărutat mâna (deh, era mai galant așa!) și mi-a spus că ochii mei căprui au o strălucire verde absolut unică, am știut că ceva este (foarte) în neregulă. Foarte! Ba chiar ceva din mine a vrut s-o ia la fugă instantaneu. Am rezistat totuși o oră, timp în care am aflat că lumina de neon din cafenea (care nu flatează pe nimeni!) mă face să semăn puțin cu Angelina Jolie, că atunci când pronunț cuvintele par să am un slab accent spaniol (da, da... *por supuesto!*) și că, până să mă cunoască, nu-și închipuise că o simplă cămașă albă poate să arate atât de bine pe cineva!

Momentul în care am știut că singura soluție este, într-adevăr, să fug cât mă țin picioarele s-a produs când mi-a alunecat paltonul de pe marginea scaunului. Ridicându-l și agățându-l în cuier, „regele gargarei” nu s-a putut abține: „Materialul din care este făcut gulerul e cașmir, nu-i așa? Are o finețe extraordinară!” Am mai putut doar să îngaim: „Nota, vă rog!” și să-mi înhaț paltonul care tocmai fusese obiectul unui compliment vecin cu o declarație de dragoste.

Jalnic individ, nu-i așa? Și totuși, sunt momente când mă uit în oglindă și-mi vine să zâmbesc. Uneori, când mă dau cu rimel, parcă văd o reflexie verzuie în ochi, fir-ar să fie... poate avea totuși dreptate! Da, efectul unei minciuni poate fi aproape eliberator. Altfel de ce-am întreba: „Dragă, crezi că m-am îngrășat?“, dacă nu am aștepta terapeuticul: „Nu scumpa mea, n-ai pus niciun gram, ba chiar cred că ai slăbit puțin.“ Să fim sincere: nu am pune întrebarea, dacă nu ne-am simți măcar un pic vinovate că am depășit de trei ori rația de biscuiți cu ciocolată pe luna iunie sau dacă blugii preferați, *baggy style*, pe care-i purtam cândva, nu ar începe să se simtă puținel mai strânși pe picior (și nu pentru că au intrat la apă!).

Știm prea bine că răspunsul lui este unul diplomatic și că, în cele zece secunde de pauză între întrebare și replică, circumvoluțiunile i-au fost traversate de un singur gând: „Doamne, dacă spun ceva ce nu trebuie, n-o să mai am liniște cât oi trăi!“ De fapt, am putea învăța multe de la bărbații care, spre deosebire de noi, au rareori nevoie să le fie gădilată încrederea în sine. Au ei vreo problemă cu părul dezordonat, în care abia dacă-și amintesc să treacă un pieptăn între ridicatul din pat și ieșitul pe ușă, spre serviciu? Ori cu cele două-trei kilograme în plus așezate leneș pe burtică, peste care își trag câte un tricou cu mesaje de mare profunzime filozofică, din seria *I'm too sexy for my job*¹ sau *I have the body of a God (too bad it's Buddha)*², și se simt mai ceva ca într-un smoching Armani? Răspunsul este „nu“ și, la drept vorbind, nici nu mi s-ar părea normal să aibă asemenea probleme.

Dacă vreun iubit m-ar întreba vreodată: „Crezi că fundul meu arată prea mare în blugii ăștia?“, ar deveni instantaneu... fostul meu iubit. În loc să urmărim exemplul bărbaților, noi, femeile, ne simțim adesea prea nesigure și vulnerabile ca să privim adevărul

¹ Sunt prea sexy pentru jobul meu. (*n. red.*)

² Am un trup ca de zeu (păcat că-i vorba de Buddha). (*n. red.*)

altfel decât ca pe un medicament amar ce poate fi consumat doar cu o linguriță de zahăr. Ne punem în permanență întrebări și despicăm în patru cuvintele lui, făcându-le să coincidă forțat cu imaginea despre propria persoană, pe care o avem bine conturată în minte.

Cunosc chiar un caz demn de un roman: un prieten foarte bun, îndrăgostit lulea, a cerut-o în căsătorie pe iubita lui cu fraza: „Vreau ca tu să fii mama copiilor mei.“ În locul unui surâs emoționat, fata i-a dat o pereche de palme și a plecat trântind ușa și urlându-i: „Nu vreau să te mai văd niciodată! Tu vrei, de fapt, să mă vezi la cratiță, spălând vase și făcând mâncare.“ Frica ei cea mai mare era să ajungă o soție casnică, așa că nefericita formulare a bietului îndrăgostit a căzut ca un trăsnet. Și nu, povestea n-a fost cu final fericit. După reacția ei necontrolată, el a găsit... o altă mamă pentru copiii lui.

Amintindu-mi de acest episod, am simțit impulsul de a-i trimite lui Patrick un e-mail. Chit că-l știam plecat în Irak, ocupat cu un reportaj din zonele de război, am sperat că va avea timp să-și verifice e-mailul și să-mi ofere o părere masculină obiectivă. I-am scris doar atât: „Spune-mi sincer, crezi că noi, femeile, suntem atât de nesigure, încât avem nevoie să fim mințite frumos?“ Mi-a răspuns după două zile, scurt: „Femeile sunt ca pliculețele cu ceai. Nu le cunoști cu adevărat tăria până când nu le arunci în apa fierbinte! N-am zis-o eu, a zis-o Eleanor Roosevelt.“

Am citit propoziția fostei prime doamne de zece ori, până când am înțeles ce voia să-mi spună Patrick. Și zău dacă n-avea dreptate: da, femeile pot fi mai puternice decât se așteaptă ele însele. Se cred vulnerabile și se „automenajează“ pescuind complimente, așteptând să audă cuvintele potrivite care să le facă să uite de nesigurăntețele lor și ciopârțind vorbele celorlalți, astfel încât să încapă în tiparele strâmte pe care și le-au creat în minte. Când, de fapt,

dacă și-ar asuma riscul și ar înghiți pilula amară așa cum este ea, ar putea avea o surpriză.

Și-ar da seama că durerea trece mai ușor decât sentimentul de a fi fost mințită și că, uneori, pilula nu este de-a dreptul amară, ci doar acrișoară. Și, până la urmă, e în firea lucrurilor ca viața să mai fie și acrișoară din când în când.

Data viitoare când vei simți nevoia să-ți întrebî soțul, iubitul sau colega de serviciu: „Crezi că m-am îngrășat?“ sau: „Crezi că arăt bine astăzi?“, trage aer în piept și așteaptă 30 de secunde înainte să rostești întrebarea. Dacă ești o tipă deșteaptă — și știm amândouă că ești —, vei realiza că nu ai nevoie de un răspuns jenat-stângaci care să-ți resusciteze în mod artificial moralul. N-ai nevoie să fii mințită, nici lingusită. Știi deja că ești frumoasă, îți cunoști deopotrivă punctele slabe și atuurile, iar dacă simți că te-ai îngrășat un kilogram, draga mea... știi ce ai de făcut. Pentru că, oricum, depinde numai de tine. De fiecare dată, fără excepții. Și, crede-mă pe cuvânt: pentru un respect de sine sănătos, minciunile și vorbele goale au... mult prea multe „calorii“!

Acei oameni minunați și iubirile lor mediocre

*Orice dragoste ce nu e extraordinară este,
pur și simplu, pierdere de vreme. Cine a născocit
acest principiu nu știa că fericirile mărunte
se ascund în anticamera marilor iubiri.*

Marile adevăruri despre viață și relații compun o instituție de sine stătătoare, un fel de *no man's land* unde nimeni nu poate încasa drepturi de autor și nu-și poate aroga drepturi de proprietate.

Aș pune pariu însă că „teorema iubirii extraordinare“, de mai sus, a fost inventată de o femeie romantică și visătoare, căreia timpul i-a șlefuit răbdarea, erodându-i, în cele din urmă, apetitul pentru cuvinte mari, precum „extraordinar“.

Am auzit prima oară această teorie în urmă cu zece ani, când regizorul unui film prea puțin memorabil a cules-o din folclorul universal și a așezat-o artificial pe foaia de scenariu, în dreptul unui personaj prea insipid s-o fi născocit de unul singur. După ce am reîntâlnit-o întâmplător cu alte câteva ocazii, mi-a rămas întipărită definitiv în minte, cu un mic semn de întrebare imaginar deasupra.

Da, există prea multe lucruri incomplete, defecte și „călduțe“ în această viață, pentru ca dragostea să fie încă un punct pe lista lucrurilor cu care te resemnezi, dar ce se alege de viața ta, în absența acelei iubiri „extraordinare“?

Nu cumva cea mai scurtă cale spre mediocritate este să privești dragostea ca pe celebrul joc cu scaunele, trăind cu teama că, atunci când se oprește muzica și se stinge lumina, vei fi singurul care nu are unde să se așeze? Realitatea este că dansul, muzica, ritmul... nu-ți mai procură nicio plăcere, când te gândești doar la acel nefericit de scaun.

M-au speriat întotdeauna oamenii care vorbeau în sentințe la vârsta la care iubirile ar trebui să fie senine și trăite frumos, cu zâmbetul pe buze și cu ochi curioși, îndreptați spre cer, iar nu cu privirea stinsă, ațintită spre dâmburile din asfalt. „Dacă nu mă mărit din facultate, nu mă mai mărit deloc“, „Nu ies decât în locurile unde pot să întâlnesc bărbați eligibili“, „Trebuie să mă grăbesc, altfel toți bărbații buni vor fi luați“ (de parcă am vorbi de un stoc de caiete), „Vreau să fiu mireasă până la 25 de ani“ — am auzit de nenumărate ori aceste fraze, repetându-se ca un disc zgâriat rămas blocat în pick-up.

Cum să ai răbdare să savurezi o cafea cu înghițituri mici, să-i zâmbești unui necunoscut în metrou sau să petreci o amiază de vară plimbându-te prin oraș doar tu cu tine, când Universul, prin vocile mai multor autori anonimi, a decretat că marea iubire îți scapă printre degete, dacă n-o alergi și n-o hăituești mai ceva ca pe momeala dintr-o cursă de ogari?

Degeaba vorbim despre curentul *slow* și despre o viață trăită cu piciorul pe frână, în loc de accelerație. Sunt inutile și orele de transpirat pe banda de alergat, eforturile de a ne ondula, în dreapta sau vopsi bucele și ambiția de a ne transforma, pe rând, în Angeline, Julii sau Jessici, dacă, în final, nu facem decât să alergăm printre iubiri ca într-un maraton, fără să privim în stânga și-n dreapta, cu gândul doar la linia de sosire.

Vânătoarea lui *the one* este sportul preferat al fetelor *single* și, pentru că tot am ridicat piatra, mărturisesc, fără menajamente, că au fost vremuri în care l-am practicat la rândul meu, cu asiduitatea unui atlet de performanță care se antrenează pentru olimpiadă.

Fără să-mi pese de accidentări, de poticneli sau de speranțele care se agătau în câte o creangă, pe drum, și mă păraseau una câte una. Mi-am lucrat mușchii de alergător și mi-am îmbunătățit rezistența la orice, scrâșnind din dinți oricând apăsarea în calea mea câte un munte anevoios sau câte o stradă înfundată.

Până când am obosit. Iar momentul în care am renunțat să mai alerg spre finish și am ales să mă plimb până la linia de sosire a fost cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla. La momentul respectiv, i-am mărturisit adevărul lui Patrick, verde-n față: i-am spus că tot acest maraton pentru „marea iubire“ mi-a îmbătrânit așteptările cu cel puțin douăzeci de ani.

În loc să-mi țină un discurs, Pat m-a scos la o cafea și aproape m-a obligat să privesc în tăcere, timp de zece minute, fântâna de pe lacul Lemman din Geneva, aruncându-și jetul în sus, spre cer. Atunci mi-am dat seama că nu mai petrecusem de multă vreme câteva ore atât de relaxate și de lipsite de miză. O după-amiază doar de dragul după-amiezii. La plecare, m-a întrebat doar atât: „Ce zici, crezi că te-ai putea obișnui cu asta?“

Am dat din cap și mi-am însușit lecția. Am slăbit pasul. Am început să privesc lumea și, culmea!, chiar mi-a plăcut. Am început să trag adânc aer în piept, în loc să respir scurt, ca să nu-mi afectez sprintul, și, mai ales, am început să am curaj să mă joc cu viața, în loc s-o tratez ca pe un proiect care trebuie rezolvat urgent.

Privind înapoi la cei cinci ani scurși de la acea după-amiază pe lacul Lemman, fiecare tip nepotrivit care mi-a ieșit în cale, indiferent dacă am împărțit doar o cafea sau câteva luni din viață, m-a învățat câte ceva despre mine și despre oameni. Mi-am șlefuit simțul ironiei, am exersat lovitura de rever la tenis până aproape de perfecțiune, m-am apucat de limba germană, am descoperit niște artiști japonezi de care altfel n-aș fi avut habar vreodată, iar în primăverile ploioase sau în toamnele timpurii am înțeles că uneori e necesar să mă acopăr cu un halat, un palton, la nevoie chiar un

scut, care să-mi alunge sentimentul puternic de răceală, rămas în urma oamenilor cinici, nepăsători sau, pur și simplu, răi. Genul de oameni care fac să-ți crească, brusc, colți în loc de dinți și gheare în loc de unghii.

Alergatul după marea iubire este sinonim cu citirea unei cărți de la coadă la cap sau cu urmărirea unui film pe repede înaintea, fără să te intereseze altceva decât scena în care personajele principale se sărută și mireasa aruncă buchetul. Adesea uităm că, în orice poveste, intriga e creionată cu scopul de a te face să-ți pese de personajele principale.

Indiferent dacă le placi sau îți sunt antipatice, dacă le iubești sau îți vine să bagi mâna prin ecran și să le dai o pereche de palme, important este că nu-ți sunt indiferente. Și, mai ales, că-ți place să le urmărești evoluând și transformându-se: devenind mai bune sau mai rele, mai caustice sau mai senine, chiar și mai intrigante ori respingătoare.

Ca să ajungi la linia de finis cu zâmbetul pe buze, nu trebuie să alergi, ci doar să mergi la pas, ca și cum ai face o plimbare în jurul lacului. Singura unitate de măsură care contează, dincolo de timp și de viteză, este ritmul inimii în fața frumuseților lumii. Iar bucuria sinceră, fie ea și una mărunță, de duzină, nu poate fi niciodată o pierdere de vreme.

Te LOVEsc. Tu mă LOVEști pe mine?

*Indiferent în ce dialect și cu ce accent îți
spune cele două cuvinte magice, un singur
lucru contează. Echipa din care face parte.*

În primul an de masterat, majoritatea cursurilor pe care le-am avut purtau, în titlu, particula „intro“. Mai ales în America, țară în care multiculturalitatea se află la rang de cinste, am avut parte de intro-uri în management multicultural, comunicare interculturală și o mulțime de alte sintagme care aveau de-a face cu armonizarea diferitelor moșteniri ale popoarelor. Și totuși, dacă mi-aș dori să ajung să predau vreun curs, ar consta într-un intro în paradoxurile distanțelor care-i despart, concret, pe oameni din toate aceste culturi. Un curs concis, care să vindece prejudecăți și să secere teorii stupid de limitate, precum cele pe care le-am avut și eu cândva.

Unele relații dintre persoane aflate în colțuri diametral opuse ale lumii mă duc cu gândul la eticheta lipită pe oglinzile retrovizoare ale mașinilor: „Atenție, cei pe care-i vezi sunt mai aproape de tine decât par.“ În zilele noastre, oameni care au copilărit în Harlem ajung să te înțeleagă infinit mai bine decât cei cu care ai crescut, de pe aceeași scară de bloc din centrul Bucureștiului, iar persoane care nu au auzit de România decât din cărțile de istorie pot să fie părtașe, sincer și asumat, la cele mai adânci nostalgii ale tale.

Cu câțiva ani în urmă, eram cel mai fervent critic al mariajelor dintre oameni de culturi diferite. Deși o poveste frumoasă are același farmec indiferent de decorul în care se derulează sau de accentul cu care el rostește primul „te iubesc“, căsătoria nu mi se păruse niciodată un concept care să poată transcende granițe. Iubirea era echivalentul unui limbaj al semnelor, pe care oricine-l poate tălmăci, în timp ce metafora cea mai apropiată pentru mariaj era un teanc de hârtii. În cazul unei uniuni între oameni de culturi diferite, niciun dicționar de 200 de pagini nu ar fi fost de-ajuns pentru a decodifica fiecare detaliu din trecutul tău, pe care „celălalt“ e incapabil și total neprogramat cultural să-l înțeleagă.

Când mă gândeam la căsătorii între oameni de naționalități diferite, îmi veneau, invariabil, în minte listele cu invitații de la nunți. „Ai mei“ și, respectiv, „ai tăi“. Într-o căsătorie interculturală, „ai mei“ ar fi rămas pe veci încremeniți în coloana lor, în timp ce „ai tăi“ ar fi populat de-a pururi aceleași mese și spații rezervate numai lor și accentelor lor ininteligibil de diferite. Cât despre „ai noștri“, copiii, ei ar fi condamnați să-și trăiască viețile la intersecția dintre cele două lumi, în spațiul strâmt dintre cele două liste. Când într-una, când în cealaltă, ca o minge de ping-pong care lovește la nesfârșit doi pereți paraleli, fără putința fizică de a cădea cu adevărat aproape de vreunul dintre ei altfel decât prin ricoșeu. Te-ai supărat pe mama? Brusc, nu te mai simți român. Tata nu te lasă la petreceri? Austriecii sunt un popor barbar.

Am folosit analogia dintre Austria și România pornind de la un propriu studiu de caz. Relația cu Christian, un austriac timid și retras, a fost cea care a sădit în mine și sămburele teoriei personale privind interculturalitatea: cea a meciului de fotbal. În preliminariile Cupei Mondiale, în 2009, România și Austria au jucat un meci pe care, fatidic, l-am prins chiar la Viena. Așezați pe o canapea în fața televizorului, l-am urmărit amândoi pe

Gigel Bucur deschizând scorul. România marcase primul gol. Am avut impulsul să-i sar de gât lui Christian sau să batem palma, în semn de victorie. M-a oprit însă, la timp, privirea lui descumpănită. Uitasem că, pentru el, victoria mea dădea cu minus.

Peste 20 de minute a venit rândul lui. Unul dintre austrieci a egalat, iar Christian a sărit instantaneu de pe canapea, azvârlind pumnul în aer, în semn de victorie. După care m-a privit și, fâstâcit, s-a așezat din nou pe canapea. Observând reacțiile noastre parcă în oglindă, am înțeles. Așa urma să fie întotdeauna. Fiecare susținând o altă echipă și încercând să se poarte cât mai diplomatic cu fericirile celuiilalt. Îndeajuns de subtil, cât să nu-i deranjeze mecanismul străin și greu de înțeles al bucuriilor, dar nici atât de șters, încât să-și înăbușe propria fericire. Un teatru prost jucat de doi amatori care, pentru a compensa lipsa de talent, încearcă să-și îngroașe personajele prin tușe inutile.

Christian și cu mine ne-am despărțit cu câteva luni înainte să înceapă Cupa Mondială. Deși motivele țineau mai mult de geografia relației noastre la distanță, meciul de fotbal rămâne momentul neoficial în care amândoi am știut că s-a terminat. Tăcerile noastre descumpănite, cu subînțeles, au fost pecetluirea discretă a unui final previzibil. La fel de previzibil ca demisiile antrenorilor după o înfrângere rușinoasă. Chiar dacă partida România-Austria s-a terminat cu „unu la unu“, noi doi, ca echipă, am pierdut meciul. Eram prea diferiți, prea dezacordați, ca două instrumente muzicale care cântau, în legea lor, două partituri total diferite.

La încă vreo câteva luni distanță, una dintre prietenele mele românce s-a căsătorit cu Sami, un tânăr din Sri Lanka. De dragul ei, Sami și-a asumat rolul de purtător oficial al celei mai mari lumânări de la slujba de Înviere, precum și cel de posesor al celui mai înalt brad de Crăciun din tot New Yorkul. La nunta lor, de dragul diversității, s-au purtat ii românești și sariuri indiene.

M-am prezentat la ceremonie împreună cu Codruț, titularul inimii mele la acea vreme, cel de gâtul căruia puteam sări ori de câte ori dădeam gol, dar care, ironia sortii, nu se putea bucura niciodată de meciurile în care nu juca și el. Savuram succesele în aceeași tăcere, doar că una trăită, cel puțin formal, de aceeași parte a baricadei.

„Fericirea altor oameni mă plictisește“, mi-a mărturisit el în toiul nunții, într-un moment de maximă sinceritate. Atunci, uitându-mă către prietena mea și soțul ei, am înțeles, pentru prima oară, că adevărata echipă se afla de cealaltă parte a mesei. Deși nu aveau aceeași culoare a pielii, aceeași religie sau aceeași moștenire culturală, ei doi jucau unul pentru celălalt. Eu și Codruț eram doar doi mercenari care luptau, sub același steag, fiecare pentru fericirea lui. Bucuriile noastre nu dădeau cu minus, dar nici cu plus. Erau, pur și simplu, două variabile total independente una de cealaltă.

Echipa căreia îi aparții este, în cele din urmă, cea în care se leagă pasele și mingea nu mai sare ca din colțul mesei. Cea în care poți avea aceeași strategie și, indiferent în ce poartă dai gol, te poți bucura că ai norocul să participi la bucuria celuiilalt. Cât despre dragoste, ea nu este nici un teanc de hârtii, nici un limbaj universal al semnelor. Este doar liantul care poate lega doi oameni suficient de strâns, cât să nu-și mai vadă niciun defect reciproc, dar și îndeajuns de lejer, pentru a se putea privi unul pe celălalt fără să dea în claustrofobie. Un singur lucru nu poate face însă nici măcar ea. Nicio dragoste din lume nu poate umple cu nimic spațiul — și tăcerile — dintre ei.

Mic tratat de revoltă personală

*De ce este punctul cel mai trist semn de
punctuație.*

„Trebuie să te faci puternică și să treci peste asta.“ „Împuternicirea“ de mai sus am auzit-o pentru prima oară de la o mătușă binevoitoare care încerca să-mi explice că bărbatul care părea a fi dragostea vieții mele și se pregătea de nuntă cu femeia cu care mă înșelase intensiv nu este decât un obstacol minor cu simbolistică predestinată în destinul meu. De atunci, simplul auz al cuvântului „puternic“ îmi dă fiori și mă enervează retroactiv, așa cum mă irită și toți oamenii cu indicații prețioase pe care, puși în fața propriei „simbolistici a destinului“, nu ar da ei înșiși doi bani.

Sfaturile de genul „fă-te puternică“, „treci peste asta“ sau „revino-ți“, adresate unui om cu inima frântă, sunt tot atât de utile precum un „ridică-te“ sau un „hopa, sus“, adresate cu entuziasm unui pacient care zace pe gheață cu ambele picioare fracturate. Într-o dragoste eșuată, simpla voință nu te izbăvește niciodată de durere, doar te ajută să te târâști înainte cu un pic mai mult elan. Cu toate astea, am urmat, indirect, sfatul mătușii. M-am făcut puternică, mai puternică decât mi-aș fi dorit, și am mărșăluit peste toate iubirile mele ratate. Uneori, zâmbesc amintindu-mi un citat din Maica Tereza, pe care cândva îl luasem drept glumă: „Știu că nu primesc niciodată mai mult decât pot să duc, dar

uneori aş vrea ca Cel-de-Sus să nu aibă chiar atât de multă încredere în mine.“

Îmi sfidasem propriile aşteptări de putere şi de autocontrol, dar, în loc să mă simt mândră, mă simţeam înfrântă. Săriturile peste iubiri nu erau un record pe care să mi-l fi dorit vreodată. Decât să fiu puternică şi nefericită, m-aş fi preferat de mii de ori slabă şi împlinită sufleteşte. Şi, indiferent de cât de preţioase erau lecţiile de viaţă pe care mi le furnizau „momentele simbolice ale destinului“, nu m-ar fi deranjat ca, în materie de durere, să rămân puţin mai incultă. Ignoranţa e, uneori, o binecuvântare.

În ultima vreme, Bucureştiul e plin de ziduri pe care scrie, cu aceeaşi caligrafie — semn că e vorba de acelaşi poet de graffiti —, „priveşte cerul“. Probabil, varianta românească şi mai explicit enunţată a celebrului dicton motivaţional american „opreşte-te şi miroase trandafirii“. Trebuie să recunosc însă, cele două cuvinte m-au făcut şi pe mine să încetinesc pasul adesea şi să mă uit în sus. Nu neapărat dezinteresat, ci, de cele mai multe ori, lansând o întrebare cu iz de solicitare expresă: „Că tot veni vorba, haide... vreau să ştiu şi eu odată!“

Deşi n-am râvnit niciodată să aflu viitorul, au fost momente în care m-am simţit prea obosită să mai caut, să mai întretin întrebări şi să mai hrănesc iluzii. Momente în care, cu toată sinceritatea, mi-am dorit să se caşte cerul şi să primesc, răspicat, o notă de clarificare. „Nu, după cum ţi-ai dat, probabil, deja seama, având în vedere toate relaţiile tale eşuate, dragostea nu este şi pentru tine. În lume există şase miliarde nouă sute patruzeci şi trei de oameni. Împarte la doi şi vezi că dă cu virgulă. Cineva rămâne pe dinafară. Hai, fruntea sus!“ Mi-am dorit un verdict. Nu o explicaţie cu argumente stufoase şi motive elaborate, doar un simplu „da“ sau „nu“. Ceva care să reteze iluziile şi să reinstaureze o linişte sufletească. Fie şi una tristă, dar totuşi o linişte, pentru că placa iniţială, cu „simbolistica destinului“ şi cu compensarea pierderii, nu funcţionase defel.

Întrebarea mea nu a primit răspuns niciodată. Cerul nu s-a deschis și n-am auzit nicio voce de tunet care să-mi rezolve cât ai clipi dilemele amoroase. Am găsit singură răspunsul într-o altă întrebare, adresată de Patrick într-un moment din viață în care, în loc să fiu fericită, m-am mulțumit din nou să fiu puternică. „Bun, să zicem că persoana menită ție n-ar apărea niciodată“, și-a început el argumentarea, obosit de toate lamentările mele. „Dacă ai primi, acum, răspunsul la întrebare, și el ar fi negativ, ce ai face?“

Pentru o clipă, m-am blocat. De multe ori vrem, cu ardoare, să aflăm un anumit lucru, fără a îndrăzni să ne gândim cum am trăi după ce el s-ar instala drept suveran al tuturor speranțelor noastre. Majoritatea întrebărilor pe care le trimitem în eter au și un răspuns gata pregătit, sperat și dorit, bine ascuns după cortina celor mai mari temeri ale noastre. Chiar și în toiul celei mai negre disperări, ne formulăm întrebările cu iluzia unui răspuns negativ: „Nu... dragostea va veni și la tine, ai răbdare, încă nu e totul pierdut.“ Întrebarea lui Patrick m-a provocat însă la un bilanț întunecat: și dacă întrebarea mea ar fi retorică, iar absența unui răspuns ar fi răspunsul însuși? Dacă n-ar fi chiar nimic pus deoparte pentru mine, ce-aș face?

Nu era o premisă absurdă. Am cunoscut femei extraordinare care nu și-au găsit niciodată perechea. Bărbați care-și doriseră din tot sufletul o familie, o casă cu gard alb și pomi care să bată cu crengile-n geam, și care n-au primit decât un ghiveci cu zambile pe un balcon de garsonieră solitară. Înșiși bunicii mei s-au numărat printre oamenii ale căror visuri și aspirații au fost împlinite de generația de după, iar la unele încă mai lucrez și eu. Cine-mi poate garanta că dragostea pe care mi-o doresc nu va fi răzbunată de altcineva, într-o zi când pentru mine va fi prea târziu? Nimeni.

Și atunci, din cea mai mare disperare a mea, a ieșit... liniștea. Liniștea pe care o invocasem de atâtea ori și care nu binevoia să vină, pentru că eu eram prea îndârjită în căutarea unui răspuns

pozitiv. Chiar dacă nu ar fi nimeni care să mă aștepte, aş face în continuare ceea ce am făcut mereu. Mi-aş duce singură valiza, fără să mă aștept să apară cineva care să mă prindă în brațe și să mi-o smulgă din mâini ca pe un fulg. Aş trăi cât de frumos aş putea. M-aş răsfăța cu lucrurile care-mi plac și aş încerca să nu le bag în seamă pe cele care mă deranjează. Aş petrece timp cu oamenii la care țin și i-aş iubi așa cum sunt ei, fără să le cer să se schimbe ca să-mi fie pe plac. Aş fi împăcată cu mine însămi și aş înceta să mă mai pun la zid pentru tot ceea ce-mi lipsește și nu voi dobândi niciodată. Cu sau fără cineva lângă mine care să mă soarbă din priviri, tot m-aş îmbrăca elegant și aş petrece după-amieze în șir privind pantofi și răsfoind reviste cu rochii de prințesă. Pur și simplu, pentru că-mi place.

„Într-o zi o să fii atât de fericită, încât o să-ți fie rușine de gândurile de acum.“ Șirul gândurilor mele a înțepenit în dreptul imaginii cu vitrina de pantofi și rochii de prințesă, blocat de afirmația lui Patrick. „Nu vreau să-mi promiți nimic, i-am zâmbit, e OK așa cum e.“ „Dar nu-ți promit nimic“, s-a apărut el. „Dacă dai la o parte toate straturile alea de dezamăgire, neîncredere și tristețe, o să fii, și tu, convinsă de asta.“

Cândva, făcând haz de necaz, i-am spus unei prietene că, „dacă toate suferințele mele sentimentale s-ar transforma, la un moment dat, în aur, aş avea suficienți bani să cumpăr jumătate de Europă“. Ironia e că n-am visat niciodată să fiu din cale-afară de bogată. Doar copleșitor și extraordinar de iubită. Apoi mi-am dorit să fiu iubită chiar și moderat. După care m-am resemnat cu banala existență a unei persoane căreia să-i pese cu adevărat de mine. Și, brusc, afirmația lui Patrick m-a aruncat din nou la ipoteza inițială. Da, cred că într-o zi o să-mi fie rușine de invocarea iubirilor mele „moderate“ și „călduțe“, dar o să aleg să mă iert pentru rătăcire. Uneori e mai greu să înveți să fii fericit după ce ai învățat să fii puternic.

În palma ta citesc că mă iubești

*De ce nu am vrut niciodată să cunosc
ghicitoare, astrologi și alți „profesioniști” neli-
niștitor de prieteni cu viitorul meu.*

Mărturisesc deschis: am fost mereu una dintre persoanele care luau de bune horoscoapele despre iubiri romantice și succese fulminante. Oricât de generice și de false mi s-ar fi părut în cea mai mare parte a timpului, fiecare predicție cu iz de noroc mă iluziona prin gândul că „astrologia este, totuși, o știință” și toate planetele nu se mișcă degeaba acolo sus, pe cer. Le-am dorit adevărate când îmi prevesteau fericirea și m-am autosugestionat în legătură cu irelevanța lor de fiecare dată când vorbeau despre așteptare, dușmani din umbră sau obstacole insurmontabile. Nu „pietrele alea” îmi decid mie destinul, decretam în perioadele în care predicțiile începeau invariabil cu: „Aceasta nu este luna ta propice pentru dragoste, dar în august sigur îți vei găsi alesul, în zodia lui Făt-Frumos, cu ascendent în Prințul William.”

„Pun pariu că, pentru noi, dragostea vine iar luna viitoare”, începuse să glumească, încă dinainte de a citi horoscopul lunar, prietena mea născută la trei zile distanță de mine, în aceeași zodie a așteptării. Nu știu cum se face, dar glumele ei se transformau invariabil în adevăr: indiferent că era iulie, decembrie sau mai, astrele ne vorbeau întotdeauna de „iubirea care stă să vină”, niciodată de iubirea de acum, de aici, care a venit, uite-o! Cu ochii

ațintiți pe pagina decorată romantico-naiv cu desene stilizate ale zodiilor, ne simțeam ca niște fermieri frustrați cărora li se usucă recolta pe ogor în timp ce meteorologii îi anunță, în fiecare zi, că „va ploua cât de curând, aveți puțină răbdare“. Suspendate în anticamera iubirii, deja ni se terminaseră toate revistele, pliantele și prospectele de răsfoit și de pierdut vremea. Ne plictisiseam amândouă să așteptăm câte-o iubire care întârzia mereu la întâlnire.

În timp, am observat că viața se încăpățânează să adeverească tocmai acest gen de lucruri mărunte pe care le-am spus, în glumă, în zeflema sau la mânie, în certe momente ale vieții. Ceea ce am numit cândva „ironia sorții“ s-a transformat într-un concept mult mai clar și mai anxios de adevărat, odată ce am aflat principiul profețiilor care se împlinesc de la sine. Unul dintre cei care l-au afirmat voalat, însă fără învelișul New Age, a fost Henry Ford, producătorul primului automobil în serie din lume, care a intrat în istorie prin celebra: „Crezi că poți? Ai dreptate. Crezi că nu poți? Ai și atunci dreptate.“

Și, mai ales pentru noi, femeile, teoria vine cu o derogare: adesea avem mai puțină încredere în ceea ce simțim și putem noi însene decât în ceea ce „văd“ alții în noi. Când cineva ne anunță, pe un ton suficient de convingător, că ne-a lecturat viitorul, simpla ascultare a acestuia îl face să devină parte din noi. Verdictele altora se insinuează atât de perfid printre nesiguranțele și slăbiciunile noastre, încât ajungem să vedem toate lucrurile care ni se întâmplă ca simple scurtături către realizarea celui „inevitabil“ pe care l-a decretat cineva cu mult mai multă încredere în „harul“ lui decât avem noi în propria persoană.

Lucrurile pe care le acceptăm tacit în fața unei oglinzi, a unei cești de cafea sau a unei reviste deschise la pagina cu horoscopul devin, dacă le credem îndeajuns, destinul nostru. Cam așa am ajuns eu, în timp, la concluzia că iubirea mea se află undeva departe. Niciodată în prezent, mereu într-un viitor care

se lasă așteptat. Ca într-un joc de-a v-ați ascunselea, ea s-a ascuns prima și a făcut-o atât de temeinic, încât n-am mai reușit nicio dată s-o găsim.

Cea mai veche amintire a mea se leagă, și ea, de o predicție. Când aveam cinci ani, bunica unui tovarăș de joacă din parc mi-a luat palma mică, de copil, în palma ei mare și zbârcită și mi-a mângâiat toate intersecțiile de inimi, cariere și obstacole care formează harta destinului. „Ai o linie a vieții lungă și frumoasă“, mi-a spus, ca și cum aș fi putut înțelege atunci ce înseamnă asta. „Dar nu vei avea niciodată răbdare cu un bărbat.“ Când închid ochii, cuvintele ei încă-mi răsună în minte, ca și cum le-aș fi auzit ieri. Ce însemna asta: că mă voi mărita repede, că mă voi plictisi repede de relații și iubiri, că nu voi rezista într-o căsătorie? Acea nerăbdare, atât de mare și de organică, încât îmi era tatuată din naștere în linia vieții, rămâne una dintre primele dileme de adult înfruntate cu mintea-mi de copil.

A adâncit-o, la scurt timp, vecinul nostru de palier, pe care-l numeam Moșu', pentru că avea peste 80 de ani și părea desprins dintr-o altă epocă. Mi-l amintesc în același capot roșu, dar mereu ferchezuit, cu părul alb ca laptele și cu ochelari mari, cu rame de baga. Locuia singur și bătea din când în când la ușa noastră, pentru a mai sta la povești cu bunicii mei, sau ne invita pe mine și pe bunica la un ceai, servit în ceșcuțe de porțelan albastru.

Din frânturi de vorbă și din tras cu urechea, am aflat că nu fusese căsătorit niciodată, pentru că iubise o singură femeie, care nu-i împărtășise niciodată sentimentele. „Aș fi așteptat-o toată viața“, l-am auzit spunându-i, într-o zi, bunicii. „Aș fi avut răbdare, dacă ea mi-ar fi cerut-o.“ Și, chit că ea nu i-o ceruse, el o așteptase oricum. Ceva din el o aștepta și acum, de fiecare dată când ieșea pe palier în halatul lui roșu, parfumat cu două fâsuri de Aqua di Parma dintr-o sticlă veche, cu eticheta pe jumătate ruptă, dar chiar și așa, de un lux amestecător, în România anilor '80.

În mărturisirea lui, am auzit rostit pentru a doua oară acel cuvânt — „răbdare“ —, doar că în sens opus față de verdictul cititoarei în palmă. Dacă mie-mi era scris să fiu o nerăbdătoare incurabilă, Moșu' făcuse tocmai contrariul: își irosise viața așteptând. În acea clipă, ascunsă după tocul ușii, am încercat pentru întâia oară gustul unei victorii, atât cât putea procesa mintea mea de copil: cel puțin, nerăbdarea mea nu avea să mă condamne la aceeași singurătate pe care o trăia Moșu'.

Mai târziu, când deja uitasem de episodul din parc, iar casa lui Moșu' intrase în posesia lui Gigi, nepot la a șaptea spiță, care avea o nevastă certăreată și trei copii obraznici (semn că nici el nu avusese răbdare să aștepte o partidă mai bună), am decretat, cu toată seriozitatea din lume, că vreau ca timpul să treacă mai repede, ca să cresc mare și să mă îndrăgostesc. Mă gândesc uneori ce s-ar fi întâmplat dacă aș fi știut atunci, la ora verdictului meu de la opt ani, că vor trece mai bine de douăzeci de ani până când să-l găsesc. Că voi avea de aproape trei ori vârsta mea de atunci. Când suntem copii, măsurăm viețile celor din jur pe o scară abruptă și simplistă: cei de 20 de ani ne par adulți în toată regula, cei de 30 sunt de-a dreptul bătrâni, după 40 deja îi considerăm antici. Timpul părea că trece mult prea încet și mă bucur că n-am știut. Pentru o nerăbdătoare ca mine, perspectiva așteptării ar fi fost o povară mult prea mare.

Un pic mai târziu, proaspăt despărțită de prima mea iubire, am mai făcut o declarație cu valoare de sentință: „Nu cred c-aș mai putea rezista nici o lună fără să mă îndrăgostesc.“ Nu știu dacă viața a vrut cu orice preț să se răzbune pe siguranța mea infatuată din acel moment sau dacă predestinată nerăbdare s-a întors împotriva-mi, dar am senzația că acela a fost momentul în care am încercat să-mi pecetluiesc destinul și Dumnezeu a râs. În următorii șapte ani, cea mai lungă relație a mea a ținut, cu indulgență, vreo patru luni de zile. M-am gândit adesea dacă o

asemenea secetă sentimentală nu e cumva, mai degrabă decât o pedeapsă, proba unei tării interioare pe care o subestimam prin cuvintele mele aruncate-n vânt. „N-aș putea rezista.“ „Ba ai putea, și am să-ți dovedesc!“ Și nu știu care dintre noi — eu sau destinul — am ieșit câștigători în acest pariu.

N-am participat niciodată la jocul cu verigheta legată de ață, care răspundea, chipurile, cu „da“ sau „nu“ la întrebări legate de viitor. Nu am dat pasiențe și am întors capul în partea cealaltă când colegele făceau schimb de numere de telefon ale unor astrologi „verificați“. Nu-mi doream să iau parte la joaca lor de-a viitorul, pentru că nu voiam să știu. Pe-atunci spuneam că vreau să fiu surprinsă. Acum realizez că mi-era un pic teamă că nu există nimic de știut și că n-o să văd decât aceeași nerăbdare pe care mi-o prezisese bătrâna din parc, demult de tot. Că nu există nimeni în căutarea mea, doar o perpetuă așteptare.

Acum vreo cinci ani, m-am întâlnit ultima oară cu Vica, sora bunicii mele și, probabil, cea mai mare expertă în citit în cafea din sud-estul Europei. Dacă ar fi trăit cu câteva secole în urmă, Vica ar fi fost oracol. În urmele de zaț din cană ar fi făcut și desfăcut imperii, ar fi clădit sau demolat visuri de amor și ar fi vizualizat deznodăminte de bătlaii. Își dorise dintotdeauna să-mi citească în cafea, dar nu o lăsam. „Nu beau cafea și nu cred în ghicit“, i-am spus drept în față cu ocazia ultimei noastre conversații, în sufrageria ei cu mobilă veche și goblenuri înrămate și agățate pe pereții cu tapet înflorat, și îmi dau seama acum că, în efuziunea celor 23 de ani abia împliniți, i-am frânt inima. Într-alt mod decât mi-o frânsese mie altcineva, dar cu la fel de multă cruzime. Uneori, avem impresia că propria nefericire ne dă dreptul să fim răi și cinici cu alții.

Ultimele cuvinte pe care mi le-a adresat Vica vreodată au fost aceleași pe care mi le zisese după fiecare refuz: „Poate nu vrei să știi, dar de acela cu care ți-e dat să fii, n-o să scapi tu niciodată,

orice-ai face. “ Chiar dacă nu credeam în ghicit, speram ca „amenințarea“ ei să se împlinească, iar acel cineva să fie Matei, care să se întoarcă într-o zi să-mi spună: „Ai văzut? N-ai putut să scapi de mine.“ Când vine vorba de viitor, ne dorim mai degrabă să fim mințiți, să trăim în așteptarea dulce a unui lucru sau a unui om care nu ne va ieși niciodată în cale, decât să numărăm minutele până la certitudinea tristă pe care o pot vedea, la un moment dat, cititorii în stele, în cafea sau în palmă.

Anul trecut, Vica a murit, iar Matei s-a întors, târziu și degeaba, în viața mea. După acel moment, am știut sigur că nu voi lăsa niciodată pe nimeni să-mi citească în cafea, să-mi dea pasi-ențe sau să-mi descifreze liniile din palmă. Singurii care au cu adevărat dreptul să ne citească pielea și să ne mângâie linia vieții sunt bărbații pe care avem, fiecare, răbdarea de a-i aștepta și de a-i iubi. Și de care, după cum îmi place încă să cred, nu vom putea avea scăpare.

Iubirea contrafăcută

Uneori, seninătatea cu care ne mint bărbații nu este egalată decât de cea cu care ne amăgim singure.

Pe toți bărbații pe care i-am iubit a trebuit, mai întâi, să-i urăsc puțin. Bine, poate nu chiar să-i urăsc, dar sigur să-i antipatizez, să mă enerveze, să mă scoată din minți cu fițele lor, cu exagerările și cu aerele de atotștiutori. Pe Codruț l-am cunoscut în stilul clasic al mijlocului anilor 2000, pe un forum de internet unde tinerimea interesată de cultură, politică și de tot ce mișca în epocă își exterioriza trăirile sub adăpostul unui *nickname*. Eram, dacă vreți, echivalentul informatic al Junimii sau al Școlii Ardelene. În loc de cafenele, conspiram pe internet. Nu ne invitam la bere ca să disecăm cea mai nouă poezie a lui Eminescu, ci scriam mesaje în care ne dădeam dreptate sau ne combăteam cu argumente așternute conștiincios, cu liniuță, la capăt de rând.

La acea vreme, Codruț se numea „Dante“ și, la vreo doi ani după ce prietenia noastră platonice a părăsit cadrul strâmt al ferestrei de *mess* în favoarea realității concrete, a binevoit să-mi clarifice proveniența *nick*-ului: „Mi-am spus «Dante» fiindcă, pentru dragostea mea, aș merge și-n infern.“ Privind înapoi, declarația lui deșăntată de adolescent de 19 ani îmi amintește de un banc: „Iubitul îi scrie o scrisoare iubitei: «Scumpa mea, pentru tine aș urca cei mai periculoși munți, aș traversa ape învolburate,

m-aș lupta cu toate fiarele pădurilor. P.S. Dacă nu plouă, trec mâine seară pe la tine.»“

În perioada în care l-am cunoscut pe Codruț, citeam asiduu George Sand și îmi asumam ca motto un citat din *Povestea vieții mele*: „Bărbații sunt făcuți să fie mințiți. De regi, de femei și de ei înșiși.“ La acel moment, am înțeles că, de fapt, Codruț se credea capabil de sacrificiul declarat, că, în circumstanțele corecte, ar fi fost, probabil, cu adevărat dispus să mășlăuiască până în infern pentru dragostea lui. Doar că, ghinion, drumul nu trecea și prin sufrageria unde se afla telefonul lui cu bateria descărcată, cu care era evident că nu avea cum să mă sune atunci când îmi promitea. Codruț avea o extraordinară capacitate de a uita, cu o voluptate care aproape că-l exonera de vină: în momentul în care formula o promisiune solemnă, știai că informația, însoțită de jurămintele și declarații, se afla, deja, la jumătatea drumului spre uitare.

Pe Matei l-am cunoscut la șapte ani după Codruț, timp în care-l iubisem, preț de fix doi ani și două săptămâni (două săptămâni relația și doi ani suferința), și pe Vlad. Fiind membri ai aceleiași organizații studențești, îl admirasem „pe viu“ pe Vlad cu ocazia unei prezentări de proiect ținute în fața unei corporații multinaționale pe care încercam s-o convingem de beneficiile unei asocieri cu noi (a se citi: finanțarea unor proiecte onest idealiste, din care nu aveau să scoată niciodată vreun ban). Timp de o jumătate de oră, cât și-a ținut discursul în fața unei săli pline de corporatiști, m-am simțit de parcă aș fi auzit pentru a doua oară poveștile fraților Grimm, combinate cu ultimul bestseller științifico-fantastic și împroprietărite, din condei, cu un final fericit în genul Sandrei Brown.

Ascultându-l, oricine-ar fi avut impresia că mica noastră organizație era un fel de General Motors, că partenerii noștri se trăgeau de șireturi cu Bill Gates, iar corporația cu pricina ar fi trebuit să ne pupe mâinile, pentru că-i ofeream privilegiul de

a ne da niște bani. Mulți bani. Pe drumul de întoarcere spre facultate, i-am cerut socoteală pentru șirul de minciuni, nu ca prietenă, ci în virtutea statutului de membră cu aceleași drepturi în organizația cu pricina: „De ce ai exagerat în halul ăla? Ai spus niște minciuni sfruntate!“ Întorcându-se către mine, mi-a oferit un răspuns pe care doar statutul nostru sentimental l-a salvat, probabil, de la aseasonarea cu injurii explicite: „Tu chiar nu înțelegi? Fac orice și zic orice, dacă-mi iese banul!“ Sintagma era, evident, valabilă pentru orice lucru pe care și-l dorea, indiferent dacă era vorba de bani, de atenție sau... de mine. Și, chit c-am înțeles, nu m-am lecuît.

Spre deosebire de Vlad însă, Matei stăpânea la perfecție și o tactică postvânzare care-l făcea absolut irezistibil: *follow-up*-ul. Acea invenție a vânzătorilor talentați, menită să te convingă de faptul că, da, fac orice și zic orice de dragul intereselor lor, dar asta e valabil pentru restul lumii. Cu tine e cu totul altceva. Tu ești excepția, cu tine totul e sincer, onest, asumat.

„Merg pe stradă în dimineața asta și parfumul tău încă mă învăluie“, mi-a scris Matei după prima noastră întâlnire, în condițiile în care nu simțise parfumul meu la o distanță mai mică de doi metri. Un copywriter înăscut, Matei își scria replicile pentru propriul brand și deprinsese perfect tehnica cea mai simplă și mai eficientă de a-i vinde „clientului“ emoții și iluzii la pachet. Ca la TV, în calupuri de câte 30 de secunde.

Chiar dacă sms-ul lui mi-a trezit fluturași în stomac, acum îmi dau seama că fundamentul nu era cu mult mai romantic decât un: „Ne bucurăm că înălătorul cu miros de piersică achiziționat de la noi v-a mulțumit și sperăm să mai treceți prin magazinele noastre.“

Numai că Matei nu vindea înălător, ci bomboane și sucuri pentru o multinațională. Și, în timpul liber, o grămadă de iluzii fără acoperire. Când l-am confruntat prima dată cu dubiile mele privind (in)fidelitatea lui și demagogia sentimentală pe care o

practica non-stop, mi-a luat mâna și a așezat-o deasupra inimii lui. „Simți?“, m-a întrebat privindu-mă în ochi, cu iscusița magia-nului care încearcă să-și hipnotizeze victima. „Așa ceva nu poate fi contrafăcut, n-ai cum să minți cu asta.“

„Ba da“, i-aș răspunde acum, peste ani. „Ai cum.“ Atunci însă, m-a luat în brațe și m-a învățat în loc, pe alea „noastră“ din Cișmigiu, probabil, pentru a întregi efectul artistic al momentului cu inima. Adeseori avem impresia că oamenii pe care-i iubim ne ridică în brațe ca să ne protejeze. Apoi ne dau drumul și realizăm că au făcut-o doar ca să ne amețească mai bine.

Când ne-am despărțit, Matei mi-a spus că sunt cea mai minunată persoană pe care a cunoscut-o și că mă va iubi întotdeauna. Că viața nu e dreaptă și că nu-i e ușor să se îndepărteze. Că nu va mai putea asculta niciodată melodiile noastre fără să-i bată inima. Exact acea inimă care bătea „ne-contrafăcut“. Ascultându-i minciunile, mi-a venit în minte o scenă dulce-amară din filmul meu preferat, *Ceva, ceva tot o ieși*, cu Diane Keaton și Jack Nicholson. „Dar eu nu te-am mințit niciodată, Erica, întotdeauna ți-am spus câte o versiune a adevărului“, îi explică Jack Nicholson, *playboy*-ul sexagenar, Diane Keaton, femeia îndrăgostită de el.

Exact asta-mi livrase și Matei: diverse versiuni, când prescurtate, când complexe, ale unui adevăr care era mereu altul, schimbându-se în funcție de interesele și de gândurile lui. Nu exista o singură realitate care să ne conțină pe amândoi, ci diferite variante ale ei: momentele de fericire din mintea mea, interesele din mintea lui.

Toți oamenii care mi-au vândut iluzii au cerut mereu altceva la schimb, de obicei un „altceva“ mult mai palpabil și mai prețios. Fie că a fost vorba de timp și atenție, de ajutor sau, pur și simplu, de prezența mea la brațul lor, în văzul lumii și întru pansarea imaginii lor. Pentru o vreme, am crezut, în mod stupid, că, atunci când un om are nevoie de tine, atașamentul lui echivalează cu o

declarație voalată de dragoste. Că acela care te caută, te sună de câteva ori pe zi sau îți cere sfatul, ca să-și pună ordine în viață, o face și pentru că, undeva în adâncul lui, își dorește să-i fii aproape și parte din viața pe care vrea s-o disciplineze.

Abia după ani buni de jucat rolul ingrat al mamei răniților, al celei mai bune prietene sau al iubirii imposibile, am înțeles că nu ne îndrăgostim întotdeauna de oamenii de care avem nevoie, ba chiar, de cele mai multe ori, nici nu ne trece prin minte s-o facem. Sunt prea utili și omniprezenți, prea potriviți cu scopurile noastre, ca să-i mai putem privi și altfel decât ca pe modalități convenabile de a ne realiza interesele. A fi necesar nu înseamnă a fi iubit. Mi-a dovedit-o Codruț, într-un moment în care aveam nevoie să înțeleg resorturile mai adânci ale relației noastre confuze. De câte ori avea nevoie de un sfat, de ajutor moral sau, pur și simplu, de un leac împotriva plictiselii acute, mă asedia cu telefoane și e-mailuri. În momentele mele de singurătate sau de tristețe, era mereu indisponibil, ocupat sau prea indiferent ca să-i pese. „Tu ești puternică, nu te-mpiedici de așa ceva“, îmi liniștea el angoasele cu aceeași frază standard, nici măcar rostită cu suficientă convingere.

„Mă suni numai când ai nevoie de mine, când ai un interes“, i-am aruncat eu în față la un moment dat. „Dar nu e vorba de tine“, a replicat senin. „Pur și simplu, problemele celorlalți oameni mă întristează inutil.“ Și, pentru prima oară în istoria naivității mele, m-am simțit ca personajul principal dintr-un film SF, care-și dă seama că familia lui e formată, de fapt, din roboți. L-am privit drept în ochi, știind mai bine ca niciodată că nu e „programat“ să înțeleagă lucrurile cu care mă confrunt eu. Că nu are cum. Poate mima politetea, diplomația în amor, dar nu poate mima ceva ce nu se află acolo. Iubirea sinceră. Interesul pentru cel de lângă el.

După acea zi, nimic n-a mai fost la fel. Ca un orb din naștere care izbutește, prin cine știe ce miracol, să zărească pentru câteva

clipe lumea din jurul lui, nu mă mai puteam preface fericită în întunericul visurilor mele de doi bani. Văzusem adevăratul chip al lui Codruț și, oricât aş fi vrut să mă mint, de fiecare dată când închideam ochii, auzeam aceeași frază. „Problemele celorlalți oameni mă întristează inutil.“ Acela a fost și momentul în care am început să-i văd pe Matei, Vlad și Codruț ca pe unul singur. „Fac orice și zic orice.“ „Așa ceva nu poate fi contrafăcut.“ „Problemele celorlalți mă întristează.“

De câte ori închid ochii și mă gândesc la vreunul dintre ei trei, îmi apare în minte imaginea lui Don Draper din serialul *Mad Men*. Omul din spatele sloganurilor din anii '50, o perioadă în care promisiunile publicitare au fost mai tupeist-deșănțate ca oricând, îi dă o replică memorabilă unei cliente care-i mărturisește că nu s-a îndrăgostit niciodată. „Dragostea pe care o cauți tu nu există“, rostește el, trăgând cu sete dintr-o țigară. „Ceea ce numești tu dragoste e un concept pe care l-au inventat oameni ca mine pentru a vinde mai multe perechi de ciorapi din nailon.“

La vreo doi ani după, Codruț s-a îndrăgostit de mine. Nu știu cum și de ce, dar am dedus totul din atitudinea lui față de mine, din faptul că tristețile mele-l intrigau, iar viața mea-i părea, brusc, nespus de interesantă. N-ar fi trebuit să mă mir, pentru că era și este un expert în ceea ce eu numesc bombe cu efect foarte întârziat, acelea pe care le găsește câte un nefericit prin ogrorul lui la două secole după ce s-a terminat războiul și care ajung să spulbere de pe fața pământului un om nevinovat. În cazul nostru, iubirea lui pentru mine, descoperită mult prea târziu, a frânt inima altei femei. Trebuia să existe mereu o victimă colaterală în povestea noastră.

Probabil, ai auzit, la fel ca mine, că bărbații înșală din principiu și că există un cromozom în plus sau în minus a cărui așezare în geometria lor structurală, pur și simplu, nu lasă gena monogamiei să se manifeste în liniște. Am crezut-o și eu o vreme, iar

dac-ar fi să-i mulțumesc lui Codruț pentru ceva, n-ar fi pentru că a intenționat, chiar și tardiv, să mășăluiască până în infern pentru mine. Îi sunt recunoscătoare că m-a învățat, fără să știe, că bărbații nu sunt niște vânzători indiferenți cu toate femeile. Nu ne mint și nu ne înșală pe toate, așa cum aproape că ajungem să sperăm în momentele noastre de restriște, într-o pansare de orgoliu. Le înșală doar pe acelea dintre noi pe care nu le iubesc. Pe cele a căror prezență în viețile lor este cât se poate de facultativă și a căror plecare poate fi asumată lejer, ca și cum ele nici n-ar fi existat vreodată.

Femeile ușoare, care practică cea mai veche meserie din lume, sunt numite vânzătoare de plăceri. Mai există însă o categorie, nu la fel de veche, dar sigur la fel de mare, a vânzătorilor de iubiri — negustori care vând plăceri și iluzii, fiind infinit mai generoși și mai lipsiți de scrupule cu marfa lor. O scot pe toată pe tarabă din start și nu se dau în lături de la nimic pentru a o vinde mai bine. Pentru a-și atinge norma de vânzări la final de lună sau de viață. Fac orice și zic orice ca să vândă. Nu doar trupul, ci și sufletul. Două la preț de unu.

Viața ca o regată

*Suprema reușită în iubire este să te lupți
cu tine însăși și să ieși învingătoare în fața
lumii întregi.*

Dragostea seamănă câteodată cu o zi cu trafic intens dintr-o metropolă aglomerată. Dacă n-ai norocul să prinzi unda verde, te trezești blocat la fiecare intersecție, numărând în minte lucrurile pe care le ai de făcut și nu poți, pentru că lumina roșie a semaforului nu ți-a dat încă drumul să pleci către ele. Oricine poate să-nțeleagă nefericirea, pentru că oricine s-a pomenit, măcar o dată în viață, bară la bară pe un bulevard, tocmai când se afla în drum spre o întâlnire importantă.

Același sentiment, la o dimensiune exponențială, îți invadează gândurile atunci când cauți dragostea și te trezești mereu așteptând la câte-o răscruce. Nu poți să arzi etapele, nu poți să te teleportezi. Singura cale este să te miști, centimetru cu centimetru, tot înainte. Chiar dacă există destui oameni care, spre deosebire de tine, pornesc în dragoste pe unda verde și toate intersecțiile prin care trec în viață li se arată libere, cu toate trei benzile goale, liberi să aleagă după bunul plac.

Am avut o colegă de liceu pe nume Marina. Nu era nici urâtă, dar nici o frumusețe: mignonă, slabă băț, cu părul scurt și cu un zâmbet molipsitor. Nu sclipea la nicio materie, dar se încadra perfect în medie. Toți cei trei băieți de care am fost îndrăgostită

în liceu s-au îndrăgostit însă, inexplicabil și până peste urechi, de Marina. De câte ori îi vedeam stând pe coridor și discutând despre o mie și una de fleacuri romantice, mă încerca o invidie amestecată cu admirație. Marina mi-era prea dragă să-i pot purta pică, dar îi priveam succesul precum un copil schemele de scamatorie ale unui magician. Aș fi vrut să-mi vină, și mie, iubirile pe tavă, firesc, una după cealaltă, ca și cum ar fi fost legate cu o ață invizibilă. Marina, după cum aveam să înțeleg mai târziu, se număra printre oamenii care pornesc de la bun început pe unda verde a semaforului.

Eu, în schimb, m-am numărat, din naștere, printre abonații la roșu. Cei care, oricâte scurtături ar încerca și oricât și-ar tura motoarele, ajung să se poticnească la toate intersecțiile, ba chiar și la semnele de „cedează trecerea“ de la intrarea pe străduțele lăturalnice. Analizând demarajele noastre, am tras, empiric, concluzia că de prima iubire din viață depind toate celelalte. Dacă prima e neîmpărtășită sau eșuează, odată cu ea pierdem acele fracțiuni de secundă imperceptibile pentru alții, dar esențiale pentru noi, întrucât ele stabilesc dacă rămânem sau nu blocați. Prima iubire poate da totul peste cap.

După vreo 12 ani de la concluzia mea *ad-hoc*, am fost invitată la un campionat de iahting între membrii presei. Să fim bine înțeleși: sportul și cu mine nu ne-am înțeles niciodată prea bine. În cei opt ani de baschet din școală, am băgat o singură minge în coș, una care alunecase din mâna unui adversar și s-a ciocnit, întâmplător, de a mea. N-am știut niciodată să schiez, să patinez și nici să joc bine tenis, iar orice apă mai înaltă de mijloc îmi provoacă o spaimă vecină cu anxietatea. Ironic, până și echipa mea de fotbal preferată a fost mereu regina retrogradărilor, pentru că, folosind expresia favorită a comentatorilor sportivi, nu reușea nici în ruptul capului „să facă spectacol“.

La campionatul de iahting însă, m-am dus cu inima deschisă. Neașteptat de deschisă. Simțeam că venise momentul să fiu, și eu,

bună la ceva în materie de sport, iar ideea de ambarcațiune unde trebuie să stabilești coordonate și să faci lucruri tehnice îmi surâdea. La tehnică m-am priceput dintotdeauna. Puteam să calculez coeficienți, să stabilesc în ce unghi trebuie puse velele pentru a prinde vântul, puteam să compar viteze în minte. Doar să nu mă pui să alerg sau să fac flotări în timp ce mă îndeletnicesc cu toate cele de mai sus.

Pe barca de competiție am urcat cu vesta de salvare pe mine, pentru confortul meu psihic, dar am făcut volte cot la cot cu toți ceilalți. Am stat la timonă, am tras de școte și, în final, echipa noastră a luat cupa. Pentru prima oară în viață, câștigasem ceva la un sport de echipă și, minune!, participasem activ la victorie.

Această primă reușită — noroc al începătorului sau nu — m-a virusat cu pasiunea navigației, așa că m-am apucat să învăț mai multe despre veliere și arta de a merge pe apă. Dintre toate lecturile care au urmat, cel mai tare m-a intrigat principiul care guvernează regatele, cum sunt numite concursurile pe apă. Bărcile din concurs sunt, rareori, identice, fiecare având stabilit un așa-numit „coeficient de handicap“, bazat pe propriile performanțe tehnice. Astfel, chiar dacă ajungi primul la mal, după ce ai înconjurat toate balizele de pe traseu, poți avea surpriza să te trezești pe locul doi sau trei, pentru că o bărcuță pe jumătate cât a ta s-a descurcat atât de bine, încât, raportând timpul ei la coeficientul de handicap, reiese că performanța obținută, de la egal la egal, este mai bună decât a ta.

Ideea m-a fascinat și mi-a prilejuit, în sfârșit, revelația care să mă exonereze de ghinionul nativ privind semaforul blocat pe roșu. Regatele creează, într-un perimetru de câteva mile marine, o replică miniaturală a vieții, pentru că timp de patru ore toate acele bărci de diferite dimensiuni și performanțe recompun lupta clasică a oamenilor ca mine și Marina; a celor opriti la semafor și a celor care trec prin viață cu viteza unei rachete. Cu toții sunt strânși la un loc.

Nu contează dacă te afli într-o bărcuță de două persoane sau într-o velieră elegantă, așa cum nu contează nici dacă ai avut norocul să pleci primul, cu vânt la pupa. Până nu vede clasamentul negru pe alb, cel ajuns primul la linia de sosire nu-și poate permite să deschidă sticla de șampanie, iar dacă-și face manevrele înțelept și tactic, cel care concurează într-o bărcuță poate lua fața celei mai impunătoare ambarcațiuni de la regată. Concurenții nu se raportează la cel mai dur adversar, ci se bat, fiecare, cu propriile recorduri.

La fel e și în viață. Duelul la care tindem să-i provocăm neîncetat pe cei din jur se derulează, de fapt, cu propria persoană, deși avem impresia că reușitele altora ne fură din gloria binemeritată. Am simțit-o și eu la aflarea vestei că un fost iubit, mincinos notoriu, își găsisse dragostea vieții și era fericit nevoie mare, în timp ce eu îmi ștergeam lacrimile după o altă relație eșuată; am simțit-o și când diverse personaje pe care le știusem încurcate ani de-a rândul cu iubirii și soții altora își găseau fericirea de ordin monogam, în timp ce eu, cea care nu voia să facă pe nimeni să sufere, îmi trăiam zilele în singurătate, în compania cinstei și-a onoarei, în loc de pisici birmaneze.

Între timp, colega mea, Marina, s-a căsătorit, și ea, și e foarte fericită. Surprinzător însă, nu cu vreunul dintre frumoșii cu care și-a petrecut adolescența. L-a luat tocmai pe Adi, cel mai șters și mai urâțel băiat din clasă, cu care formează unul dintre cele mai frumoase cupluri pe care le știu. Ca și mine, Adi pornise în dragoste cu lozul necăstigator: toate fetele de care fusese îndrăgostit în liceu îi frânseseră inima. Și totuși, „coeficienții“ lor s-au întâlnit la final.

Se spune că sportul ne învață multe despre viață și despre noi înșine, uneori scuturându-ne bine de toate prejudecățile pe care le-am târât după noi ani de-a rândul. Așteptăm dreptăți și programă victorii uitând că nu sunt rezervate mereu celui care ajunge cel mai repede la linia de sosire, ci aceluia care se produce așa

cum știe el mai bine. Și care, deși rămâne uneori în urmă, nu se uită disperat în jur, ci doar la propriile instrumente de bord.

De când navighez, nu mai cer egalitate în dragoste, îi susțin cu și mai multă simpatie pe fotbaliștii mei din liga a doua și nu mă mai uit la colegii de trafic. Chiar dacă mă poticnesc pe banda care merge mai lent, iar alte mașini trec vijelios pe lângă mine, le las să se ducă fiecare către destinația ei. Poate că acela care merge cel mai repede are linia de finis după câteva sute de kilometri, în timp ce eu, cu zece kilometri la oră, aș putea-o avea chiar după următoarea intersecție.

Câteodată e mai palpitant să-ți provoci destinul când ai pornit din liga a doua sau cu frâna de mână trasă decât atunci când ai verdele de partea ta și suporterii aclamând în tribune. Câștigul e, parcă, și mai dulce. E mai mult spectacol.

Dragoste la mâna a doua

Bine-ați venit în muzeul iubirilor trecute! În vitrina din stânga se află galeria fostelor dumneavoastră iubiri. În caz de maximă singurătate, spargeți geamul!

Iubirile, ca toate lucrurile bune, vin în perechi, ba chiar câte trei sau patru deodată, dacă în acel moment Mercur și restul planetelor nu se află-n treabă să fie retrograde pe socoteala noastră. E suficient să începi o relație fericită, că, automat, vor apărea de nicăieri cel puțin doi bărbați frumoși, devreme-acasă și îndrăgostiți lulea de tine, care umblau aiurea și fără niciun țel pe vremea când erai singură, tristă și nu găseai pe nimeni potrivit pe o rază de o sută de kilometri. Pe baza aceluiași raționament, când cineva iese din viața ta este ca și cum ar trage după el și un sac de lucruri de care țineai cu dinții. Printr-o lege parșivă a destinului, după plecarea lui totul în jur începe să se prăbușească, asemenea unui pod de piatră care se dărâmă după ce ai îndepărtat cheia de boltă care ținea totul laolaltă.

Când mi-am rătăcit cheia de la mașină, am analizat, pentru prima oară, mecanismul pierderii. O uitasem într-una dintre gențile exilate pe raft după purtare și, la capătul unor căutări febrile, am capitulat în fața sertarului cu cheia de rezervă. Surpriză însă, înlocuitorul de urgență nu deschidea portbagajul și nici nu avea butonul de alarmă integrat. Trebuia să mai port cu mine un fel

de minitelecomandă, iar domnii binevoitori de la reprezentanța auto mi-au pus clar în vedere că e foarte posibil ca respectiva cheie să înceteze să funcționeze după un anumit număr de kilometri. Număr incert, de negăsit în manualele lor alambicate, dar tehnic inevitabil.

După o lună în care m-am urcat zilnic în mașină cu speranța ca ziua în care va fi atins misteriosul plafon maxim de kilometri să nu fie azi, ci, invariabil, „mâine“, am dat întâmplător peste cheia titulară în buzunarul genții în care o abandonasem. Mi s-a luat o piatră de pe inimă și viața mea trăită „la limită“ a încetat. Îmi recăpătasem drepturile depline asupra mașinii, fără să mai stau cu frica-n sân că voi fi expulzată din propriul bun de către o cheie cu complexe de inferioritate.

Ceea ce țin minte cel mai bine, raportat la acea experiență, e sentimentul de pierdere, urmat de o înlocuire cu iz de cârpeală. După aceea, ori de câte ori am pierdut câte-o iubire, m-am simțit mereu ca un șofer neglijent care și-a rățăcit cheia „bună“, cea deschizând toate atriile și ventriculele inimii lui, și care trebuia să se mulțumească acum cu o copie de doi bani. Dragostea, multă sau puțină, câtă încapă într-o relație, are darul de a transforma tot ceea ce vine după ea într-un simulacru. Cel puțin pentru primele luni, orice bărbat care-ți iese în cale este o versiune la mâna a doua a iubirii pierdute, o schiță palidă, în alb-negru, din care lipsesc exact detaliile familiare și dragi pe care le iubeai la cel de dinainte. Te poți iluziona o vreme, după care atingi acel plafon maxim și nu mai poți juca teatru. Trebuie să accepți că, în acel moment, îl vrei pe „el“, cel de dinainte, sau nimic.

Nu știu când sau cum, dar a existat un moment cert în care o astfel de pierdere m-a durut atât de mult, încât am început să urăsc toate despărțirile cu un soi de deznădejde pantagruelică. Și, ca să mă învețe să-mi pun „rămas-bun“-urile în scenă cu mult mai multă seninătate, viața mi-a adus mereu în cale oameni aflați

pe fugă, deja pierduți dinaintea să-i cunosc. Care însă, printr-un mecanism straniu, au revenit la un moment dat, ca și cum n-ar fi fost pierduți de tot, ci doar rătăciți, și ei, în câte-un buzunar al memoriei.

În perioada cuprinsă între despărțirea de Matei și reîntâlnirea noastră, am primit o invitație la nunta unor prieteni care se hotărâseră să-și unească destinele într-un alt oraș. Nici al ei, nici al lui, pur și simplu un oraș care le era drag amândurora. Și care, într-o deplină ironie, era orașul natal al lui Matei. Punând în oglindă perspectiva de a participa la nuntă de una singură cu perspectiva salvării disperate a aparențelor, am decis să fac un gest extrem, pentru care niciun service sau manual de iubire nu te pot pregăti vreodată cu adevărat. M-am pornit să selectez un partener de nuntă dintre foștii mei. Cerebral, fără nicio tresărire de emoție, ca și cum ai alege un kilogram de mere din piață pentru o cină de gală, gândindu-te numai la cât de bine vor arăta în fructiera așezată în fața musafirilor. „Cel mai din stânga, vă rog, că parcă e mai roșu... Nu, nu-mi puneți din cele din dreapta, că sunt cam trecute!“

Cele zece minute de deliberări au reprezentat cea mai intimă vecinătate cu ratarea în care m-am aflat vreodată. După ani întregi petrecuți în căutarea iubirii perfecte, ajunseseam să umblu după cea mai elegantă formă de a eșua: „Cine, eu? Nu, n-am ridicat steagul alb, așa țin eu mâna de obicei, mai sus.“

Tranșările mele au dus la Mihai, un fost iubit care mă făcuse să sufăr moderat, cam de un șase, pe o scară de la unu la zece, ceea ce întreținuse un oarecare grad de amicitie între noi. Odată cu trecerea timpului, iubirile pe care le-am trăit tind să se așeze, toate, într-o ierarhie făcută lucid, cu mintea cea de pe urmă: catastrofale, groaznice, acceptabile. Dezastrele de la 20 de ani devin, brusc, scenarii rezonabile cărora, privind în retrovizor, cu greu reușești să le mai găsești cusurul. În perspectiva nunții,

Mihai reprezenta, pentru mine, teatrul pe care trebuia să-l joc ca să mă conving că nu sunt atât de singură pe cât ar fi putut bănuii tocmai cei care nu voiam în ruptul capului să mă bănuiască.

Orașele natale ale oamenilor pe care i-am iubit cândva mă întristează, pentru că fiecare ascunde posibilitatea eșuată a unei vieți și a unei fericiri care nu s-au întâmplat. De la înălțimea Turnului Alb din Brașov, am privit Piața Sfatului și defilarea heralzilor care încercau să recreeze, în uniforme lor roșiatice, atmosfera de odinioară. Reconstituirile au un parfum de kitsch trist și dezolant, iar oamenii în costume — fie că sunt clovni, personaje din desene animate sau soldați de altădată — afișează tristețea celui aflat undeva între actor și mășcărici. Privind marșul heralzilor, mi-am dat seama că nici eu nu mă aflam prea departe de ei. Maska lor era la exterior, a mea, la interior. Două forme diferite de a te preface că ești altcineva.

La nunta brașoveană, am avut parte de un „costum“ propriu și de un marș trist prin fața mulțimii, pentru că am prins buchetul de mireasă, cu tot cu obligația așezării voalului pe cap. Când nașa s-a apucat să-l prindă de bucele mele, am înțeles, pentru prima oară în viață, de ce Maria Antoaneta exersase cu ceva timp înainte cea mai bună poziție în care să țină capul la execuție, ca să fie mai puțin sânge. Ca să-și păstreze imaginea, demnitatea. Exact ceea ce încercam să fac și eu, în varianta modernă, fără eșafod, doar cu vreo sută de martori care aplaudau „norocul“ meu. Eram cu un om pe care-l iubisem cândva, dar pe care nu-l mai iubeam, printre oameni care mă credeau mai fericită decât sunt, îndrăgostită în secret de cineva care nu mai exista în viața mea. Noroc curat!

Aceea a fost ultima ocazie în care am încercat să mai pun în scenă iubirea. Între timp, m-am convins că relațiile și iubirile la mână a doua sunt aidoma acelei chei de rezervă: nu țin mulți kilometri și experiența e mult mai săracă, mai limitată și cu mult

mai multe lucruri pe care nu-ți dorești să le mai faci sau să le mai spui și, chiar de le-ai spune, nu mai au, oricum, niciun rost sau farmec. Oricât de mare ar fi miza — imaginea, aparențele, singurătatea —, nu poți să trăiești la nesfârșit de pe-o zi pe alta, fără să fii complet stăpână pe ceea ce simți și întrebându-te când o să atingi acel plafon de kilometri și de toleranță la care mecanismul răbdării tale o să se oprească de tot. Pentru că, deși nu știi asta de la bun început, faptul e inevitabil. Mai bine schimbă vehiculul. Sau, și mai bine, îți dai jos masca.

Porumbeii sunt noii fluturași

Nu trebuie să te impacientezi când încrederea ta în dragoste dă semne de șubrezire. Poate, pur și simplu, așteptările pe care le aveai... ți-au rămas mici.

„E de la noi sau de la ei?“, m-a întrebat Monica, învârtind nervos cu lingurița în ceașca de *café latte* și uitându-se către mine, pentru confirmare sau dezaprobare. „Sau de la vârstă?“, mi-a ridicat și Magda încă o minge la fileu. Privite din afară, eram trei femei atrăgătoare, de 27 de ani, cu cariere de succes, cu simțul umorului și cu destule hobby-uri cât să cunoaștem oameni din toate domeniile. De fapt, conform unui calcul făcut într-o duminică în care trebuia să mă sune Codruț, numai că s-a interpus meciul Steaua-Dinamo în idila noastră, doar anul trecut cunoscuserăm, prin prisma carierelor noastre, aproximativ 700 de oameni noi. Dintre care, cel puțin 200 de sex masculin. Și totuși... eram verigile slabe din jocul de-a iubirea. „Sentimental, m-aș concedia singură“, a rostit aceeași Monica, fără să fi luat vreo înghițitură de *latte*, dar încă învârtind nervos cu lingurița. Și eu, și Magda am dat din cap, acceptând tacit verdictul. Dacă dragostea ar fi fost un job, toate tacticile și stratagemele din lume nu ne-ar fi putut ajuta să ne mascăm crasa incompetență emoțională. „Sunt demotivată, nu am randament și rezultatele sunt zero“, a continuat

și Magda. Eu m-am mulțumit să dau din cap a confirmare. Singurătățile lor rezonau de minune cu a mea.

Întrebarea mi-a dăinuit în minte încă multă vreme: „E de la noi, de la ei sau de la vârstă?” Încercând să-mi amintesc de ultima dată când am simțit fluturași în stomac, singurul vestigiu pe care am putut să-l dezgrop din amintiri data din „epoca lui Codruț”. Mai precis, din epoca de dinainte de a-l descoperi pe adevăratul Codruț, când fluturașii mei din stomac răspundeau nu atât la prezența lui, cât la imaginația mea mult prea bogată. Pe atunci, un simplu „mi-e dor de tine” de-al lui era o declarație suficientă pentru a-mi întreține, preț de câteva zile, un zâmbet lăuntric și molipsitor. După care, în urma altor zile de indiferență și uitare, entuziasmul se stinge, prefăcându-se într-o tristețe adâncă. Exact ca un energizant care ne trece cu brio peste câteva nopți nedormite, pentru ca apoi să ne prăbușim într-un somn profund.

Și totuși, era de la noi, de la ei sau de la vârstă? Am purtat întrebarea cu mine multe săptămâni la rând. Am dus-o la interviuri, la întâlniri cu foști colegi de clasă, cu cupluri fericite și cu divorțați semidepresivi. Răspunsul însă m-a ocolit de fiecare dată. Privindu-le pe miresele care mă aleseseră domnișoară de onoare, nu izbuteam nici măcar să le invidiez, nereușind să-mi imaginez, pusă în postura lor, cum ar arăta și s-ar simți fericirea. Perspectiva de a fi mireasă, în rochie albă, alături de o ipotetică dragoste a vieții mele nu trezea în mine niciun tremur și niciun fluturaș. Fanteziile de paradis conjugal ambalate în voaluri cu cristale Swarovski, care altădată mă făceau să visez cu ochii deschiși zile-n șir, ajunseseră să-mi provoace tot atâta entuziasm ca perspectiva unei nopți de decembrie petrecute în hotelul de gheață de la Bălea.

Poate că, într-adevăr, era de la noi. Și, implicit, de la mine. Nu numai că trecusem printr-o multitudine de relații eșuate, dar mai fusesem și martoră la relațiile eșuate ale altora. Și, cumva,

uneori e mult mai greu să-i privești pe alții decât pe tine. Când suntem noi înșine în epicentrul problemei, putem încă înălța un scut protector de minciuni facile, dar teribil de eficiente pe termen scurt. Ca o pereche de ochelari de soare de unică folosință: știi că nu vor rezista pe termen lung și că vor ajunge să-ți distrugă ochii, dar, pe moment, îți faci treaba cu ei fără probleme.

Privită la alții însă, durerea este un fel de operație predată pe viu, ca o disecție la microscop pe un organism care încă mai mișcă. „Iată cum arată iubirea.“ „Iată cum arată o iubire distrusă.“ „Iată cum arată doi oameni care s-au iubit cândva cu pasiune și care acum își petrec timpul căutând modalități de a-și scoate reciproc ochii cât mai lent și mai chinuitor cu putință.“

Pentru că viața își întocmește propriile clasamente, dintre toate nunțile la care am fost, una a fost cea mai rea dintre toate. Mirii abia se uitau unul la altul — și atunci, cu priviri care trădau mai degrabă blazare decât entuziasm —, părinții lor răspundeau urărilor de fericire eternă cu: „Nu se știe, dar sperăm și noi“, iar primul blues a fost romanticul „The Road to Hell“ al lui Chris Rea. Și totuși... la acea nuntă am trăit un moment care m-a luat pe sus și m-a scuturat bine, ca și cum inima mea ar fi fost o clepsidră stricată, blocată la mijloc cu o sumedenie de pietricele. O clepsidră care trebuia zgâlțâită temeinic, pentru ca timpul să curgă din nou cum trebuie prin ea. Iar cei care-au făcut pietricelele să zornăie nu au fost cine știe ce Feți-Frumoși burlaci și disponibili, ci un cuplu de bătrânei veniți din partea mirelui.

Erau trecuți bine de 80 de ani, iar el avea o problemă cu piciorul, pentru că șchiopăta vizibil. Ea, după cum am aflat mai târziu, tocmai fusese operată de cancer. Chiar și așa, de la primul vals și până la unu noaptea, când s-au pornit încet către casă, cei doi au dansat aproape toate bluesurile, vechi sau noi. Încet, fără să poată ține ritmul, șontăcând pe alocuri sau făcând pauze... dar împreună, ochi în ochi, cu zâmbete sincere pe chip și nespus

de bucuroși că sunt împreună. „După atâția ani, sunt tot ca doi porumbei“, a conchis, cu un oftat, nepoata lor, așezată la aceeași masă cu mine. Masa celor *single*. Am dat din cap admirativ. Pentru ei, metafora porumbeilor nu era o simplă figură de stil. Porumbeii se împerechează pentru toată viața și nu-și înlocuiesc niciodată partenerul, nici măcar atunci când îl pierd.

Printr-o coincidență fericită, când cei doi bătrânei se pregăteau să coboare scările spre mașină, eu tocmai mă întorceam triumfătoare cu mireasa, pe care nimeni, în afară de mine, nu râvnise s-o fure. Am așteptat să-și ia la revedere și apoi mi-am permis să strecor, și eu, o vorbă. „Nu mă cunoașteți, am început, dintr-o suflare, dar vreau să vă spun că m-ați făcut să cred că mai există totuși iubire pe lumea asta“, am rostit, cu vocea mai joasă, de parcă aș fi mărturisit un păcat capital. Bătrânelul a zâmbit și, uitându-se către soția lui, mi-a dat, fără să vrea, răspunsul la întrebarea care mă obseda. „Domnișoară, dumneata ești tânără“, a început el. „Dar la vârsta noastră mai ai atât de puțin timp de petrecut cu celălalt, încât fiecare moment contează.“ Apoi mi-a sărutat mâna, ca un cavaler de pe vremuri, iar ea mi-a strâns pumnul în mâna ei. Privindu-i cum se îndepărtează, mi-am dat seama că, după multă vreme, găsisem ceva cu care să rezonoz.

Devenisem imună la fluturași, la rochiile de mireasă, la declarații de dragoste executate pe un genunchi și la inele de logodnă care străluceau, bling-bling! Dacă mi s-ar fi putut îndeplini o dorință, orice dorință, aș fi arătat cu degetul către cei doi bătrânei și către ceea ce aveau ei. Îmi doream să îmbătrânesc alături de cineva.

Atunci, în acel hol de hotel, mi-am dat seama. De-a lungul timpului, am simțit fluturași atât pentru bărbații care m-au făcut să sufăr, cât și pentru cei care m-au făcut fericită, fiindcă entuziasmul unei iubiri abia înfiripate are prea puțin de-a face cu discernământul și mai mult cu euforia care te determină să uiți de defectele și de neajunsurile celuilalt. Fluturașii pe care-i regretam

se născuseră din minciunile lor și iluziile mele, puse laolaltă. Fuseseră anestezicul temporar al intuiției mele, care știuse din prima că nu voi ajunge să îmbătrânesc cu niciunul dintre oamenii care-mi trecuseră prin viață.

Pentru prima oară, în locul euforiei punctuale îmi doream, de fapt, povestea, jumătatea. Fluturași puteam simți cu oricine. Ceea ce aveau cei doi bătrâni nu puteam simți decât pentru o anumită persoană. La fel ca porumbeii. Poți zbura alături de oricine, dar nu-ți alegi perechea decât o dată. Pentru toată viața.

Rezemată de balustrada terasei, în acordurile unei alte melodii a lui Chris Rea, le-am dat un mesaj comun Magdei și Monicăi: „Nu e de la ei, e de la noi. Porumbeii sunt noii fluturași.“ „Cum adică porumbeii?“, mi-au răspuns amândouă, la câteva secunde una de cealaltă. „Vă explic la un *café latte*“, le-am trântit, cu un emoticon care se voia a fi un zâmbet misterios.

Există vremuri pentru fluturași trăiți în anticamera iubirilor și pentru bluesuri dansate de dragul muzicii și al spectacolului, și nu neapărat ca o declarație de iubire pentru cel care ne ține în brațe. Odată cu trecerea timpului însă, întâmplările vieții ne conferă imunitate la lucrurile care ne făceau cândva fericiți și ne aruncă bucuriile de demult în lada cu mărunțișuri. Nu devenim mai cinici, ci doar mai greu de mulțumit cu infuzii punctuale de adrenalină.

Blazați de spectacol și însetați după calmul și încremenirea unei clipe pe care s-o trăim în liniște, tihnit și intens, ca și cum n-am vrea să se termine niciodată. O clipă în care și bluesul să fie dansat după ritmul pe care vrem să i-l dăm noi, nu după acordurile lui Chris Rea, fără a conta dacă știm pașii, dacă ne călcăm reciproc pe picior sau dacă lumea se uită la noi ca la doi bieți stângaci îndrăgostiți. Să conteze doar ca bluesul să se termine cât mai târziu posibil. Pentru că toate melodiile frumoase durează, oricum, mult prea puțin.

Dragostea trăită... viceversa

Nicio poveste nu-ți spune ce se întâmplă după „și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți“. Doar cele ale femeilor care au ales să trăiască finalul fericit înainte să-și înceapă viața.

Nu m-am dat niciodată în vânt după fructele importate din țări exotice, pe care le poți mânca și iarna, și vara, având același gust ori, mai degrabă, niciun gust. Pentru mine, fructele sunt făcute să fie consumate în sezonul lor. Cireșelor din miez de iarnă le lipsește gustul zemos de august, iar căpșunile savurate în timp ce-ți încălzești mâinile pe calorifer îmi stârnesc o tristețe ce retează pe loc orice urmă de poftă. Pentru că în sezonul lor trăim și iubirile, am crezut mereu că a te opri la prima dragoste este ca și cum te-ai decide să nu mai mănânci toată viața decât cireșe, fără să mai guști niciun alt fruct. Mi se părea normal ca anotimpul căsătoriei să înceapă doar după ce vor fi trecut sezoanele încercărilor și al maturizării. Altfel, chit că mai devreme sau mai târziu, unul dintre cei doi ar fi ajuns să-și dorească, măcar din curiozitate, să mănânce căpșuni în decembrie.

Ca o sfidare a tuturor convingerilor mele, fosta mea colegă de liceu, Andreea, a ales din prima... cireșele. S-a îndrăgostit în clasa a zecea și a trecut de la prietenie la dragoste și de la logodnă la măritiş, toate cu primul, ultimul și unicul ei iubit. În același

interval, eu m-am îndrăgostit și m-am dezîndrăgostit în vreo zece rânduri și de tot atâtea ori m-am întrebat care o fi ecuația relației perfecte, de iubirile mele dau mereu, vorba bancului, cu zecimale. Pe atunci, lumea se compunea, în mintea mea, din două tipuri de femei. Cele precum Andreea, care nimereau potul cel mare — dragostea — de prima oară, și cele ca mine, care trăgeau întotdeauna lozul cu „mai încearcă o dată“.

La finalul facultății, Andreea era deja măritată, iar eu oboisem deja de atâtea încercări nereușite. Nu mai credeam în loterii și nici nu mai așteptam vreun report la toate biletele necâștigătoare pe care le trăseseam de-a lungul timpului. Înțelesesem că norocul e capricios, că vine numai când vrea el: din prima, a doua, sau — în cazul meu — din a mia încercare.

De Crăciun, m-am reîntâlnit cu Andreea. Trecuseră trei ani de la nunta ei — finalul fericit al unei povești de dragoste care se întinsese pe mai bine de zece ani — și fix un an de la divorțul pe cale amiabilă. Am convocat-o la o seară de popcorn și filme vechi, în încercarea de a răpune tristețea despre care niciuna dintre noi nu îndrăznea să rostească ceva cu voce tare. Între floricele, ciocolată și scena plimbării prin parc din *Mic dejun la Tiffany's*, Andreea a răbufnit: „Cum reușești? Spune-mi și mie cum faci.“ Am tresărit. La fel de frumoasă și de fragilă cum o știam, dar trasă la față și gata să plângă, își făcuse curaj înaintea mea să pună întrebarea. O altă întrebare decât îmi formulasem eu. „Cum treci peste o iubire?“, a continuat. Apoi mi-a explicat partea ei de poveste. Nu era vorba de nicio angoasă cauzată de eșecul marital. Se îndrăgostise de altcineva, după divorț, iar respectivul nu-i împărtășea sentimentele. „Știu că nu mă iubește, dar simt că nu pot trăi fără el, nu voi putea să trăiesc fără el“, îmi repeta, cu lacrimile alunecându-i pe obraji.

M-am afundat în fotoliu și am încercat din răspuțeri să încropesc un răspuns liniștitor. Aș fi vrut să-i spun că din dragoste nu mori, ci te consolezi, că viața e plină de iubiri defecte și că toate

se duc de la sine, cu ceva lacrimi și scrâșnit din dinți. M-am abținut. Discursul meu motivațional ar fi fost potrivit pentru o tânără de 18 ani, cum eram eu pe vremea când încă mai credeam că dezamăgirea e o maladie fatală. În fața mea stătea însă o femeie de 29 de ani care trăia prima iubire neîmpărtășită. Viața ei începuse invers, cu iubirea din povești și căsătoria, și abia acum urma adolescența, cu încercările, dezamăgirile și lecțiile ei amare. Căutarea iubirii se derula, pentru ea, la o vârstă la care julturile și zbenghiurile cu care te alegi când ți se frânge inima nu se mai vindecă de pe-o zi pe alta, cu popocorn și foi rupte dușmănește din jurnal, ci au nevoie de bandaje, de convalescență și de terapie.

„Toate trec...” Doar atât am putut să spun. „O să fie bine.” Mi-a strâns mâna cu putere și am simțit o duioșie sinceră față de același om al cărui noroc îmi trezise cândva o reală dilemă: „Care e, oare, rețeta, care e secretul?”

După mai bine de zece ani, Andreea îmi întorcea întrebarea: care era secretul rezistenței mele stoice, cu zâmbetul pe buze? Așa cum eu nu-i descifrasem niciodată norocul, ea nu-mi înțelesese ghinionul. Și, până la urmă, și eu, și ea avuseserăm parte de puțin din amândouă.

Deși n-aș fi bănuیت vreodată, eu nimerisem calea mai ușoară, cu toate iubirile mele neîmpărtășite și înfrânte, dar trăite la vremea lor, în sezonul lor. Precum cireșele de august: mai pârguite, mai amare, unele stricate și aruncate din start, dar toate cu savoaarea verii, care face totul mai gustos, mai simplu, mai vremelnic. Pe atunci aveam și o glumă de autoîmbărbătare: „Probabil că în prima jumătate a vieții trebuie să cunosc toți oamenii nepotriviti. Abia apoi vor urma cei buni!” Mi-am mulțumit, în gând, pentru mica „profeție”. Acum, la 29 de ani, ghinioanele mele de odinioară ar părea, mai degrabă, dezastre în miniatură.

Și am mai avut un gând care mi-a născut un zâmbet pe buze. Mai țineți minte cum ne alinta mama cu privire la vânățăile de

bună purtare din copilărie? „Las’ că trece pân’ te măriți!“ Dat fiind că o căsătorie te face să pierzi o parte din tine ca să câștigi o alta, trebuie să știi, mai întâi, la ce nu poți renunța nici în ruptul capului. Multe dintre noi se aruncă, vrăjite, în caruselul lui „și au trăit fericiți...“, uitând că, până să ajungă acolo, trebuie să se mai și poticnească, ba chiar să se și rănească puțin, ca să se maturizeze cu adevărat. Lăsând la o parte toate „primele iubiri“ trăite până la adânci bătrâneți, lozul lor, câștigător grație norocului începătorului, îmi pare și mai riscant decât unul tras din a mia încercare, cu înțelepciunea eșecului.

Seara de filme cu Andreea m-a dus cu gândul la Caragiale și la al său personaj, Lefter Popescu, din schița *Două loturi*. Norocosul ghinionist ghicește toate numerele de la loterie, dar își dă seama, în final, că a ales invers categoriile și o ia razna din disperare. Și aici, Caragiale merită o sinceră reverență pentru radiografia dulce-amăruie a unei realități care învinge timpul. Durerea care te marchează pentru totdeauna nu e cea pe care o trăiești când încerci și ratezi. E cea din momentul în care tocmai câștigaseși și vezi că, de fapt, totul e... „viceversa, monșer, viceversa“...

Iubește-mă *vintage*!

*Ce faci când afli că marea iubire a vieții
tale te iubește pentru că semeni cu marea iu-
bire a vieții lui?*

Moda se întoarce întotdeauna. Rochiile în culori metalice din anii '80, umerii supradimensionați, botinele Mary Jane, toate se insinuează, mai devreme sau mai târziu, în colecțiile designerilor născuți la decenii întregi după inventarea lor. Puține lucruri mai sunt noi și nemaifăcute, de cele mai multe ori predominând reinterpretările istețe și strălucitoare, cu iz de nou.

În timpul liceului, am lucrat, la distanță, pentru o revistă care scria, printre altele, și despre telenovele. La spanioli, principiul e simplu: există câteva povești clasice, scrise la începutul secolului XX, care sunt reluate la distanță de 10-15 ani, în diverse regii, interpretări și cu diferiți protagoniști. Publicul este pe jumătate amnezic și pe jumătate complice la ceea ce numim, în termeni oficiali, *refritos*. Reîncălziri. Fenomenul m-a intrigat atât de tare prin dimensiunea lui socială, încât, chiar și după ce am ieșit din breasla telenoveliștilor, am rămas cu un ochi pe publicațiile internaționale. Telenovele difuzate imediat după revoluție au cunoscut deja câte cinci versiuni noi fiecare, una mai fierbinte ca alta, atât la figurat, cât și la propriu, pe măsură ce moravurile *light* pătrundeau și în societatea conservatoare și prea catolică a Americii Latine.

Noile seriale aveau alți actori, mijloace tehnice mai bune și decoruri moderne, însă păstrau, în marea lor majoritate, aceleași replici, rostite cu mai mult sau mai puțin talent și patos. Firește, nu e ca și cum generația noastră ar fi inventat dragostea pasională, dar gândul că suntem niște entități mai „recente“ care citesc texte vechi de când lumea nu are cum să nu te tulbure.

Deși scrisesem despre iubiri și seriale, nu i-am înțeles cu adevărat pe Luisa Fernanda și pe Luis Alberto, care, episod de episod, plângeau de săreau cămășile pe ei, până când nu l-am cunoscut pe Matei. Era perfect. Nu perfect ca un supererou inexistent, ci perfect ca potriveală pentru mine. Nu era nici cel mai frumos, nici cel mai deștept sau devreme acasă, dar chimia dintre neuronii, feromonii, umorul și stilurile noastre conversaționale era evidentă. După ani de căutări febrile, mă simțeam, în sfârșit, aproape de finis. Auzisem mereu că, atunci când cunoști persoana cu care-ți este destinat să fii, pur și simplu știi. Deși luasem de fiecare dată în derâdere asemenea așteptări, pentru prima oară în viață... știam.

„Între ceea ce scrii pe hârtie și amintirile tale nu e decât ficțiune“, cânta Tracy Chapman în melodia mea preferată de la acea vreme, „Telling Stories“. A fost și prima melodie pe care am considerat-o a noastră și-mi amintesc cum i-am mărturisit însemnătatea ei pentru mine: o vedeam ca pe un „imn“ al scriitoarei care visam să fiu cândva. Și eu, ca Tracy, în acea melodie, voiam să spun povești.

Nu bănuiam, pe atunci, cât de profetice erau cuvintele ei și, la mult timp după ce a ieșit Matei din viața mea, m-am întrebat cât din povestea noastră fusese realitate și cât ficțiune. Mă iubea, nimic de zis. Este, poate, singurul bărbat pentru care aș băga mâna-n foc că m-a iubit la capacitatea maximă a atriilor și a ventriculelor lui. Și m-aș fi îmbătat încă mult și bine cu chimia dintre noi, dacă n-ar fi venit ziua fatidică în care să-i cunosc familia.

Vina pentru privirile lor contrariate n-o purtau, așa cum aveam să aflu mai târziu, nici rochia mea bej, prinsă în talie cu o curea roșie, nici pantofii albastru-închis, pe care-i încălțasem ca să aduc o pată de culoare și să mă simt puțin precum Carrie Bradshaw. Nu era vorba de ceea ce eram, ci, mai degrabă, de ceea ce nu eram. Nu eram marea iubire a lui Matei, așa cum mă prezentase, cu o sărutare de mână. Eram copia fidelă a mării lui iubiri, care-l părăsise la 20 de ani, făcându-i țândări inima, orgoliul și dragostea de viață. Am aflat adevărul la o lună după ce ne-am despărțit și atunci m-am întrebat pentru prima oară dacă are într-adevăr vreo importanță motivul pentru care te iubește cineva. Îndrăgostiții se alintă adesea cu întrebări rostite pe un ton tendențios și jucăuș: „De ce mă iubești?” „Ce-ți place la mine?” Chiar contează că un om te iubește sau nu pentru motivele pe care tu le consideri cele mai potrivite și drepte? Și, atât timp cât ești fericit, chiar contează „de ce”-ul?

Un alt om la care am ținut cândva mi-a trimis, imediat după despărțirea noastră, un sms care încă mai trăiește undeva în biți unui vechi telefon de-al meu. „În felul meu, te iubesc foarte mult.” Prima și singura lui declarație de dragoste, pe care n-am putut s-o simt, s-o diger, să mi-o întipăresc în minte. A rămas undeva în afară, ca o replică dintr-un film prost, rostită de un străin. Totul din cauza celui „în felul meu”, care suna mai mult a scuză. Și uci-gașii pasionali își iubesc victimele, „în felul lor”.

În zilele noastre de speranță, ne dorim să fim iubite ca-n filme, ne visăm Juliete și Isolde la brațul unor eroi de poveste. În diminețile triste și ploioase, nu ne mai dorim decât să ne simțim iubite. Și atât. Pentru că, oricât de sincer și de pătimăș ar fi fost iubită Julieta, nici ea n-a sfârșit, oricum, prea bine.

În după-amiaza mea ploioasă am stat pe gânduri. Cât din ceea ce suntem este produsul lucrurilor care ni se întâmplă și al oamenilor care ne marchează? Nu cumva primul lucru sau prima

persoană pe care nu am putut-o avea devine laitmotivul existenței noastre, pe care căutăm să-l împlinim toată viața? Asta ar explica pasiunea mea pentru trenulețe de jucărie, unicul lucru care mi-a lipsit în copilărie. Pofta încă insașiabilă pentru caramellele care nu puteau fi procurate, pe vremuri, decât pe sub mână.

Fascinația mea pentru bărbații care poartă, la fel ca Matei, costume bleumarin în dungi subțiri. M-am scuturat ca de un vis urât, genul de coșmar pe care, când eram mică și mă trezeam plângând, bunica mă învățase să-l alung cu o vorbă: „Să se ducă pe codrii negri.“ Bunica fusese deportată în Bărăgan, în mijlocul pustietății. „Codrii“ erau cel mai îndepărtat punct al orizontului, acolo unde simțea că toate relele, odată exilate, n-ar fi ajuns-o nicicând. Am închis ochii și mi-am alungat, și eu, gândul, rugându-l să se ducă undeva de unde să nu mă mai poată găsi niciodată. Nici el și nici iubirile neîmpărtășite ale celor care m-au iubit. Pe mine sau o versiune a mea.

În acea clipă, am ales să fac singurul lucru înțelept și dătător de seninătate care-mi era la îndemână. Să-mi spun mie însemi o nouă poveste. Să hotărâsc, fără drept de apel, că bărbații asemenea lui Matei sunt genul meu, nu expresia psihanalitică a frustrărilor mele. Că eu am fost genul lui de frumusețe și marea lui dragoste, nu surogatul unei iubiri plecate. Că viața mea nu seamănă cu o telenovelă jucată la a zecea mână. Că nu e o „reîncălzire“. Poate că Tracy Chapman avea mai multă dreptate decât aș fi bănuțit vreodată. Și sigur mai multă decât mi-aș fi dorit să aibă. „În ficțiunea dintre viața ta și adevăr, o minciună e, câteodată, cel mai bun lucru.“

Spune-ți un secret despre tine!

*Cele trei lucruri pe care nu am fi dispuși
să le rostim niciodată cu voce tare ne reprezintă
mai mult decât zece pagini de biografie.*

Dacă ar fi să strâng toate CV-urile, scrisorile de intenție și mini-biografiile pe care le-am avut de întocmit în primii mei 27 de ani de viață pentru diverse joburi, conferințe sau proiecte, sigur aş aduna vreo câteva zeci. Cu toate astea, chiar și cu a suta ocazie în care am fost nevoită să mă prezint, în câteva propoziții, unui auditoriu, albul foii de hârtie m-a apăsât la fel de greu ca prima oară. Cu pixul în mână și cu ochii pe pereți, în căutarea inspirației, mi se părea că am de rezolvat cea mai absurdă ghicitoare: cum de tocmai cineva care-și câștigă existența din scris nu reușește să-și rezume personalitatea în două fraze?

Odată cu trecerea anilor, mi-am dat seama că, oricât de lesne ai scrie despre alții, cel mai anevoios e să dai răspuns la întrebarea „cine sunt eu?”. E greu și în fața oglinzii, darămite într-un document care să facă înconjurul unei săli pline de necunoscuți gata să-ți toace în bucăți fiecare slăbiciune.

Tot redactându-mi CV-ul, jumătatea mea serioasă de viață pe care poate s-o știe toată lumea, m-am gândit pentru prima oară la cele câteva lucruri pe care nu le cunosc decât unul sau doi oameni și la celelalte, și mai puține, pe care nu le cunosc decât eu. Dacă aş dispărea mâine, lumea ar vorbi despre mine în termenii

pe care i-am așternut chiar eu pe hârtia trecută din mână-n mână. Nimeni n-ar bănuî mărunțișurile triste, amuzante sau senzațional de importante care se-ascund dincolo și nici nu i-ar păsa prea mult de ele. Acele lucruri pe care le considerăm, cu toții, mult prea dătătoare de vulnerabilitate, pentru a umbla printre ele la lumina zilei, fără obloanele sufletelor noastre coborâte ermetic. Secretele.

Secretul este un crâmpiei adânc și intim din tine, ca o cutie cu inscripția „fragil“, de care depind viața, reputația și imaginea ta sau, uneori, doar percepția ta despre cele trei. Nu-i poți încredința un asemenea colet prețios cuiva nevrednic. Spre (ne)fericirea mea însă, am moștenit de la tata gena confidenței: acea vibrație pozitivă, inexplicabilă rațional, care-i face pe prieteni să vină spre mine ca pentru spovedanie și pe străini să-și pună viața pe tavă în primele cinci minute de dialog, cu ochii sclipind de siguranța stranie că răbdarea și capacitatea mea de ascultare vor reuși, cumva, să le rezolve viețile complicate.

Secretele oamenilor pe care i-am cunoscut m-au făcut să-i îndrăgesc și mai mult. De câteva ori au fost chiar picăturile care au înclinat balanța dintre simpatie și antipatie, dezvăluindu-mi latura vulnerabilă a celor care păreau să nu poată fi atinși de nimic. Vizionând conferința sa, *Ultima prelegere*, i-am dat dreptate, din tot sufletul, regretatului profesor american Randy Pausch, care a tras, cu luciditatea muribundului, o concluzie teribil de reală: oricine reușește să te impresioneze într-un fel sau altul, cu condiția să fii dispus să aștepți momentul. De atunci, ori de câte ori simt că m-a dezamăgit cineva, îmi adun toată răbdarea și... aștept; poate, pur și simplu, nu i-am acordat încă destul timp.

Mi s-a întâmplat des să-mi schimb părerea despre oamenii care au greșit grav față de mine, și asta în momentul în care aflam, întâmplător sau din șușoteli clandestine, pe la colțuri, că răutățile lor izvorau din relații eșuate, copilării traumatizante și experiențe

despre care nu avea habar aproape nimeni. Nu degeaba se spune că trebuie să fii bun cu fiecare dintre oamenii pe care-i cunoști. Fiecare dintre ei ar putea duce, nevăzut și neștiut de nimeni, o luptă infinit mai grea decât tine.

Pe unii oameni e suficient să-i privești cu un pic mai multă atenție, pentru că-și poartă secretele la vedere. Coletul lor e transparent și, dacă găsești unghiul potrivit din care să te uiți, tot conținutul se dezvăluie privirii. Îmi aduc aminte de stereograme: la prima vedere, erau o adunătură de puncte și de linii care nu însemnau nimic, dar care, privite dintr-un anumit unghi, dezvăluiau un peisaj elaborat, un chip de femeie sau cine știe ce altă fotografie detaliată. După aceea, oricât te-ai fi căznit să privești poza detașat, fără să-i afli sensul, întrezăreai mereu același chip de femeie. Știind din ce unghi să privești, imaginea nu putea să te mai păcălească niciodată.

Așa am citit cândva poza lui Cristi, băiatul cu care mă înțelegeam suspect de bine, fără ca niciunul dintre noi să facă vreun pas către celălalt. Când am fost prima oară împreună la o nuntă și l-am văzut în preajma prietenilor săi, mi-am dat seama care era motivul. Acolo mi s-a dezvăluit și „chipul de femeie“, cel al soției celui mai bun prieten al lui Cristi, pe care o sorbea din ochi la fiecare secundă. Nu i-am spus niciodată că știu, dar, cumva, cred că și el știa. Oamenii care ascund secrete mari, ce le ocupă toată viața, ajung să se înțeleagă din priviri.

Unele dintre secretele pe care le îngropăm în noi ne fac mai mult rău decât bine. Acele cutii cu „fragil“ pot fi adevărate bombe cu ceas care ticăie, așteptând terminarea numărătorii inverse, pentru a ne sfărteca în bucăți. Când am plecat în America, am înțeles cu adevărat cât de complexă e ideea de secret și cât de greu cântăresc ele în viețile noastre. Un secret este cu atât mai greu, cu cât am investit mai mult timp și efort în tănuirea lui. Cu cât ne-am muștrătat pe noi înșine mai crunt și cu cât ne-am zvârcolit mai tare încercând să-l nimicim. Tocmai de asta simțim

nevoia ca, măcar pentru un timp, să întreținem iluzia că există cineva care ne poate lua acea greutate de pe umeri.

PostSecret este unul dintre cele mai celebre bloguri din lume, către care oamenii trimit vederi anonime reprezentând cele mai adânci și nerostite secrete ale lor. Majoritatea au un adresant, un „el“ sau o „ea“, care n-are habar de tumultul sufletesc al expeditorului: „Știu că nu mă vei mai iubi niciodată, dar eu continui să-mi aranjez părul așa cum știu că-ți place ție. Și încă sărbătoresc ziua ta de naștere.“ Unele sunt zguduitor de intime („Câteodată mă întreb dacă vei avea curajul să-i spui soției tale că eu am fost cea care a ales numele fiicei voastre“), în timp ce altele reprezintă doar frazarea conștientă a unor nevoi interioare pe care nu avem curajul să le mai recunoaștem, de teamă să nu fim priviți drept ciudați („Prietenii mei cred că sunt obsedată de telenovele. Ei nu știu că sunt dependentă de speranța pe care mi-o dau ele. Speranța că mai există dragoste adevărată pe undeva prin lume“).

Într-un top al celor mai profunde și, pe alocuri, penibile secrete ale mele, primele trei poziții ar arăta după cum urmează:

Unu: încă mai știu pe dinafară numărul de telefon al lui Marius, băiatul de care am fost îndrăgostită în secret la 19 ani. Nu l-am sunat niciodată, deși am vrut de sute de ori, iar numărul, probabil, s-a schimbat de ani de zile, însă memoria de durată seamănă cu un perete plin cu rafturi și agățători așezate la milimetri distanță unele de celelalte. Uneori, cele mai insignifiante detalii rămân atârinate de niște cuie atât de înalte, încât nu mai izbutești să ajungi niciodată la ele. Așa că dăinuiesc acolo, ruginind, pentru totdeauna.

Doi: după ce m-am despărțit de marea mea iubire, n-am mai putut, un an întreg, să trec pe strada pe care locuia, deși aceasta se afla în drumul meu spre serviciu. Am preferat să urmez o rută ocolitoare decât să fiu nevoită să-mi amintesc. Fericirea nu e

retroactivă, iar amintirea ei ne poate cufunda în cea mai neagră disperare.

Trei: am vrut, la un moment dat, să închiriez un fotomodel masculin arătos pentru o nuntă la care trebuia să particip. Serios, chiar am vrut! Ba chiar am căutat pe internet, dar antreprenoria-tul n-a ajuns atât de departe în ceea ce privește ghicirea dorințelor noastre secrete. Există debușeuri pentru dorințe imorale și așteptări suprarealiste, dar nu și pentru nevoi umane simple, cum ar fi aceea de a te simți băgat în seamă și de a poza într-o variantă a ta mai puțin singuratică și tristă, în fața foștilor colegi de liceu.

Pe măsură ce trece vremea, viața seamănă tot mai mult cu un examen cu multe întrebări. Subiectele la care nu am găsit răspuns cândva, lăsând câmpurile goale, sunt acoperite cu timpul de mâna unui profesor invizibil care simte nevoia să ne învețe lecția temei-nic, nu să ne dea răspunsurile de-a gata. Tot în timp am descoperit că dilemele din adolescență, lucrurile în dreptul cărora am pus semnul întrebării și am lăsat spațiu, își găsesc rezolvarea după ce bifăm suficiente experiențe. De asta, secretele de viață și de moarte de altădată mă fac acum să râd și-mi dau seama că, de-aș fi avut curajul să le dau glas, nici lumea n-ar fi crăpat în două și nici viața mea nu s-ar fi surpat din temelii.

Ceva s-ar fi întâmplat totuși: aș fi fost mai sinceră cu mine, mai liberă, mai răspunzătoare și mi-ar fi păsat mai puțin de ceea ce cred cei din jur. Multe dintre secretele noastre sunt conversații înăbușite, pe care nu avem curajul să le purtăm nici măcar cu propria persoană. Totuși, dacă am face-o, am descoperi că nu sunt atât de tenebroase pe cât credem. De cele mai multe ori, e vorba doar de mici slăbiciuni care ne-ar putea face mai vulnerabili în fața celorlalți, dar și mai umani. Mai ales în fața unor oameni care așteaptă de multă vreme să lăsăm jos garda de eroi imbatabili.

La multă vreme după ce ideea de a închiria un partener de nuntă îmi trecuse cu totul, am decis să fac un pas spre necunoscut

și, în mod voalat, să-mi postez secretul pe Facebook: „De ce nu există agenții de închiriat parteneri pentru mers la nunți? De ce femeile de carieră, care nu au timp de întâlniri, să fie private de șansa de a-și completa imaginea cu un accesoriu de gen masculin: poți închiria o rochie, un colier... de ce nu și un bărbat?” Mulți m-au criticat, cei aflați în relații fericite, cu copil, cățel și casă cu gard alb m-au acuzat că trivializez dragostea și că fac exact ceea ce fac bărbații insensibili: vorbesc despre dragoste ca și cum n-ar fi decât un obiect.

La sfârșitul zilei s-au adunat vreo 20 de replici, cărora mă pregăteam să le dau un răspuns tăios. În timp ce scriam, m-am oprit însă și am dat clic pe „vezi toate comentariile”. Și atunci i-am văzut, clar, pe toți. Fosta colegă de facultate — care, la ultima petrecere între fete, s-a îmbătat și ne întreba pe toate, „pur teoretic”, ce părere avem despre divorțuri — mă compătimea pentru faptul că încă nu am cunoscut adevărata dragoste, care să mă scoată din asemenea tipare păguboase de gândire. Un prieten cu multiple aventuri extraconjugale mă asigura că iubirea nu poate fi cumpărată nici măcar pentru o ședință foto în Herăstrău. Ba chiar și colegul pe care l-am citit ca pe o stereogramă îmi lăsase un „dacă ai răbdare, o să apară și persoana potrivită”, născut dintr-o generozitate absolut gratuită. Probabil, e mai ușor să uiți de secretele tale când le toci mărunț pe ale altora.

Cu toate astea, n-am trimis niciodată niciun e-mail la PostSecret. Nici măcar când am aflat că Marius a murit într-un accident de mașină, la doar 26 de ani. Atunci i-am înțeles însă, pentru prima oară, pe toți cei care aleg să-și pună povara pe umerii altuia, fie și simbolic: „Nu pot să-mi șterg din minte numărul de telefon al cuiva pe care nu l-aș mai putea suna, oricum, niciodată.”

Două puncte și o dreaptă sprijină lumea

*Trăim cu iluzia timpului dat înapoi
pentru o iubire. Si totuși, dacă ai putea s-o iei
de la început, ai face-o?*

Cel mai bun examen cu privire la a lăsa în urmă o dragoste din trecut este să te întorci în orașul care-ți amintește de ea, asta neînsemnând neapărat orașul în care ai trăit-o. Poate fi, pur și simplu, locul în care s-a născut el, despre care ți-a povestit de atâtea ori și pe care, indiferent dacă-i auzi numele în gândurile tale sau în prognozele meteo de la televizor, ai ajuns să-l asociezi exclusiv cu persoana lui.

Pășind pe străzile orașului cu pricina, nu poți să nu te întrebi dacă nu cumva se află și el pe undeva, și câteodată e o dorință absolut legitimă să vrei să se deschidă cerurile și să apară de nicăieri o riglă imensă, cu care să tragi o linie dreaptă, cea mai scurtă distanță între tine și el. O linie care să întretaie și să spulbere dintr-o lovitură toate lucrurile care au stat vreodată între voi.

Imaginară sau nu, între mine și Matei a existat mereu o linie conectoare, ca o falie care desparte două continente, fără să le poată separa vreodată cu adevărat. La vreo sută de kilometri de Reykjavik, în Islanda, se află un parc național numit Thingvellir, în care turiștii pot admira pe viu dansul plăcilor tectonice și se

pot plimba printre rifturile lor. Pe anumite porțiuni sunt niște văi în toată regula, care pot fi traversate fără probleme de oameni și mașini. În alte zone sunt doar niște crăpături milimetrice în stâncă, în străfundul cărora strălucește o apă cristalină, nesfârșit de adâncă.

De când ne-am despărțit, adică de vreo cinci ani, între mine și Matei s-au căscat văi și s-au intercalat multiple forme de relief. Unele făcute de mâna noastră, altele, de inevitabila trecere a timpului peste noi. Toate suficient de vaste, cât să ne transforme în doi străini a căror istorie a rămas suspendată în trecut, ca o legendă cu privire la care până și protagoniștii ei se întrebă, uneori, dacă a fost sau nu aieva.

Și totuși, în acea seară de iulie, privindu-i orașul din balconul meu de la etajul cinci al unui hotel, simțeam că distanța dintre noi doi nu este cu niciun milimetru mai mare decât buza acelui ochi de apă cristalină. Oricât de greoaie și de impenetrabilă ar fi fost geografia care ne despărțea, între noi rămânea un rift neînchipuit de mic, dar atât de adânc, încât, dacă apucaai să scapi înăuntru ceva din tine, ți-ar fi fost imposibil să te mai regăsești vreodată. Un motiv în plus pentru a fi amândoi, conform auditivului emoțional făcut, pe rând, de prietenii noștri comuni, la fel de nefericiți. Eu mai discret, doar pentru mine, el suficient de explicit, încât să aibă grijă să-mi dea de știre periodic, ca din întâmplare. Fiecare pierduse o parte din el în abisul care-l despărțea de celălalt și n-avea să mai recăpete nicicând frântura care lipsea.

Deși matematicienii consideră că cea mai scurtă distanță dintre două puncte este o dreaptă, viața mi-a dovedit că această teorie e doar punctul de plecare, scenariul cel mai simplu de la care se croșetează toate celelalte și pe care rareori ai ocazia să-l aplici întocmai. La fel ca majoritatea lucrurilor învățate din cărți... N-am înțeles decât târziu că Matei se numără printre oamenii care preferă să dea ocol lumii, să se învâртеască în cerc,

să se piardă și să se regăsească de câteva ori înainte să cuteze să se întoarcă în punctul din care au plecat, pentru a trage o linie dreaptă, simplă, către ceea ce-i putea face cu adevărat fericiți. În cazul lui, către mine.

Plimbându-mă pe străduțele din centrul orașului lui, trăiam senzația acută că viața pe care am fi putut-o avea împreună se derula pe trotuarul de vizavi de mine. Două scenarii paralele: unul real, subordonat trecerii concrete a timpului, altul imaginar, ca o peliculă cu un final fericit forțat din condei.

Când am ajuns la hotel, am simțit nevoia să-mi justific orele pierdute umblând hai-hui printr-o scuză elegantă și nu complet neadevărată. „Am fost să văd un film“, i-am spus prietenei mele care mă însoțise în escapada de weekend. „Să nu-mi zici c-ai plâns, ca atunci când aveam 16 ani, la *Titanic*“, a încercat ea să mă tachineze. „Aproape“, am consimțit eu, sec. „A fost un film foarte trist.“

Nu doar filmul meu, ci și cel care-mi venise în minte pentru prima oară după mulți ani, în timp ce mă plimbam pe străzile orașului lui. „Sper să nu-ți dai seama niciodată ce-ai pierdut“, i-am spus lui Matei în ziua în care ne-am despărțit. „Chiar îți doresc asta, pentru binele tău.“ Nu ne simțim niciodată mai neputincioși în fața vieții decât în momentul în care un om pe care-l iubim se îndepărtează, iar noi avem certitudinea că vom putea fi fericiți și fără el, dar că el se va poticni fără noi. Și nu e chip să-l convingem de asta fără să părem disperați și fragili. Așa că-l lăsăm să plece. Îmi doream ca Matei să fie fericit, dar ceva din mine intuia deja că nu va fi așa.

Asta este și marea problemă cu liniile drepte. Odată ce te hotărăști să te întorci din ocolurile tale, poți avea surpriza ca, în locul din care ai plecat, să nu mai fie decât o dărăpănătură care abia se mai ține pe picioare sau un teren viran pe care pare să nu fi existat nimic niciodată. Lucrurile pe care le lăsăm în urmă nu le lăsăm, de fapt, în grija nimănui. Le lăsăm, cel mult,

unul în grija celuilalt și, poate, în seama celui căruia-i pasă măcar cu o secundă mai mult. A celui care, înainte să detoneze din temelii ceea ce-ați construit împreună, întoarce capul măcar pentru o secundă. În cea mai mare parte a timpului însă, nu e nimeni acolo să aerisească încăperile în care nu mai stăm, să ude florile pe care nu le mai privim și să se îngrijească de iubirile cărora le-am dat cu piciorul.

În relația dintre mine și Matei, el a fost cel care a întors capul, dar mai mult ca un semn de vinovăție. Când ne-am despărțit, mi-a promis, melodramatic, că într-o zi o să cunosc persoana care mi-e predestinată. „O să vezi, o să mergi pur și simplu pe stradă și-o să apară.“ Atunci am zâmbit trist, știind că vorbele-i aduceau mai multă consolare lui decât mie. Apoi însă, plimbându-mă pe una dintre străzile orașului lui, mi-am dorit să fi avut dreptate. Să merg pe stradă și, de undeva, să apară el. Pur și simplu să apară. Apoi mi-am dat seama. „Prea târziu“ deja se întâmplase.

E foarte ciudat cum panorama unui oraș străin te poate face să te gândești la viața ta, ca și cum în loc de case, oameni și mașini, în trecerea lor interminabilă, te-ai vedea pe tine, inclusiv părți din viața ta care-ți sunt încă străine. Acel ciorchine de acoperișuri te duce cu gândul la locurile în care ai fost, la oamenii care au făcut parte din povestea ta și, chiar dacă deocamdată n-o vezi, la destinația spre care te îndrepti. N-ai de unde să știi dacă e cineva acolo, care să te aștepte, pentru că acel punct se află abia la început de orizont și nu mai distingi decât culorile tulburi ale țiglelor. Ajungi însă într-un punct în care viitorul te intrigă mai mult decât trecutul deja bătătorit. În punctul în care lucrurile frumoase pe care le-ai trăit fără el ajung să cântărească mai greu decât dragostea voastră netrăită.

„Aș vrea să dau timpul înapoi și să fiu cu tine“, mi-a spus Matei, la cinci ani după ce viața lui fără mine eșuase. Răspunsul i l-am dat în absență, în acea după-amiază petrecută în orașul lui,

când încercam să-mi dau seama ce-mi doresc și dacă-l mai doresc pe el. Am redus la tăcere acel „aș vrea să dau timpul înapoi“ printr-un gând fulgerător: „Eu nu.“ Brusc, târgul nu mi se mai părea echitabil. Dacă aș fi putut, într-adevăr, să dau timpul înapoi, n-aș fi schimbat lucrurile pe care le-am trăit și le-am simțit în absența lui, pentru o iubire cu deznodământ incert. Nu m-aș fi dat pe mine, cea care devenisem în ultimii cinci ani, pentru „mine“ care-l iubise cândva pe el. Fiecare pariase diferit pe fericirea lui, iar el pierduse.

„O femeie pe care am iubit-o și aceeași femeie care nu ne-a iubit fac zero“, spune Marin Sorescu în poemul meu preferat, „Contabilitate“. Lumea pe care ți-o construieși în minte și cea pe care a ales-o el fac zero. Eu renunțasem la el o dată și-l lăsasem să fie fericit. Acum era rândul lui să renunțe la mine și să mă lase să-mi văd de viața construită în absența lui.

A doua zi, când am ieșit la plimbare prin centru, am ales să merg pe trotuarul de vizavi de cel pe care ieșisem la promenadă cu o zi înainte. Cu ocazia asta, i-am gonit de acolo pe cei doi actori din filmul meu. Chiar nu mințisem. Era, cu adevărat, un film mult prea trist pentru mine.

De ce „fata cu lumânarea“ nu zâmbește

*Eforturile noastre le merită doar cei care se
încăpățânează să ne iubească și în ciuda lor.*

Sunt unul dintre oamenii care au tot timpul un chip sobru. Chiar dacă nu port greutatea lumii pe umeri, trăsăturile feței mele inspiră, dintotdeauna, seriozitate și o doză invariabilă de concentrare, care lasă impresia că extrag radicali sau lucrez activ la o strategie de pace pentru Orientul Mijlociu, chiar și când îmi triez pe culori rufe de spălat.

Îmi place să glumesc spunând că ipostazele prin care trec chipurile oamenilor sunt ca vitezele la mașini: accelerație, adică zâmbet, de la discret la foarte larg. Frână, adică tristețe, chip lăsat, îngrijorare. Și pe liber, sau neutru: adică mimica pe care o ai când ești plictisit, amorțit sau, pur și simplu, când ceea ce se întâmplă în jur îți este indiferent. Aceeași mimică pe care o ai când te trezești dimineața, când nu te gândești la nimic sau când ești focalizat pe un anumit lucru important pe care-l faci în momentul respectiv.

La mine, colțurile gurii stau ușor înclinate în jos, din naștere. Punctul meu neutru este, fără să vreau, tristețea sau, în cel mai bun caz, o sobrietate acută. „De ce ești abătută?“, mă întreabă, uneori, oamenii, chiar dacă în acele momente eu sunt sincer

fericită. Starea mea naturală de relaxare aduce suspect de mult cu nefericirea și câteodată mă gândesc că fiecare-și primește „punctul neutru“ în funcție de ce are mai mare nevoie în viață. Al meu bate mai mult înspre mâhnire. Funcția naște organul.

La una dintre ultimele nunți la care am fost mi-a revenit privilegiatul rol de purtătoare a lumânării. Înțepenită pe sandalele mele cu tocuri de 12 centimetri și ținând, în mâna dreaptă, ceea ce mireasa îmi descrisese drept o „lumânare ușoară“ — de șapte kilograme —, chiar nu mai găseam niciun motiv bun pentru a face un efort ca să zâmbesc. Zâmbisem la Starea Civilă, la îmbrăcatul miresei, la filmarea făcută în drum spre biserică și la cea de la ieșirea din biserică. Acum, la pozele din parc, obosisem. N-aveau decât să se mulțumească și cu mimica mea naturală.

Fotograful ales de miri era un fel de Helmut Newton în mizerie care, sătul să pozeze crinoline și trene din voal, începuse să dezvolte o formă de perversitate a meseriei, exercitată prin chinuirea maximă a cuplurilor care-l plăteau cu o mie de euro pentru a fi fotografiate cu ochii în soare prin parcuri, în plină caniculă. După ce l-am cunoscut, am înțeles că meseria de tortionar n-a dispărut de-a lungul secolelor, doar și-a schimbat puțin coordonatele, desfășurându-se mai „curat“ și mai mult pe latura psihologică, pe modelul „să vedem cât pot să rabde“.

Varianta modernă de tortură implică un parc plin de băltoace rămase după ploaie, o mireasă cu pantofi din satin alb cu toc cui și trenă de un metru, plus 20 de nuntași mobilizați pentru sedința foto și un fotograf care se schimbă, ca din întâmplare, în cizme de cauciuc, din motive pe care niciunul dintre personajele de mai sus nu le bănuiește. Exact în această formație, se va purcede la căutarea celei mai prost asfaltate și mai semiforestiere alei din parcul cu pricina, care să implice neapărat și o pantă noroioasă în care mireasa să-și înfigă adânc sus amin-titele tocuri din satin alb.

La capătul drumului inițiat, printre crengi și iarbă necosită, se va afla „elementul artistic”: o buturugă ordinară, un copac cu o formă mai ciudată sau cu niște frunze înspicate care-i inspiră artistului ceva imposibil de sesizat de către noi, muritorii, cei care nu vedem decât pământul ce ne intră în sandale și stropii de noroi care sar pe gamba noastră netezite de rochii de seară. Niște necunosători!

Urcând, cu chiu, cu vai, lumânarea până la buturuga providențială unde urma să mă pozez cu mirii deja transpirați și obosiți de echilibristica precară dintre bucata de lemn pe care stăteau și singurul petic de sol fără (prea mult) noroi pe el, singurul gând care îmi traversa circumvoluțiunile era unul total necreștinesc, în completă discordanță cu ocazia augustă a prezenței mele acolo: dacă ar fi fost nunta mea, acest fotograf s-ar fi zbatut deja în chinuri groaznice, dându-și duhul.

Și, tocmai atunci, s-a întâmplat. „Fata cu lumânarea, hei... fata cu lumânarea!”, am auzit duioasele cuvinte rostite de artistul în cizme de cauciuc. „Ce-ai de nu zâmbești? Haide, un zâmbet larg, pentru miri.” Lăsând deoparte faptul că zâmbetul larg „pentru mama/tata/bunica/miri” era o sintagmă pe care n-o mai auzisem de la vârsta de patru ani, sintagma „fata cu lumânarea” reprezenta singurul statut pe care chiar nu credeam să-l dobândesc vreodată. După 20 de ani de școală și zece de carieră, niciun fotograf de buturugi n-avea să mă transforme într-un personaj de circ, în ligă cu înghițitoarea de flăcări și cu femeia cu maimuța pe umăr.

„Să știi că lumânarea asta are vreo șapte kilograme”, am rostit pe cel mai dulce ton al meu, oferindu-i, bonus, cel mai larg zâmbet de care eram capabilă. „Eh da, voi, fetele, vă plângeți că totul e greu”, a încercat el o glumiță ieftină ca braga, care avea, probabil, mare succes în rândul domnișoarelor de 18 ani, extaziate la văzul unei cărți de vizită cu titulatura „fotograf”. „Ah, nu,

nu m-am plâns, doar te-am informat, ca să nu fii prea șocat când o să zboare în direcția ta.“

Instantaneu, s-a auzit o serie de chiuituri din partea stângă a cadrului, unde rudele miresei se țineau, toate, de aceeași creangă de copac, femeile încercând să nu intre decât cu jumătate de toc în pământ. „Bine i-ai zis“, mi-a șoptit, conspirativ, mama miresei, când am părăsit buturuga pentru a sprijini, și eu, aceeași creangă. „Dacă nu mi-ar fi rușine de fie-mea, i-aș fi tras de mult o chelfăneală nesimțitului!“

„Nesimțitul“ n-a mai îndrăznit să-mi ceară să pozez în vreun fel și nici n-a reiterat infama expresie „fata cu lumânarea“. Replica mea i-a făcut pe toți să se simtă răzbunați. Pe toți, mai puțin pe mireasă, pentru care era, deja, prea târziu: pantofii din satin alb erau negri, trena, la fel, iar până la mașină a fost dusă în brațe, pentru că nu mai putea călca de durere. Spre deosebire de mine însă, ea încă mai trebuia să zâmbească vreo zece ore de acum încolo.

Ce-i drept, tot spre deosebire de femeile pe care le-am cunoscut de-a lungul vremii, eu n-am fost niciodată prea grozavă la jucat teatru. Tot mimica mea mai serioasă m-a procopsit cu eticheta de „inabordabilă“ și, până să mă cunoască bine, oamenii mă cred cu nasul pe sus sau atât de adâncită în sferele mele, încât nu bag în seamă pe nimeni din jur. Partea a doua nefiind chiar total neadevărată. Nu sunt genul care intră într-o încăpere și mătură spațiul cu privirea în căutarea unui exemplar masculin interesant și nici cea care observă din prima privirile atintite asupra ei.

Mă identific, mai degrabă, cu femeia care-și vede liniștită de cafeaua din față, considerând tot ceea ce se întâmplă în jur un simplu fundal pentru gândurile ei. Sunt precum melcul: oriunde-aș fi, îmi port lumea cu mine, iar bagajele mele de emoții și de griji nu rămân niciodată în hol. Le târâsc cu mine, le înghesui sub

scaun, lângă scaun, așez ceșcuța de cafea pe ele, dar, orice-ar fi, nu pot să le știu prea departe.

Tocmai pentru că reprezintă opusul meu, m-au fascinat mereu femeile care pot scana o cameră în mai puțin de 20 de secunde cu precizia unui radar care transformă spațiul într-un grup compact de repere verzi („neinteresantii”) și luminițe pulsa-toare roșii („persoanele de interes”). Când ieși cu una dintre ele, parcurgerea distanței de la intrare până la grup este suficientă pentru întocmirea unui raport complet, cu coordonate certe: tipul de la masa din stânga te-a privit insistent, cel de lângă ușa de la intrare se uita la tine, individul de la bar se uită chiar acum la rochia ta. Chiar este un dar.

Scannerul cu care sunt dotate din naștere le înzestrează și cu un semnal propriu, prin care devin, la rândul lor, luminițe pulsa-toare roșii pe radarele celorlalți: nu contează vârsta, frumusețea sau silueta, genul de femei care scanează o cameră sunt și femeile pe care toată lumea le observă din prima, de parcă ar fi învăluite de o aură aparte.

Nu știu ce aură sau mantie de lumină mă învăluie pe mine când apar în fața sexului opus, dar știu sigur că nu e ceva de bine, pentru că, oricât m-am străduit, n-am reușit niciodată să bifez nici îndrăgosteala la mare, nici flirturile cu scânteii iscate la nun-țile altora, nici dragostea la prima vedere în cafenea, restaurant sau bar, nici picatul cu tronc la zile de naștere. În ceea ce privește flirtul, vorba lui Caragiale, „carevasăzică nu le am”. La nunta cu pricina însă, replica mea care a secerat orgoliul fotografului mi-a atras și un fan, un văr îndepărtat de-al miresei, care s-a ținut după mine toată seara, în ciuda unei alte invitate cu statut de *single*, care se străduia din răpputeri să-i chicotească nimicuri în ureche, ba chiar să-l și târască cu forța pe ring.

Probabil și pentru a ocoli elegant avansurile junei care-l luase în cătare mai ceva ca pe o pradă de vânătoare, respectivul

m-a invitat la un blues, după care nu m-a mai slăbit din ochi toată seara. La sfârșit, înainte de a-mi cere numărul de telefon și permisiunea de a mă invita la o cafea, m-a informat: „Să știi că nu m-ai dus de nas nicio clipă, domnișoară.“ L-am privit scrutător, cu câteva ironii aliniat soldățește.

În funcție de continuarea frazei, eram gata de represalii. „Mi-ai atras atenția din prima pentru că păreai că faci pe misterioasă, dar la faza cu fotograficul mi-am dat seama că, pur și simplu, așa ești tu.“ „Și mi-a plăcut“, a continuat el, zâmbind. Am pus revolverul înapoi în teacă. Se salvase. Chiar dacă nu era genul meu și idila noastră nu a decolat, cu adevărat, niciodată, i-am mulțumit mereu în gând pentru lecția pe care mi-a dat-o fără să vrea. Printre legănările de gene din jur și zâmbetele circumstanțiale prin care fiecare încerca să-l ametească mai eficient pe celălalt, cineva găsisese „altfel“-ul meu mai interesant.

Bărbații care m-au iubit cu adevărat de-a lungul vremii au fost întocmai cei care au știut să treacă de scutul seriozității mele. M-au considerat misterioasă și fără jocuri elaborate de seducție. M-au considerat amuzantă și fără să fac pe găsculița care râde și când deschizi un plic. M-au iubit așa cum eram, sobră. Și, privind înapoi, îmi dau seama că m-au iubit mai ales pentru ceea ce se ascundea dincolo de chipul meu serios. Pentru zâmbetele autentice și deloc forțate, pentru sentimentele care se modelau pe fața mea în momentele în care le simțeam cu adevărat, și nu dintr-un exercițiu de complezență. Mă iubeau chiar dacă nu știam să joc teatrul flirtului ieftin. Sau poate tocmai de asta.

De la nunta cu buturuga păstrez una dintre cele mai frumoase revelații. Poate că, într-adevăr, nu știu să flirtez cum trebuie, nu mă pricep să scanez o cameră, nici să joc jocuri complicate, pe care nu le-am deprins la vremea lor. Sunt, însă, genul de femeie pe care știi din prima dacă o vrei sau nu, dacă-ți place sau te lasă complet rece. Nu sunt necesare tertipurii, hlizeli

și alergături în cerc. Seriozitatea mea s-a dovedit, în timp, cel mai bun filtru pentru cernut glumele nesărate, agațamentele deșănțate și conversația adormitoare, împreună cu toate personajele atașate lor. Acei oameni pentru care n-aș fi avut oricum destulă răbdare sau dragoste și, probabil, nici ei pentru mine. Mimica mea sobră îmi pare acum aproape un privilegiu. Fata cu lumânarea zâmbește numai când vrea ea.

Verde la iubire!

*Adevărata noastră vârstă nu se măsoară
în ani, ci în lucrurile cu care suntem dispuse
să ne resemnăm.*

Secretul unei relații reușite este ca el să te iubească și tu să-l plăci. Mi-am petrecut primii 20 de ani de viață încercând să diger — în porții mici și ținându-mă de nas ca atunci când bei o doctorie amară — acest concept pe care mama, cu cele mai bune intenții, încerca să mi-l picure în ureche ori de câte ori mă surprindea îndrăgostită — din nou — fără de speranță.

Nemulțumită de indisciplina cu care inima mea o lua de fiecare dată înaintea rațiunii și a bunei-cuviințe, îmi aplicam un propriu tratament de mamă rea: o înfășuram în vreo zece lanțuri și-i porunceam să mă asculte. Și apoi repetam, cu o voce de profesoară acră și suficient de imperativă, cât să mă conving și pe mine, aceeași mantră: „El să te iubească și tu să-l plăci, el să te iubească și tu să-l plăci.“ Până când, ca o elevă bătută la palmă cu rigla, îmi venea să izbucnesc în plâns. Lumea mă mințise și eu conspirasem la trădarea ei.

Figura nu mi-a reușit niciodată. Pe cei care mă iubeau îi priveam cu același interes cu care aș fi privit un hamster alergând pe roțița din cușcă, în timp ce obiectele îndrăgostirilor mele erau excepțiile clasice: băieții răi cu suflet de aur, indisponibili cu iz de nefericire romantică, seducătorii incapabili să-și asume

vreun angajament. Ori de câte ori îmi ieșea în cale vreun astfel de exemplar, inima mea înfășurată strașnic în zece lanțuri începea să se foiască. Și se crăpa un lanț. Apoi pocnea un altul. Și, cât ai zice „dragoste imposibilă“, mă trezeam din nou la kilometrul zero al iubirilor mele semineîmpărțășite.

Totul s-a schimbat însă în ziua în care l-am cunoscut pe Cristi, omul rămas în istoria vieții mele ca răspunsul destinului la rugămințile mamei mele de a-mi scoate în cale un bărbat care să mă iubească la nebunie și pe care eu, expertă în iubiri nepotrivite, să-l plac măcar puțin.

Ca toți bărbații care mă iubiseră din toată inima lor și fără acordul inimii mele, Cristi mă adora. Privit lucid, acesta a fost, mereu, paradoxul vieții mele: pentru fiecare bărbat nepotrivit de care mă îndrăgosteam fără speranță, apărea cel puțin un băiat bun care se îndrăgostea — tot fără speranță — de mine. După primele două întâlniri, Cristi a decretat că suntem sortiți să ne iubim până la adânci bătrâneți și avea deja în minte vreo două-trei locuri numai bune de ieșit la pensie împreună. Asta după ce ne vom fi publicat cărțile și vom fi făcut o echipă de fotbal care să se bată în liga întâi cu Steaua, singura echipă pe care o ura tot atât de mult pe cât mă iubea pe mine.

Spre deosebire de alți pretendenți, Cristi avusese nesperata șansă de a apărea în peisaj exact în perioada în care eram gata să depun armele și când, pentru prima oară în viață, eram împăcată cu gândul că dragostea este, până la urmă, un compromis elegant. El mă iubea, iar eu... îl simpatizam. Mult mai mult decât pe precedentii, dar incomparabil mai puțin decât pe vreunul dintre bărbații privitor la care, în suprema anemie a termenului, mă îmbătasem cu gândul că-i iubesc. După un travaliu întins pe ani întregi, reușisem, în sfârșit, să-mi vând mie însemi un scenariu de mână a doua. Cu toate resursele sufletești care-mi mai rămăseseră,

eram gata să întind mâna spre ultimul produs de pe raft, cel pe care nimeni nu și-l dorea: resemnarea.

Chiar dacă aș fi putut enumera o sută de argumente care mă îndreptățeau să fiu îndrăgostită până peste cap de Cristi, nu exista niciunul pentru care să fiu cu adevărat. Oficial, devenisem cel mai trist om fericit din câți cunoscusem vreodată. Îmi doream dragoste, romantism, o relație stabilă, dar, paradoxal, nu cu băiatul bun care mă iubea, ci cu oricare dintre cei care-mi frânseseră inima în încercările mele de a-i transforma în băieți buni. Atunci am realizat că, spre deosebire de alte fete, nu fusesem îndrăgostită de ideea de dragoste, ci de o anumită persoană. Nu-mi doream o relație pur și simplu, ci o relație cu un anumit „el“.

Deznodământul săptămânilor de zbucium în care mă chinuisem să concilies extazul rațiunii cu inima mea care se scâldea în cea mai adâncă nefericire s-a dezvăluit, în cele din urmă, într-un singur minut. Iar asta nu-i o figură de stil, ci deznodământul mi s-a arătat, efectiv, în șaiszeci de secunde cronometrate, curat, pe ceas. Într-o seară, întorcându-mă de la întâlnirea cu Cristi, m-am oprit la semafor, pe bulevardul Magheru, și, privind oamenii care treceau pe zebră, pilotul meu automat s-a pornit din nou: „Cine-o să mă iubească pe mine mai mult decât băiatul ăsta?“, „Sunt într-o relație OK“, „Dragostea vine cu timpul...“, „Parcă astă-seară nu m-am mai simțit atât de stingheră în compania lui.“

Și, înainte ca numerele de pe cronometrul semaforului să ajungă măcar la jumătatea celor 60 de secunde de roșu... s-a întâmplat. Ca un gest suprem de plictiseală și de evadare din propriile gânduri recurente, am întors capul către stânga, privindu-l instinctiv pe colegul de trafic oprit la stop, lângă mine. Un băiat șaten, de vârsta mea, într-o mașină albastră. Ca un gest firesc când simți privirea cuiva ațintită asupra ta, el s-a întors către mine

și mi-a zâmbit. Și, preț de un minut, acel minut, privirile noastre au rămas oglindite una în cealaltă.

Nu, nu m-am îndrăgostit la prima vedere. Doar că, după luni care îmi păruseră la fel de grele ca anii, am simțit cum e atunci când un om pe care nu-l cunoști trezește în tine acea curiozitate plăcută, preliminară îndrăgostirii. Mi-am adus aminte cum era când, uitându-mă în ochii cuiva, puteam să simt o fărâmə de emoție. Fără niciun cuvânt. Fără un cor antic răsunându-mi în urechi și amintindu-mi cât de grozav e individul din fața mea și cât de norocoasă sunt că ni s-au intersectat drumurile.

În acel moment, între culoarea roșie și culoarea verde a semaforului, tot raționamentul meu îngurgitat în feliuțe și bucățele s-a dus pe apa sâmbetei și mi-am dat seama, cu tristețe, că bietul Cristi n-avea cum să-mi inspire vreodată nici măcar cât un băiat de la semafor, pe care, probabil, n-aveam să-l mai revăd în această viață. Și absolut nimic, în acea clipă, nici toate încercările mele de a-l iubi, nici toate eșecurile din trecut nu mi s-au părut mai triste decât această concluzie.

După săptămâni întregi în care mă străduisem să mă împac cu gândul că „mai bine de-atât nu se poate“, m-am scuturat de resemnare ca de o haină grea, udă de la ploaie. Totul redevenea luminos și logic, iar dacă ceea ce trăiam ar fi fost un film, acum ar fi urmat, probabil, ultima scenă, cu încetinitorul. Cu mașina mea îndepărtându-se pe Magheru și cu genericul derulându-se pe fundal. „Și a trăit fericită până la adânci bătrâneți cu bărbatul pe care l-a găsit până la urmă și pe care nu doar îl simpatiza, ci-l iubea.“ Următorul pas rămânea la latitudinea publicului. Final deschis.

Pentru mine însă, continuarea a fost clară: m-am despărțit cât am putut de elegant de Cristi și mi-am dat șansa de a cunoaște din nou dragostea sau măcar ceva mai asemănător ei decât trista autosugestie care, în ultimele luni, mă ținuse forțat într-un cuplu.

Chiar și cu riscul de a suferi din nou, nu eram încă dispusă să renunț la fluturași, la emoție, la plăcuta neliniște a unei iubiri așteptate. Dacă aveam să mă resemnez vreodată, nu acela era momentul. Și lumea nu mi s-a părut niciodată mai simplă, asemenea unui puzzle gata rezolvat, ca în secunda, limpede, în care am băgat maneta în viteza întâi, iar mașina a demarat în trombă de la stop, lăsând în urmă toată autosugestia și mantrele defectuoase. Singurul meu secret privind reușita unei relații era ca el să mă iubească într-adevăr. Iar eu să nu mă resemnez niciodată să nu-l iubesc.

Singurătatea pedestalului

*Iubirile noastre au mai puțin de-a face
cu cine este cel de lângă noi și mai mult cu
cine suntem noi când stăm la brațul lui.*

Într-o lume în care tot ceea ce s-a putut inventa se află deja pe rafturi, în nenumărate culori și ambalaje, legat festiv cu panglicile multicolore ale ofertelor de neratat și nerefuzat, aproape că nu mai există ceva nou de vândut. Strategiile de marketing din zilele noastre nu mai au în vedere viteze amețitoare, arome gurmante sau croieli impecabile, ci emoții livrate la pachet. Un produs ne cucerește dacă ne face să ne simțim mai vii, mai frumoși sau mai cool decât cel al concurenței și, mai ales, dacă prin toate aceste senzații reușește să umple la milimetru o gaură din suflet pe care n-am recunoaște-o nici în ruptul capului, dar care este bine cartografiată pe harta vieților noastre. Mărcile n-ar trebui să irosească atâția bani analizându-ne gusturile, ci ar trebui să se uite la slăbiciunile noastre, la ceea ce ne lipsește și, mai ales, la toate felurile în care ne-am dori să ne simțim și nimeni n-a reușit să ne facă să ne simțim vreodată.

Fiecare dintre noi are și o scală după care măsoară dragostea. Un set de reguli, un radar care începe să bâzâie când intrăm în zona de risc, cea în care o iau razna emoțiile. Pentru mine, indicatorul cel mai clar al iubirii pentru cineva este bucuria pe care mi-o produc bucuriile lui. Chiar dacă nu au nicio legătură cu mine,

ba chiar uneori stau în calea fericirii mele, o parte din mine conspiră, în mod trădător, cu fericirile altora.

Am înțeles-o când un băiat pe care-l iubeam în secret mi-a cerut, smerit, numărul de telefon al unei prietene. Am plâns o zi întreagă, după care mi-am dat seama că nu pot să nu i-l dau. Nu pentru că am suflet de martiră, ci pentru că, de m-ar fi rugat să-i aleg o pereche potrivită, știam că tot aceea ar fi fost. Aveau același apetit pentru fotbal, știau pe dinafară cine dăduse toate golurile lui Arsenal în ultima etapă și în ce minut se întâmplase fiecare, erau amândoi drăguți, copilăroși, cu un zâmbet molipsitor. Era ca și cum îmi scrisesem propria poveste de dragoste, doar că îmi alesesem greșit protagoniștii. Știam că scriitorii folosesc cărțile pentru a-și rezolva refulările, dar nu-mi închipuiam că ei vor ecraniza fantezia mea atât de curând.

Paradoxal, când ea l-a refuzat, durerea mea s-a înmulțit cu doi. Nu numai că-l pierdeam pe el, dar mă păraseau și ultimele urme de convingere că dragostea ține de destin, de potrivireală. Dacă nici pentru doi oameni perfecți unul pentru celălalt lucrurile nu mergeau atât de ușor, ce șanse aș mai fi avut eu, cu relațiile mele trase de păr? Cu timpul, am început să văd bucuriile mele de *outsider* ca pe o binecuvântare și să detectez, cumva, în toată această construcție alambicată a generozității, și o anticameră de egoism: dacă se poate pentru el, se va putea, cândva, și pentru mine.

Când m-am despărțit de Codruț, am adunat toate cioburile speranțelor mele și am meșterit din ele o urare sinceră și resemnată adresată acelei particule din inima lui pe care eu nu izbutisem s-o gădesc, dar pe care știam că, într-o zi, o va descoperi altcineva, probabil, din întâmplare și fără a face toate eforturile mele disperate. Așa se-ntâmplă întotdeauna. După ce un arheolog își dedică ani din viață găsirii ruinelor unei cetăți în a cărei existență nu crede nimeni altcineva în afară de el, primul vestigiu

are toate șansele să fie desoperit, din greșeală, de un copil care sapă cu lopățica în nisip. Eu mă străduisem să lovesc într-un zid de piatră, cu gândul că duce către un compartiment al sufletului lui de care el nu știa, dar despre care eram sigură că există: al statorniciei, al sentimentelor rostite fără teamă, asumate, îmbrățișate.

Când mi-am formulat urarea, m-am gândit că, poate, după ce zidul de piatră va fi fost străpuns de altcineva, cuvintele mele vor fi răsunat ca un ecou în toate încăperile sufletului lui: „Sper să ajungi să iubești suficient de mult, încât să trăiești fericirile și nefericirile altcuiva ca și cum ar fi ale tale.“ Exact așa cum aș fi vrut să mă iubești pe mine, am vrut să adaug. Doar că bucata asta am omis-o. Când se va fi auzit ecoul cuvintelor mele, avea să fie, oricum, mult prea târziu pentru noi.

„Pentru mine, asta sună a blestem“, a rânjit Codruț, încercând să facă să scapere, anemic și neconvingător, ultimul artificiu de glumă din relația noastră. „Ar fi groaznic să ajung să mă bucur pentru ce face altul...“ N-am putut să zâmbesc, dar acel schimb fugitiv de replici rămâne unul dintre momentele în care am simțit, acut și eliberator, că nu m-aș mai putea îndrăgosti niciodată de el. Și am știut, în egală măsură, că, în ciuda protestelor lui, cuvintele mele se vor adevăra. Chiar dacă le-am menit cu inima deschisă, n-am știut însă că se vor adevăra în raport cu mine.

Codruț, ca mulți alți bărbați pe care i-am cunoscut, tangențial sau profund, de-a lungul timpului nu-și dorise niciodată o admirație de la egal la egal, ci una de jos în sus. În ciuda tuturor eforturilor mele, vina nu o purta ceea ce eram sau lucrurile pe care încercam să le fac, ci, mai degrabă, cel de-al treilea protagonist al relației noastre: orgoliul lui. Diferența noastră de percepție era, de fapt, o prăpastie. Când el reușea ceva, eu eram mândră de el. Când eu reușeam ceva, el trudea să se împace cu gândul că în relația noastră mai există și altcineva, în afară de el, care reușește lucruri.

În toate furtunile și explorările eșuate de care am avut parte, am nutrit mereu o idee clară: iubirea adevărată — nu cea perfectă, ci doar cea mai bună versiune a iubirii la care putem aspira — nu-ți cere să te cobori, ca să urce ea mai sus. Codruț simțea nevoia să fie așezat pe un pedestal. Eu căutam un bărbat care să aibă curaj să urce pe pedestalul lui cu mine de mână. După încă trei ani și tot atâtea iubite care l-au idealizat, Codruț mi-a scris, într-un e-mail, că mă iubește, că m-a iubit dintotdeauna și că a fost, citez, „un mare prost“. Și că totuși, în absența mea, era destul de pustiu și bătea vântul pe pedestalul lui...

Doar că e ceva ciudat cu pedestalurile, podiumurile și toate simbolurile de confirmare a performanțelor noastre: nu reușim să le câștigăm decât în clipa în care am devenit, deja, prea buni pentru ele. Când primim o cupă pe care ne-am dorit-o din tot sufletul, știm deja că suntem pregătiți pentru următoarea. Întotdeauna e un factor „+1“ care face ecuația să nu iasă perfect.

Când i-am spus lui Codruț că iubesc pe altcineva, am simțit, pentru prima oară în viață, că nu-mi poartă pică. Ba chiar, în felul lui, aproape că s-a bucurat pentru mine. Aproape. Uneori, când oamenii pe care i-am iubit aud, în cele din urmă, ecoul cuvintelor noastre, noi ne aflăm deja în căutarea unei alte culmi. Culmea adevărată, platoul de pe care se vede cu adevărat lumea. Aici stă marea ironie a iubirilor: când, în sfârșit, se întorc, noi ne aflăm deja prea departe de încăperea strâmtă din care răsună, tardiv, propriile cuvinte.

Poveste cu portocale și tăceri

Dacă marea ta iubire te-ar opri în mijlocul străzii, i-ai mai da voie să plece vreodată? Sau mai curând i-ai face o poză, ca să-ți aduci aminte exact de momentul în care s-a dus?

Există oameni care trăiesc în șoaptă, cu mâna lipită de buze, ca nu care cumva să-i audă cineva și să-i deslușească pe deplin. De teamă că replica pe care și-au repetat-o în gând sună stupid și că momentul perfect pe care l-au plănuțit dintotdeauna nu este acum, aici, cu această persoană. De cele mai multe ori, acești oameni sunt singuri.

Unul dintre ei este prietenul meu de-o viață, Alex. Când aveam 16 ani, mi-a mărturisit, cu toată seriozitatea, că abia așteaptă să iasă la pensie, ca să poată face în voie fotografii, marea lui pasiune. „Dar de ce nu acum?“, l-am întrebat eu, încă sperând într-o glumă. „Acum am lucruri mai serioase de făcut.“ Acele lucruri n-au inclus niciodată și o relație serioasă. Sau... orice fel de relație. Fata visurilor lui trebuia să fie musai vegetariană, apoi biciclistă vegetariană, apoi maratonistă pasionată de salata cu soia și neapărat iubitoare a cărților lui David Icke. Momentul perfect pentru a o cunoaște era, și el, vag: nu în cluburi, pentru că e prea mult fum, nu în cafenele, pentru că e plictisitor, nu la petreceri private, pentru că are, oricum, prea multă treabă de făcut ca să-și piardă vremea cu așa ceva.

Când aveam amândoi vreo 25 de ani, l-am scos la o cafea și m-am pornit cu mustărurile ca o mamă cicălitoare. „Ce mai aștepți? Ce ai de gând? Nu vezi că trece viața pe lângă tine?” Cu barba nerasă de o săptămână și cu buricele degetelor amorțite de atâta programat site-uri, mi-a explicat foarte senin că nu are timp de așa ceva și că, oricum, fata care trebuie să-i iasă în cale îi va ieși la momentul potrivit. „O să apară, poată apărea de oriunde”, îmi repeta de fiecare dată, ca un disc stricat. Niciun sfat de-al meu n-a avut vreodată ecou și, tocmai când aproape renunțasem la speranță, am primit un telefon. De la el. „Mi s-a întâmplat ceva și trebuie să vorbim”, mi-a spus dintr-o suflare.

Să ne-nțelegem, Alex este biciclist, acel gen de biciclist care se strecoară obraznic printre mașini, motociclete și printre toate vehiculele motorizate care circulă pe drumurile din România. „Sunt bine, nu te speria”, a intuit el reflexul meu de panică. „Doar că... am avut o experiență un pic ciudată.” Așezată pe fotoliu, cu telefonul în mână, am ascultat cea mai neverosimilă poveste adevărată din lume. Făcea fotografii în centru, singur, ca de obicei, doar cu aparatul în mână și cu șapca trasă pe ochi — nu cumva să intre cineva în vorbă cu el și să-l scoată din ritmul creației. Și totuși, la unul dintre semafoare, s-a apropiat o domnișoară. „Frumoasă, chiar foarte frumoasă, dacă stau să mă gândesc bine acum.” „Și?”, l-am iscodit eu. „Păi... a venit către mine și mi-a întins o carte. *Fata cu portocale*, de Jostein Gaarder. Mi-a spus că vrea s-o am eu, pentru că-i par un om interesant.” „Și tu ce-ai făcut?”, l-am întrebat eu, așteptând o mare lovitură de teatru. „Păi... m-am apucat să răsfoiesc cartea.” „Așa... și fata?”, încep eu să-mi pierd răbdarea. „Fata... hmmm... fata a zăbovit vreo trei minute, m-a privit, apoi s-a îndepărtat.” „Și tu? Tu ce-ai spus?”, aproape că i-am țipat în telefon. „Eu... ce să spun? Răsfoiam cartea... M-am cam pierdut.”

Sunt puține momente în viață în care ne dorim să luăm telefonul și să-l facem zob de primul perete care ne iese în cale, dar unul dintre ele a fost, categoric, finalul conversației mele cu Alex. „Vrei să-mi spui, am încercat eu să mă calmez trăgând aer în piept, că o fată drăguță a venit la tine la semafor, ți-a oferit în dar o carte, ba chiar ți-a mai făcut și un compliment, iar tu...” și vocea mi-a săltat iar. „Tu ai fost incapabil să-i mulțumești și s-o întrebi cum o cheamă?” „De asta te-am sunat”, a încercat el să îngaime, cu vocea tot mai stinsă pe măsură ce eu ridicam tonul. „Mă gândeam eu că n-am făcut bine, dar voiam să aflu și părerea ta.” Și atunci, în acel moment, mi-am pierdut, oficial, răbdarea. În 30 de secunde, i-am aruncat în față toate amănările stupide și fricile nejustificate din viața lui, pe care le tolerasem ani de zile, ca prietenă, în speranța că-i va veni mintea la cap. „Ai spus că dragostea îți va ieși în cale... ei bine, ți-a ieșit în cale. Și tu ce-ai făcut? Nimic, bineînțeles!” Și da... i-am închis telefonul în nas.

Povestea lui mi s-a învărtit în minte săptămâni la rând. O fată îl oprise la stop să-i dea o carte citită pe jumătate. O poveste de dragoste. M-am gândit, atunci, la toți oamenii singuri care visaseră exact acest scenariu: să-i oprească dragostea pe stradă. Iar Alex, care-l trăise pe viu, nu fusese în stare să-și ridice ochii din filele unei cărți. La următoarea noastră întâlnire, a venit tot cu ochii în pământ și cu cartea în mână, așezând-o pe masă ca și cum ar fi fost proba-martor într-un proces în care inculpat era el însuși. Am răsfoit-o și ochii mi-au căzut, la întâmplare, pe un paragraf. Am pus semnul de carte în dreptul paginii și i-am dat-o înapoi. „Du-te și citește, iar când ajungi la pagina asta, o să-nțelegi și care e problema ta”, i-am rostit, ermetic. Mai era însă ceva. Un ceva la care nu mă așteptam nici în ruptul capului. Scoțându-și aparatul din geantă, mi l-a proptit în față, ca să văd o fotografie făcută în Piața Romană, cu o femeie cu păr lung castaniu, pantaloni roșii și geantă *olive*, îndepărtându-se cu pletele-n vânt. „Asta e ea”,

a șoptit el, cu teamă. L-am privit uimită. „Adică n-ai avut prezența de spirit să-i spui ceva, în schimb, i-ai făcut o poză... când se îndepărta de tine?“, am articulat anevoios. „Da, ca să reușesc s-o găsesc“, a bânguit el. După care eu n-am mai putut spune nimic.

N-am mai adus niciodată cartea în discuție. Nici pagina cu citatul. Am înțeles că unii oameni, precum Alex, nu se avântă niciodată cu adevărat și că e alegerea lor s-o facă, dar am încetat să-l mai compătimesc. Așa cum nu m-am mai compătimit nici pe mine pentru unele dintre alegerile din trecut.

De multe ori, aflată la răscrucea dintre imaginea mea despre o iubire și șansa de a trăi iubirea însăși, am ales, și eu, să rămân cu gândul. Cu iluzia. Unele povești sunt mai frumoase neîmplinite, pentru că le putem pune mereu în cărcă vina pentru nefericirea noastră. „Dacă mi-ar fi ieșit dragostea în cale, aș fi știut să fiu fericit.“ Și, în momentul în care-ți iese, poți alege, uneori, să-i faci o poză din spate și s-o lași să se îndepărteze. Să n-ai curajul să schimbi siguranța unei amintiri frumoase, nedefinite, pe perspectiva unei relații care ar putea fi doar o iluzie menită să-ți frângă inima. Îmi vine adesea în minte acel paragraf din cartea lui Alex și mă sperie cât de mult i se potrivește. Cât de bine mi se potrivește și mie. „Uneori este mai cumplită pentru noi, oamenii, perspectiva de a pierde ceva drag inimii noastre decât perspectiva de a nu fi cunoscut niciodată acel ceva.“

Nu-l alergați pe Cupidon cu toporul!

Un antropolog l-a întrebat, cândva, pe un membru al populației Hopi de ce majoritatea cântecelor amerindiene vorbesc despre ploaie. Indigenul a replicat: „Pentru că, în lumea noastră, apa este foarte puțină și greu de găsit.“ După care a completat: „Adică exact din același motiv pentru care cântecele voastre sunt, toate, despre dragoste.“

Această povestioară o spune Gregory McNamee în cartea *Gila: Life and Death of an American River* și e teribil de adevărată. Scriem despre dragoste, cântăm despre dragoste, o alergăm, o invocăm și ne locuiește tot timpul în gânduri. Iar când reușim să sprintăm suficient de mult, cât să urcăm din mers în trenul iubirii, ne este cumplit de greu să ne mai dăm jos. Uneori chiar la prima stație, somați de câte un controlor numit „trădare“, „uitare“ sau „neiubire“, care habar n-are de cât amar de vreme așteptam în acea gară.

Mi s-a spus că dau sfaturi bune, dar există un domeniu la care-mi declin incompetența crasă: nu mă pricep să consolez oameni care suferă din dragoste. Pot să-i anim, să încerc să le inoculez un gram de speranță, dar nu pot zornăi din nicio

frază-minune care să le oprească lacrimile. Ce autoritate aş avea eu să-i spun unui om care a pierdut o dragoste pe care o aştepta de aproape zece ani că va veni o alta? Ce garanții aş putea să-i ofer că Ziua Îndrăgostiților ce va să vină va fi ultima petrecută solitar, când a mai auzit asta și acum un an, și acum doi, și acum nouă?

Ziua de Sf. Valentin este, de fapt, ziua simbolică din an în care ne vizitează toate fantomele fostelor iubiri. Acele iubiri care-ar fi putut fi, dar n-au fost, care-am fi vrut să fie, dar nu ne-a ieșit, și pe care le-am urî cu maximă pasiune, dacă nu le-am iubi în continuare cu tot atâta patimă, împotriva oricărei rațiuni sau judecăți înțelepte. Pentru mulți, este ziua în care suntem siliți să recunoaștem față de noi că n-am uitat, deși ar fi trebuit; că n-am iertat, deși era cazul; că n-am renunțat, deși era singura cale; că nu ne-am detașat, deși am pus distanță între noi și el.

O călătorie în Coreea de Sud, exact în perioada blamatei Zi a Îndrăgostiților, mi-a prilejuit o mică revelație. Pe gardul ce împrejmuiește punctul de observație de lângă Seul Tower, de unde poate fi admirată toată panorama Seulului, se află câteva zeci de mii de lacăte prinse unele de celelalte. Pe fiecare lacăt sunt scrijelite câteva cuvinte în coreeană, pe principiul $X+Y = \text{LOVE}$, plus o poză cu subsemnații X și Y, împreună. Ghida mea, Lilly, m-a lămurit: toți îndrăgostiții din Seul vin aici și lasă câte-un lacăt ca semn al iubirii lor, după care cheia este azvârlită de pe munte. Astfel, cei doi rămân legați unul de celălalt pentru totdeauna.

„Și ce se întâmplă dacă se despart?“, am glumit eu. „Vin și rup lacătul cu toporul?“, a răspuns Lilly. „Nu știu“, a răspuns Lilly. „N-am pus niciodată vreun lacăt aici până acum.“

Fiecare bancă de lângă gardul cu pricina are forma unei inimi, fiind, probabil, locul în care stai și-i faci celuilalt o promisiune înainte să prindeți lacătul de gard. Sau poate e locul în care te odihnești după ce ai rupt lacătul cu toporul și l-ai aruncat de pe munte în jos.

Am încercat mereu să-i învăț pe oamenii care suferă din dragoste, inclusiv pe mine, să se detașeze, dar, paradoxal, tocmai eu n-am reușit niciodată s-o fac cu adevărat. Mi-a luat mult timp să înțeleg metafora inimii rupte în două (câte-o jumătate pentru fiecare îndrăgostit, ori poate, pur și simplu, un „centru“ pentru amândoi, ca tot unitar), ca și ideea de a pune lacăt iubirii — la propriu — și de a o lega, fie și simbolic, întru eternitate. Mi-a rămas în minte și întrebarea retorică adresată micuței mele ghide coreene: „Ce faci când se duce iubirea? Pur și simplu, vii și rupi lacătul cu toporul?“

Acum știu că nu vii cu toporul. Efectiv, lași lacătul acolo, cu certitudinea că va fi îngropat sub un maldăr de iubiri mai noi, de lacăte mai puțin ruginite și de poze mai colorate, încă neîngălbenite de soare și de ploii. Din păcate însă, tocmai noi, europenii, celebratorii Zilei Îndrăgostiților și consumatorii de vârf ai dulcegăriilor romantice, suntem cei predispuși să venim cu toporul, să uităm, să ștergem.

În viața oamenilor normali, cu un grăunte de autocontrol, înveți să te consolezi și să treci mai departe. Ba chiar să ai încredere că, de cele mai multe ori, o iubire trebuie să moară ca să facă loc alteia, care ți s-ar potrivi mult mai bine și la care poate nu speraseși niciodată. Acel controlor ursuz care te dă jos din tren îți face, adesea, un mare serviciu. Te dă jos dintr-un personal decrepit și te lasă în gară, să aștepți un accelerat, un Inter City sau poate însuși Orient Expressul.

În ziua în care am găsit răspunsul, i-am trimis un e-mail lui Lilly. Avea doar două rânduri și era un vechi proverb chinezesc peste care am dat din întâmplare, într-o carte, și care a răspuns nu doar întrebării mele retorice, ci și tuturor întrebărilor pe care mi le-am pus vreodată despre pierderi și renunțări trăite cu scrâșnit din dinți și cu pumnul încheștat. Un proverb care mi-a retezat rușinos orgoliul de femeie europeană învățată să vină cu toporul

ca să șteargă de pe fața pământului amintirile iubirilor trecute (chit că ele trăiesc, bine-mersi, fără să plătească vreo chirie, în toate încăperile sufletului ei!).

Proverbul sună cam așa: *„Când casa ți-a ars, ca o torță, din temelii și nu ți-a mai rămas niciun acoperiș deasupra capului înseamnă că poți să privești direct către lună și stele...”*

DO(a)R un cuvânt

De ce „mi-e dor de tine“ este noul „te iubesc“.

Chiar și singurătățile vin pe mărimi. Singurătățile mari sunt cele trăite intens pentru niște perioade de timp atât de lungi, încât încep să semene cu vecinătățile deschise spre infinit, de la matematică. Îți aduci aminte exact când au început, dar nu știi niciodată când se termină, iar dacă trece suficientă vreme, aproape că nu mai ții minte cum e să fii vecin și cu altcineva în afară de tine însuși.

Singurătățile mari preschimbă mărunțișurile în miracole: o strângere de mână devine punctul central al unei zile moho-râte; o privire cu subînțeles ne hrănește sufletul cel puțin o săptămână; un sărut al unei persoane care înseamnă ceva pentru noi merită o liniuță pe lista lucrurilor memorabile dintr-o lună.

Deși sunt demni, zâmbesc și, uneori, poartă măștile unor fericiri temporare, oamenii foarte singuri mi s-au părut dintotdeauna teribil de asemănători cu animalele fără stăpân care haiducesc pe străzile patriei. Ca ele, se mulțumesc cu o mângâiere, cu o privire, cu fleacurile pe care binevoiesc să le cedeze cu titlu gratuit cei din jur. Nemaiavând exercițiul îmbrățișării, al sărutului, al palmei odihnite într-o altă palmă, se transformă în vânători de gesturi mărunte de afecțiune, adesea fără vreo miză sau țel. Doar pentru a umple un spațiu vacant și a lumina, pentru o clipă, o existență cufundată în întuneric. Aici stă și capcana perversă

a singurătății: cu cât timpul răsnește mai mult în gol, cu atât savurăm mai gurmand fiecare gest de iubire și suntem dispuși să ne mulțumim cu tot mai puțin, spre deloc.

Oamenii singuri sunt, paradoxal, și cei mai ocupați, pentru că absența unei iubiri are darul de a sfida fizica, dilatându-le existențele, astfel încât să fie nevoie să înghesuie de două ori mai multe lucruri într-o zi, pentru a se simți împliniți. Într-o perioadă, plecam în fiecare weekend în alt oraș, uneori și în altă țară. Vacanțele mele se derulau prin insule exotice și nu ratam niciun atelier de creație din Londra, fie că era vorba de arta colajelor, de istoria feminismului sau de tehnica producerii gemului de pepene galben. Până în ziua în care o prietenă cu vreo 20 de ani mai mare mi-a strecurat, subtil, o aluzie: „Să știi că depresiile sunt de multe feluri și nu toate implică lacrimi și stat în casă cu jaluzelele trase“, m-a mângâiat ea cu privirea. „Uneori, cele mai mari depresii le trăim fugind după fericire.“

Dacă singurătățile mari sunt înfometate de povești de dragoste și de relații care să umple cratere ale existenței pe care perpetua absență le-a adâncit în timp, singurătățile mici tângesc după un „+1“ la momentul oportun. Un al doilea protagonist care să completeze un apus de soare sau un tablou într-o expoziție ori să facă o mâncare gustoasă și mai gustoasă prin simpla sa prezență la masă. Singurătățile mici sunt, de obicei, trăite în momente punctuale ale existenței și reprezintă confirmări necerute, ca niște e-mailuri periodice de reamintire a faptului că viața ta are un singur personaj: pe tine. Ca să nu uiți niciodată unde te afli, de fapt, în geografia visurilor tale.

Tocmai de aceea, pentru oamenii singuri, „mi-e dor de tine“ este suprema declarație de dragoste. Când trăiești dorul intens, ca o vijelie ce rade totul în cale, recunoașterea lui echivalează cu o dezgolare: nu ne este niciodată dor decât de oamenii și de lucrurile pe care le iubim și a căror absență ne trezește un sentiment

nedefinit de lipsă. Recunoașterea dorului este, indirect, o acceptare a singurătății noastre, a unei vieți din care lucrurile și oamenii care înseamnă ceva pentru noi lipsesc cu desăvârșire.

Demult, o chinezoaică din San Francisco, expertă în medicină orientală și parfumieră a multor staruri de la Hollywood, a tras un semnal de alarmă care m-a luat prin surprindere și mi-a dezechilibrat perspectiva asupra lucrurilor. „Voi, europenii, nu suportați să fiți singuri“, a decretat ea, fără s-o pot contrazice. Era mult prea adevărat. Dacă americanii-și fac un titlu de glorie din acel *me time*, timp dedicat propriilor pasiuni și fleacurilor savurate exclusiv în compania propriei persoane, noi facem tot ce putem pentru a ne găsi în compania cuiva. De multe ori, remediul nostru pentru singurătate nu implică altceva decât o altă prezență fizică în aceeași încăpere cu noi.

După câteva luni petrecute în România, Patrick mi-a ridicat o a doua minge la fileu: „Pentru voi, românii, a spune «te iubesc» e ceva foarte important, nu-i așa?“ L-am privit mirată, dar mi-am înghițit eventuala replică. Ce-i drept, n-am spus niciodată „te iubesc“ și cunosc destui alți oameni care n-au folosit cele două cuvinte decât de câteva ori toată viața, și atunci rostite cu jena vulnerabilității. Când spunem „te iubesc“, ne simțim dezbrăcați de toate straturile de protecție, de toate scuturile și învelișurile făcute înapoi pentru a ține departe lumina soarelui și oprobiul public, deci, implicit, acele părți din noi pe care le știm prea fragile să suporte loviturile vieții. Chiar dacă, în engleză, îmi era atât de ușor să *love* totul: de la ziarul de dimineață la culoarea motocicletei vecinului de pe scară.

„Pentru voi, acest «te iubesc» chiar nu e o joacă“, a concluzionat Patrick, gânditor, iar ideea lui a rămas să mă bântuie pe mine. Oricâte *I love you*-uri fără valoare aș fi „cheltuit“, cu lejeritatea unui nabab într-ale iubirii, totul se întorcea, în cele din urmă,

la singurătatea mea, la dorul de ceva concret și adevărat și la un „te iubesc“ pe care nu mă încumetasem niciodată să-l rostesc.

Nu, *I love you* și „te iubesc“ nu se află pe picior de egalitate, pentru că nu există un adevărat sinonim pentru singura expresie din limba ta prin care-ți declari, cu vulnerabilitate totală, iubirea. Cuvintele au o altă greutate, silabele se rostogolesc anevoios, însemnătatea e alta. Punctul maxim până la care ajunseseam cu mărturisirea sentimentelor mele rămânea acel „mi-e dor de tine“, suprema acceptare a absenței dătătoare de singurătate.

Am încercat, de multe ori, să-mi păcălesc singurătățile, în loc să mi le asum deschis. Să cinez cu laptopul în față, să butonez telefonul în neștire și să citesc ziare care nu mă interesau, doar ca să păcălesc singurătatea în public. Până într-o zi, când m-am trezit la un prânz în oraș fără laptop, ziare și cu telefonul uitat acasă, la încărcat. Și atunci, în momentul de apogeu al panicii mele, s-a întâmplat ceva neașteptat și liniștitor: neavând ce să butonez, să răsfoiesc, să vâr cu forța-n singurătatea mea, am început să privesc în jur.

Să privesc viața, oamenii, să simt gustul șarlotei de ciocolată, fără *soundtrack*, pagini de știri sau sms-uri citite în grabă. Și mi-am dat seama că, uneori, o prăjitură savurată încet și un soare de după-amiază îți pot umple o oră din viață mai bine decât orice simulacru de companie. Cu condiția să le dai voie s-o facă, în loc să le alergi panicat, cu teama c-ar putea rămâne vreun gol neacoperit, vreun segment orar nebifat sau vreun minut liber în care ți-ai putea pune problema că ești doar tu cu tine.

Am înțeles, în timp, că solitudinea unei vieți e imposibil de mobilat cu workshopuri, cărți și proiecte, atâta vreme cât o simți ca pe o infirmitate sau ca pe o defecțiune tehnică ce urmează să fie remediată, pentru ca existența ta să-și poată relua cursul normal. Aici se întinde puntea dincolo de care singurătățile

încetează a mai fi paranteze mărunte în economia vieții tale, devenind intervale deschise. Spre infinit.

Dup-atâta luptat cu singurătățile, am ajuns la concluzia că secretul fericirii poate fi să-ți privești viața, măcar din când în când, ca pe o garsonieră. Un spațiu strâmt, pentru o singură persoană, pe care-l ocupi temporar, putând să-l umpli doar cu ceea ce contează cu adevărat pentru tine, acum și aici. Când înțelegi asta, nu mai consumi bulimic, ci devii cumpătat și recunoscător. Prețuiești clipele și le aerisești, fără a mai încerca să le-ngrămădești unele într-altele, ca să pară mai multe și mai cu rost.

Când știi că ai în mâini un timp prețios și limitat în care te afli doar tu cu tine, se poate întâmpla ceva extraordinar: toată singurătatea de până atunci se contractă în juru-ți, luând forma visurilor și a așteptărilor cu care tu singură decizi s-o dăruiești. Devine terenul tău de joacă, unde doar tu trasezi regulile, trimiți invitații și păstrezi poarta deschisă pentru mai târziu. Un „mai târziu“ care va veni după suficiente șarlote și după-amiezi cu soare petrecute de una singură. Va veni la vremea lui.

De ce Zoe n-ar trebui să mai fie bărbată

*În zilele noastre, l-ar lăsa Zoe pe
Țipătescu să-i deschidă portiera la mașină?*

În urmă cu câteva luni, disecam cu un consultant de imagine din Franța atitudinile defectuoase ale femeilor și ale bărbaților din zilele noastre, de la burta ascunsă sub costume Dior și până la forma aflată în totală discordanță cu fondul. La insistențele mele de a afla care este cea mai mare greșeală pe care o fac femeile din ziua de azi, comentariul francezului m-a „scurtcircuitat” puțin: „Unele femei își doresc atât de mult să demonstreze că sunt egale cu bărbații, încât au început să-i depășească în masculinitate.”

Mi s-a părut o idee interesantă și actuală, dar n-am conștientizat-o cu adevărat decât după o săptămână, când, îmbrăcată elegant și emanând femininitate prin toți porii — credeam eu! —, am fost cât pe ce să trimit direct la Urgențe, cu degetele fracturate de balamaua unei uși, un bărbat nevinovat care comisese delictul de a-mi deschide ușa la ieșirea dintr-un restaurant. Două zile mai târziu, era să dau cap în cap cu un coleg de serviciu care se aplecase să mă scutească de apăsarea unei clante și mult n-a lipsit s-ajung la ceartă cu un altul care insista să-mi aducă un scaun, pentru a nu sta două minute în picioare în timp ce-i explicam o chestiune mărunță. Și, cu tot regretul, era să-i trântesc

o ușă de sticlă peste ochi și vecinului care se aflase-n treabă să fie cavalier cu mine.

Dedlicul final s-a produs când am fost martoră, în parcare, la o scenă aparent banală: „el“ și „ea“ pe cale să se urce în mașină. Se întind amândoi să deschidă portiera din dreapta, iar domnișoara iese câștigătoare: o smucește zdravăn, urcă în mașină, după care, sub privirile neajutorate ale băiatului — care, cu mâna pe aceeași portieră, așteaptă s-o închidă —, o smucește din nou din mâna lui și o trânteste cu satisfacție. Altfel spus: „Na! Eu sunt o femeie modernă, am o supercarieră, îmi plătesc singură pantofii Christian Louboutin, n-am nevoie de nimeni și nu, n-am nevoie de tine să-mi subminezi independența și să insinuezi că aș avea trebuință de cineva care să aibă grijă de mine, mai ales după secole în care femeile au luptat, ca să se emancipeze, împotriva masculilor deschizători de uși și portiere, așa ca tine!“

Firește, fata a făcut inconștientul gest dintr-un reflex adânc înrădăcinat, după care i-a zâmbit galeș sărmanului băiat, sincer contrariat de lipsa de ecou a încercării lui de-a fi un gentleman. Nici nu-i de mirare că bărbații se întrebă, de secole: „Ce-și doresc, de fapt, femeile?“ Iar realitatea este mai simplă decât cred ei. În fiecare dintre noi trăiește o Zoe care nu știe prea bine ce și cum vrea, dar care a luat de bun sfatul lui Tipătescu și al lumii întregi: s-a înarmat cu stoicism și a făcut exact ceea ce așteptau cei din jur de la ea. A devenit „bărbată“. Chiar prea bărbată.

Nu vrem să fim protejate, pentru că asimilăm răsfățul cu slăbiciunea. Vrem să fim tratate ca egale ale bărbaților, dar fără partea cu berea, uitatul la meci și glumele de prost gust. Vrem să fim iubite, dar nu ne dăm seama că un bărbat are tot atât spațiu de manevră cu noi cât are un șofer care vrea să întoarcă un jeep într-o garsonieră. Volan dreapta, perete. Volan stânga, perete. Volan înainte, nicio șansă. Singura variantă: datul înapoi.

Încercările bărbaților de-a ne impresiona se lovesc de zidul încăpățânării noastre de a nu fi, sub niciun chip, impresionabile. Ba chiar mai mult, se ciocnesc frontal de încercările noastre de a le demonstra că nici nu vrem să fim defel impresionate, în schimb, am prefera să-i impresionăm noi cu faptul că pur și simplu... nu avem nevoie de ei. Suntem fericite, independente, ne deschidem singure ușile, ne ținem singure hainele, ne tragem singure scaunul, ne plătim, bineînțeles, singure nota. Ca la fotbal: noi centrăm, noi dăm cu capul, noi apărăm golul. Și ne apărăm și pe noi însene de orice amenințare la adresa statutului nostru de femei indepedente.

Au fost ani în care am cărăbănit săptămânal sacoșe imense pe străzi de piatră cubică, am făcut check-in la valize de 30 de kilograme și am târât prin avioane tot felul de minicufere pe care abia puteam să le ridic de jos. Evident, cu mândria la cote maxime : „Pot singură, pot singură!“ Totul până în ziua în care am realizat, subit, că încăpățânarea mea de a mă descurca singură nu-mi va aduce nicio promovare, niciun ropot de aplauze, niciun trofeu pentru cea mai independentă femeie.

Nu mă va face mai deșteaptă, mai abilă și nici mai femeie. Mă va face, în schimb, mai maniacă într-ale controlului, îmi va șifona inutil hainele și mă va obosi fără niciun rost. Așadar, l-am interpelat cu îndrăzneală pe vecinul de scaun din avion, cu rugămintea de a-mi plasa valiza în compartimentul alocat. „Sigur“, mi-a răspuns numaidecât, cu un zâmbet. Și, hop!, valiza mea era sus dintr-o mișcare, fără să mă poticnesc, să-mi zvâcnească tâmplile și să mă lupt corp la corp cu un bagaj de zece kilograme, peste capetele celorlalți pasageri. Da, există lucruri pe care bărbații știu să le facă nu neapărat mai bine, dar sigur mai ușor decât noi. Așa că... de ce să nu le dăm voie?

Să ceri ajutor unui bărbat, fie că e vorba de o valiză, de o ușă sau de o inimă rănită, e un gest de mare curaj pentru o femeie

a secolului XXI. „Zoe“ din vremurile noastre ar putea să fie „bărbată“ în alte moduri: susținându-și, cu încredere, convingerile în fața lumii, conducând o companie cu mână de fier, dar fără a-și pierde sensibilitatea și empatia — cele două daruri prețioase pe care bărbații nu le au —, nelăsând pe nimeni să-i submineze încrederea și, nu în ultimul rând, cerând ceea ce i se cuvine: să fie respectată, iubită și, da, protejată atunci când trebuie. Chiar răsfățată. Nu cu bijuterii și haine de firmă, ci cu ceva infinit mai prețios: cu iubire sinceră și grijă autentică.

Timpul m-a ajutat să înțeleg că egalitatea cu bărbații sălășluiește undeva în circumvoluțiunile noastre, nu în birourile, mașinile sau bagajele pe care le purtăm cu noi prin viață, nici în îndârjitele noastre strădanii de emancipare. Pentru a fi cu adevărat „bărbată“, Zoe ar trebui să înceapă prin a redeveni femeie. Acesta este supremul curaj.

Până când morile de vânt vor sta în loc...

*Certitudinile noastre nu mor, de fapt,
niciodată. Doar se transformă în corolare ale
tuturor teoriilor pe care le-am luat vreodată
în râs.*

Intrăm în viață cu un set clar de așteptări și de reguli nescrise, la care nu punem numai noi umărul, ci și cei din jur. O piatră noi, o piatră ei. Ne împiedicăm de ceva și, hop!, am mai avut o revelație cu valoare de sentință. Iar dacă pietrele proprietate personală mai izbutim să le rostogolim din loc, de colo-colo, cele puse de alții la temelia convingerilor noastre cântăresc o tonă și, odată instalate triumfal pe poziție, cu greu mai pot fi urnite din loc, mai ceva ca-n legendele în care pocalul de aur se făcea greu de o sută de kilograme când voia să-l fure dușmanul. Chiar dacă dușmanul se află, în acest caz, de ambele părți ale baricadei.

Dintre toate pietrele, cele puse de oamenii apropiați nouă sunt cimentate cu atâta certitudine încărcată de bunăvoință, încât nu le mai putem urni nici cu macaraua. O veche prietenă a crescut fără tată și cu o mamă divorțată care rezumase toată înțelepciunea iubirii într-o singură propoziție cu rol de aspirină pentru fanteziile fetelor de 20 de ani: „Orice bărbat e bun, dacă nu bea și nu te bate.“ Ultima parte, cu bătaia, ar fi contrazis-o

tanti Maricica, vecina bunicilor mei, pe care soțul o transforma în sac de box cu orice ocazie și care nu numai că răbda, dar începea să-și ridice și semne de întrebare dacă palma după ceafă nu venea zilnic. „Păi, coană Marga, știi cum se spune: dacă nu mă bate înseamnă că nu mă mai iubește“ era argumentul dincolo de care capitulau, invariabil, insistențele umanitare ale bunicii mele, care voia s-o vadă scăpată din iadul familial.

În adolescență, colegile de serviciu ale mamei îmi șopteau la ureche că, hotărât lucru, „dacă nu mă mărit în facultate, nu mă mai mărit deloc“. Destinului îi place viteza. Văzut, plăcut, adjudecat, de parcă vorbeam de o pereche de pantofi: când găseai modelul care să se potrivească perfect, precum condurul Cenușăresei, nu mai stăteai pe gânduri înainte să te duci spre casa de marcat cu el în mână. Sau, cel puțin, așa măsuram eu lucrurile cu cinismul de la 18 ani, vârsta la care ne place să provocăm la duel logica, evidența, predestinarea. Ne stabilim, ca țel dintâi, să dovedim neadevărate toate lucrurile pe care le-am învățat de-a gata, pentru ca apoi să ne întoarcem, resemnați, între filele vechilor noastre cărți și, dacă avem norocul să-i mai găsim, în brațele oamenilor care au încercat să ne învețe.

După fiecare astfel de pildă nesolicitată, dar oferită gratuit într-un exces de generozitate al celor din jur, m-am revoltat și am făcut taman contrariul. Am strâmbat din nas la standardele sărăcicioase care exonerau orice păcat, în afară de sticla de votcă și pumn, am decretat că nu mă mărit înainte de 30 de ani și m-am autodeclarat un Don Quijote gata să dovedească, în luptă dreaptă, neadevărurile crase din spatele tuturor zicalelor picurate în linguriță de-a lungul adolescenței.

După care a venit prima treaptă. M-am îndrăgostit, în secret absolut și neclintit, de un bărbat care avea, de șase ani, o iubită cu care conviețuia în așteptarea căsătoriei. O iubită pe care o cunoscuse în facultate și de care nu-l mai legau mari sentimente,

dar, cu siguranță, o prietenie trainică și un simț pronunțat al responsabilității. Și, pentru prima dată în viață, mi-am dorit să-l fi cunoscut mai devreme, înainte să-și fi pecetluit soarta. Atunci am înțeles că ordinea lucrurilor contează, că înainte de iubire vin obligații și datorii contractate în vremurile în care tu încă te încapățânași să provoci lumea la duel. Și că uneori, ba chiar de cele mai multe ori, dacă nu cunoști un om la timpul potrivit, ajungi să-l pierzi pentru totdeauna.

Câțiva ani mai târziu, o prietenă din copilărie s-a măritat cu un bătaș, prieten cu cocteilurile sorbite din decolteurile dansatoarelor exotice. „Pot să plâng la comandă“, ne-a șoptit fostul soț perfect pe holurile tribunalului. L-am văzut, apoi, uitându-se tactic într-un punct fix, doar ca să lăcrimeze mai veridic. Și am crezut-o, în acel moment parcă desprins dintr-un film prost, și pe mama vechii mele prietene. Într-adevăr, absolut orice bărbat ar fi fost mai bun decât el, mitomanul care bea și te bate.

În acea zi, pe treptele tribunalului, am depus oficial armele în fața morilor de vânt cu care încercasem să mă lupt aproape un deceniu. Am plecat spre casă ca un Don Quijote învins, nu de tristeți și dezamăgiri, ci de povestea unei femei care se încapățânase să conteste aceleași realități ca și mine. O femeie care, cu un pic de ghinion, aș fi putut fi chiar eu.

„N-o să mă mărit niciodată“, am trântit un status pe Facebook în acea seară, iar replicile n-au conținut să apară, mai ales din partea don juanilor cărora nici prin gând nu le trecea să se însoare vreodată. „Ce e și prostia asta?“, m-a abordat Vlad, cunoscut drept „domnul nu-sunt-făcut-pentru-căsătorie“. „Nu intenționez să trec niciodată printr-un divorț, așa că n-am de gând să mă mărit“, i-am trântit, scurt și insensibil. „Dar ce-ar fi să te căsătorești și să nu divorțezi?“, mi-a întors-o el. De parcă ar fi existat, cu adevărat, o asemenea garanție! „Ce-ți pasă ție?“, am plusat. „Doar nu s-a pus problema ca noi să ne căsătorim vreodată.“ Ironia mea

nevinovată a născut o conversație telefonică de o oră, închisă cu de-a sila de către mine după disecarea încăpățânată a unei teme aproape științifico-fantastice: motivele pentru care el, bărbatul care nu credea nici în ruptul capului în instituția căsătoriei, insista că ar putea fi un soț absolut perfect pentru mine.

La nici cinci minute după ce-am închis telefonul, pe ecran s-a ivit din senin o fereastră de *messenger*, iar un prieten cu care nu mai vorbisem de ani de zile mi-a dat dreptate, sec. „Te înțeleg, lumea divorțează în prostie în ultima vreme“, a început el, părințește. „În ultimul an am auzit de vreo patru divorțuri, plus al lui Bogdan.“ Când am deslușit pe ecran numele omului care-mi confirmase cândva mitul căsătoriei din facultate, mi-a stat inima în loc. Bogdan era bărbatul pe care-l cunoscusem prea târziu. „Aa, da'... nu știai c-au divorțat? Deci nici șase ani de relație înainte nu mai sunt o garanție...“

Poate că așa funcționează jocul ăsta: după ani de mers tiptil, primul moment în care am înlocuit revolta cu acceptarea mi-a deschis un drum pe care nu l-aș fi bănuț niciodată. Într-o singură zi renunțasem la credința mea de-o viață în căsătorie, îmi resuscitasem speranțele legate de o fostă mare dragoste și aflasem, cu stupeoare, că fostul meu iubit cu oroare de căsătorie era revoltat că nu l-aș lua de bărbat. Și, fără să vreau, mi-a răsunat în urechi un alt sfat clasic: „Nu te agita, lucrurile se petrec atunci când te aștepți cel mai puțin.“ Afirmatie pe care, în momentele mele de cinism, o contram cu o replică devenită clasică: „Atunci e perfect, pentru că nici nu mai aștept să se întâmple ceva vreodată.“

Dincolo de ironiile pe care viața ni le servește prompt, chiar mai grea decât lecția în sine rămâne întotdeauna acceptarea ideii că unele dintre poveștile pe care nu dădeam doi bani ar putea avea un sâmbure de adevăr în ele. Uneori chiar un miez întreg, pe care nu suntem nicidecum obligate să-l ingurgitim. Ba chiar îl putem azvârli cât-colo, cu condiția s-o facem punctual și asumat.

Fără să ajungem să ne dedicăm viața golirii lui de conținut, pentru ca „dreptatea noastră” să câștige bătălia cu dreptățile altora.

Putem fi Don Quijote pentru un an, doi sau zece, alergând după mori de vânt care se mișcă independent de noi, cu condescendența unor forțe ce le depășesc însutit pe ale noastre. Apoi obosim și înțelegem că singurul mod de a le învinge este, paradoxal, să ne autodenunțăm lipsa de control și să renunțăm la luptă. Să ne trăim viața fără a mai pândi amenințarea lor în ceafă și fără să întreținem impulsuri justițiare care ne secătuiesc de energie, silindu-ne să capitulăm, în cele din urmă, pe scările unui tribunal oarecare. Și, tocmai atunci, când nu ne mai pasă și ne-am așezat sabia la loc în teacă pentru totdeauna, am putea avea surpriza să vedem că morile de vânt au stat în loc.

Un loc pentru o magnolie

Când te simți pierdută într-o mare de oameni și de iubiri, fără să-ți găsești cu adevărat locul, înseamnă doar că n-ai ajuns încă... acasă.

Traversând bulevardele Capitalei, am obiceiul să privesc și să număr copacii care străjuiesc trotuarele: cadența lor și echilibristica spațiului cuprins între ei și clădirile gri ale orașului. Nu mă număr printre cei care-și reglează viețile și-și ajustează programul în funcție de curgerea săptămânilor, de prognoză meteo, echinocții și solstiții. Calendarul meu îl dau castanii, teii sau plopilor. În funcție de hainele pe care le poartă, știu când și cum vin anotimpurile peste noi.

Cu un pătrat de pământ în jur, și acela înconjurat de borduri, sau cu crengile bătând în câte-un balcon, copacii de capitală sunt niște îngăduiți în universul nostru cotidian. Par străini de lumea asfaltată în care se regăsesc fără voia lor, tolerați cu verdele lor tot mai prăfuit între griul asfaltului și curcubeul de plastic al panourilor publicitare. Sunt la fel de străini cum era și magnolia din fața blocului în care am copilărit. Prima magnolie pe care am văzut-o vreodată, cu flori mari, ca niște pocale pline cu șampanie roze, și cu un miros care-mi făcea poftă să țin geamurile larg deschise primăvara. Ajungea până aproape de geamul meu de la etajul al doilea și devenise, printr-un raționament

simplic, „magnolia mea“. Lucrurile pe care le iubim cel mai mult tind să devină parte din patrimoniul nostru sufletească și ajungem să le considerăm, de drept, ale noastre.

Nu de aceeași părere era însă vecina de la parter, o doamnă la vreo 40 de ani, pe care blocul o botezase Rebeca, după personajul lui Daphne du Maurier, pentru că singurul element care mai lipsea pentru a-i desăvârși apariția ușor sinistru era un corb pe umăr. Pe care încă nu sunt sigură că nu-l avea împăiat pe undeva, în apartamentul pe care magnolia — magnolia mea — îl ținea în umbră, bătându-i discret cu crengile în geam. Atunci, cu mintea de la 16 ani, am înțeles pentru prima oară că până și pătrățelele minuscule pe care le ocupă copacii pot inoportuna câteodată vasta lume a oamenilor care nu se sfiesc să scape de ceea ce nu le convine prin gesturi punctuale. Cum ar fi turnatul de apă fierbinte și sărată la rădăcină.

Moartea bieteii magnoliei mi-a rămas în minte multă vreme și, dincolo de cruzimea gestului, m-a frapat prin ironie: cum putea ceva atât de frumos să fie considerat nelalocul lui, nepotrivit și nedorit de nimeni? După care mi-am răspuns singură, prima dată când am văzut o floare-de-coli în mediul ei natural. Câteodată, cele mai frumoase lucruri se nasc în medii potrivnice și frumusețea lor țâșnește din lupta zilnică și din mecanismul adaptării. La fel cum e forțată și tăria noastră interioară, a tuturor femeilor care s-au simțit măcar o dată în viață ne iubite și nelalocul lor, trăind cu teama lăuntrică de a fi oricând expulzate din povestea de dragoste construită clandestin pe un loc despre care n-au simțit niciodată că le-ar aparține cu adevărat.

Am înțeles un pic mai bine soarta bieteii mele magnoliei ori de câte ori am încercat să-mi găsesc locul într-o poveste complicată, derulată între plecări și venituri, sfârșituri și începuturi care se alergau în buclă unele pe altele. Așa am învățat să-mi evaluez relațiile în funcție de sentimentul de familiaritate pe care mi-l

dădea prezența celui de lângă mine, de senzația de acasă pe care mi-o procura în orice moment pătrățul de asfalt care ne cuprindea pe noi doi. Raportat la relația mea cu Codruț, încă nu știu care dintre noi juca rolul magnoliei. Care era cel care nu-și găsea locul. Eu îl invitam pe pătrățul meu, dar el nu se simțea capabil să mă primească pe de-a-ntregul pe al lui. Poate că nici unul și nici celălalt nu ne găseam locul în acea relație, sufocați fiind de asfaltul din jur.

Într-una dintre evadările mele din jungla de asfalt, mi-am întregit în mod nesperat parabola magnoliei. S-a întâmplat în Malaysia, la aproximativ 13 kilometri de Kuala Lumpur, unde se ascunde un complex de peșteri descoperite abia cu două secole în urmă, dar care datează de circa 400 de milioane de ani. Împreună, formează cel mai cunoscut templu hindus din afara Indiei.

Prima încăpere, supranumită Peștera Catedralei, se întinde la capătul a 272 de trepte și este plină de stalactite și stalagmite care conviețuiesc cu câteva zeci de copaci vechi de mii de ani, ce nu par să fi văzut vreodată lumina soarelui. Înaintând prin răcoarea jilavă, m-a uluit rezistența lor stoică în acea întunecime apăsătoare, spartă doar de câteva torțe puse de mâna omului. Până când am zărit, în adânc, o licărire. La mijlocul peșterii se deschide o fantă prin care intră razele soarelui, iar la amiază totul se transformă într-un cocon de lumină. Nicio sămânță nouă n-ar prinde, probabil, rădăcini, în schimb acei copaci, vechi de mii de ani, se simt acasă. Aici e locul lor.

Ori de câte ori am încercat să mă potrivesc într-o relație în care nu-mi găseam defel locul, m-am dus cu gândul la soarta acelor copaci care s-au adaptat la beznă, la frig, la umezeală, prinzând rădăcini acolo unde totul le era potrivnic. Eram dispusă, la rândul meu, să rabd, să închid ochii, să-mi întind rădăcinile și să am răbdare până când acel petic, aflat lângă omul pe care-l alesesem, va deveni acasă. Până când va apărea și în relația noastră acea fantă de lumină care va face ca tot ceea ce a fost rău să fie

bine și tot ceea ce a fost chinuit să pară nespus de firesc. Nu prea s-a întâmplat așa, pentru că, de cele mai multe ori, oamenii care m-au primit pe un pătrățel din viața lor nu s-au obosit să-mi facă loc cu adevărat. M-au primit așa cum faci loc în casă unei piese de mobilier care-ți încântă privirea, dar pe lângă care ajungi să treci din reflex, fără să mai întorci capul pentru a o privi cu adevărat. Așa că am încercat să iubesc cât mai mult, să deranjez cât mai puțin, să nu-mi întind prea mult visurile și așteptările, ca să nu-i sperii și să nu torn din start apă fierbinte la rădăcina relației noastre și-așa fragile.

Chiar dacă nu e o consolare, nu sunt singura în situația asta. Știu nenumărate femei care s-au cramponat de o anumită iubire din viața lor, ca și cum ar fi fost singura și ultima. Deși încăperile iubirii lor erau strâmte, neprimitoare și cu slab luminate, ele își scrijeliseră deja numele pe pereți, lipiseră plăcuța pe ușă și închiseseră cu cheia în urma lor. Apoi s-au apucat să-și ajusteze dorințele și așteptările în raport cu dimensiunile sărace ale peretilor, pentru a le face să încapă cumva. Fără să știe că într-un loc sălășluit cu forța, unde totul pare atât de nelalocul lui, aveau să sfârșească, inevitabil, asemenea castanilor din asfalt sau magnoliilor condamnate la uscare. Când te lovești de același zid pentru a mia oară, e cazul să cauți o cale de ieșire.

La mulți ani după ce copacul meu din fața blocului rămăsese doar o amintire, ca relațiile în care nu mă simțisem niciodată acasă, am întâlnit cea de-a doua magnolie roz din această viață. Încremenită în poarta unei case din Lido di Venezia, într-o zi în care vântul nu îndrăznește nici măcar să-ți șoptească adierea, am zărit-o la doi pași de mare, într-un peisaj în care singura bucată de asfalt era linia șerpuitoare a șoselei. Era la locul ei, unde se potrivea neforțat, fără a fi tolerată, ci, mai curând, iubită, alintată și fotografiată de mii de turiști în fiecare an. Acolo, cu siguranță, nimeni n-ar fi îndrăznit să-i toarne apă fierbinte și sărată la rădăcină.

Acasă nu e întotdeauna locul în care ne naștem, nici pătrățul pe care trebuie să-l recucerim zilnic pentru omul lângă care ne-ar plăcea să credem că suntem menite să fim. Indiferent dacă e doar un ștraif de asfalt, o curte luxuriantă sau o peșteră întunecată din cerul Malaysiei, acasă e locul în care ne potrivim atât de bine, încât ajungem să simțim că spațiul a fost creat pentru noi și că se redimensionează zilnic, devenind mai încăpător, mai familiar, mai confortabil. E locul unde putem îndeplini visuri și așteptări fără limită și unde putem urca până la cer coroana noastră de iubiri și de speranțe.

Acasă nu ar trebui să existe ziduri de netrecut, tăceri apăsătoare sau întunecimi zgârcite cu lumina. Iar dacă suntem suficient de norocoase să găsim omul și locul în care să ne construim o viață, putem fi sigure că acele flori mari de magnolie, ca niște pocale cu șampanie roze, vor înflori pentru totdeauna pe strada noastră.

Tu pe cine aștepți?

Când dragostea are întârziere, motivul poate fi mai simplu decât credem: încă nu ne-am încumetat noi să-i arătăm culoarea verde.

Cea mai frumoasă parte a unei vacanțe este, aproape întotdeauna, drumul până la destinație. Am făcut descoperirea în copilărie, când așteptam cu sufletul plin de fluturași plecarea din București către Ardeal. Călătoria spre Poiana Ilvei, un sat de lângă Năsăud, dura aproximativ zece ore, cu două schimbări de tren, plus o oră de așteptare în halta din Ilva Mică. Trenul era o mârtoagă de fier cu vagoane din 1900 toamna, iar intervalul de așteptare, cuprins între orele șase și șapte dimineata, rămâne, în istoria vieții mele, drept unicul moment în care mi-au clănțănit dinții de frig, la propriu.

Totuși acest drum, de care părinții mei ar fi dat orice ca să mă scutească, reprezenta cea mai mare și mai importantă aventură a verii. Pregătirile începeau cu luni înainte, cu un val de emoții, așteptări, liste și bagaje făcute și desfăcute. Când ajungeam, în sfârșit, la destinație, mă simțeam fericită, plină de viață, liberă, dar asupra sufletului meu cobora, ca un hoț care intră pe horn chiar dacă proprietarul e în casă, o inexplicabilă tristețe. Partea mea favorită a aventurii trecuse. Acea așteptare atât de plină de posibilități și de incertitudini plăcute. Așteptarea era

preludiul aventurii. Siguranța concretă, oricât de dulce, nu mai lăsa loc de poezie, nici de fluturași în stomac, pentru că după ea urma, inevitabil, epilogul.

Mai târziu, am aplicat același raționament și iubirilor mele. Cea mai dulce perioadă era cea cuprinsă între momentul invitației de a ieși în oraș și întâlnirea propriu-zisă, între care-mi plăcea să am mereu cel puțin o zi sau două la îndemână. Să mă pot bucura de emoții, de gânduri, de scenarii, de întregul drum până la destinație. Poate și de aceea, relațiile la distanță mi s-au părut mereu ideal de romantice: viața mea continua să rămână doar a mea, în schimb, aveam pe cine să aștept. O certitudine îmbrăcată în haine de permanentă surpriză și emoție.

Cândva, la multă vreme după ce relația noastră se terminase, Codruț mi-a mărturisit că nu mai caută dragostea. Și, chiar dacă nu mai era nimic între noi, m-am simțit trădată retroactiv: cum poate trăi un om care nu așteaptă nimic? Cu detașare și în complicitatea confortabilă a *messenger*-ului, mi-am făcut curaj să-l cert, să-l iau de un guler imaginar și să-l scutur bine, cât să-l fac să înțeleagă că greșește. „Oamenii care nu așteaptă nimic sunt oameni care trăiesc în gol, fără niciun scop“, m-am lansat eu într-un perdan consistent pe tema dorințelor fundamentale ale vieții, pe care Codruț l-a încasat suspect de calm, fără să se smucească nici măcar atunci când am dat să-l apuc, virtual, de guler. A păstrat însă, pentru final, lovitura de grație. „De acord, la vorbe ești foarte bună“, a tastat el rapid și vizibil nervos. „Dar dacă ai fi mai sinceră, ți-ai da seama că noi doi suntem absolut la fel.“

Am tăcut, ca și cum mi-ar fi aruncat o găleată de apă în față. „Dacă te-aș cere în căsătorie acum, ai lua-o la fugă, pentru că ți-e groaznic de teamă“, a continuat el. „Măcar eu sunt cinstit și recunosc asta, pe când tu te prefaci...“

Rămasă singură în fața calculatorului închis, mi-am pus pentru prima dată problema adevărului din spatele cuvintelor lui, săpând

în trecut după indicii. Cererea în căsătorie a unui fost iubit mă făcuse să vreau să fug mâncând pământul. Apropourile la mariaj ale rudelor erau, invariabil, un pretext pentru a schimba abrupt subiectul. După ani întregi în care considerasem că vina le aparținea lor, bărbaților nepotrivți și momentelor nepotrivite, un alt fost lansă o ipoteză nouă. Era vina mea că mă aflam încă pe drum, fără niciun gând de a ajunge curând la destinație.

Mă obișnuisem cu așteptarea, cu pauzele lungi și tihnite care, dincolo de inevitabilele sentimente de singurătate, întrețineau iluzia posibilității, a drumurilor încă larg deschise, care invitau la visare. În moduri diferite, eu și Codruț eram la fel de confuzi, doar că eu reușisem să-mi vând mult mai convingător ideea că dragostea nu binevoiește să vină în brațele mele primitoare. În adâncul sufletului însă, nu-i dădusem niciodată undă verde, iar brațele mele erau mult prea ocupate s-o țină departe și să dirijeze circulația prin spațiul meu vital, astfel încât să nu îndrăznească nimeni să zăbovească prea mult în gările inimii mele.

În fiecare dintre noi, femeile, se ascunde o călătoare care stă cuminte pe valiza ei și așteaptă. Pe cineva din trecutul pe care nu-l poate uita sau din viitorul pe care încă nu-l cunoaște, dar îl speră. Când trenul se apropie, în sfârșit, sentimentul de ușurare e însoțit și de o fragilă părere de rău că s-a terminat răgazul, împreună cu uitatul la ceas, cu socotelile însoțite de fluturași în stomac și cu nerăbdătorul numărât al secundelor. Când știm că am scăpat pentru totdeauna de singurătate, ne copleșește dorul de momentele noastre cu noi și de vremurile în care aveam ceva de așteptat. Vremurile în care ne puteam croi o mie de scenarii pe zi în legătură cu ceea ce urma să fie viața noastră.

De fiecare dată când acceleratul ce-mi purta aventura din copilărie ajungea la Brașov, fluturașii se înteteau. Era primul oraș mare prin care treceam și indica apropierea de Ardeal. Printr-o logică inversă, la întoarcerea acasă, același Brașov, care-mi stârnise

mai înainte nerăbdarea jucăușă, devenea cea mai deznădăjduită oprire și semnul cel mai brutal că vacanța se terminase. Timpul are marele dar de a pune același lucru, alternativ, sub semnul minusului și al plusului: ceea ce ne-am dorit cândva cel mai mult devine, ulterior, semnalul că perioada noastră de visare s-a terminat și că începe vremea certitudinilor.

Îmi place să cred c-am învățat să fac loc iubirii în viața mea, dar încă mă mai răsfăț cu plăcerea de-a aștepta anumite lucruri și anumiți oameni. Fără teamă, doar savurând bucuria sosirii lor într-o viață pe care m-am străduit s-o chivernisesc cât mai atent. La 16 ani, ideea că voi avea de așteptat pe puțin zece ani până să-l găsesc pe cel pe care-l așteptam mi s-ar fi părut înspăimântătoare. După zece ani de căsătorie, va fi, probabil, una dintre amintirile cele mai plăcute ale tinereții mele. Un gând senin din vremurile în care totul mi-era încă necunoscut, certitudinile erau speranțe vagi și dragostea era doar un nor de fluturi. Din vremurile în care încă-mi mai permiteam luxul de-a aștepta iubirea.

OUTRO

„Eu“ înainte de „noi“

Există calendare pentru momentele în care trebuie să dăm sau să primim bani, pentru cele în care se cuvine să sărbătorim, să ținem post sau să ne-aducem aminte. Viețile femeilor se măsoară însă în viața de dinainte de marea dragoste și viața de după ea. Viața de dinainte de „el“ și viața de după apariția lui. Care, indiferent dacă unitățile lor de măsură sunt identice, nu vor trece niciodată la fel și nu vor fi trăite aidoma.

M-au fascinat mereu radiografiile anilor trecuți. Dacă am sta să facem un grafic al vieților noastre de până acum, am putea, la o privire retrospectivă, să identificăm etape, cercuri în care ne-am complăcut sau acolade strâmte care ne-au marcat temporar existențele. Unii oameni care ne-au trecut prin viață dețin o pătrățică bine delimitată și închisă din noi, un cocon în care amintirea lor e sigilată temeinic, nemaivând niciun rost să te întorci asupra-i. Așa cum alții, dimpotrivă, au lăsat în sufletele noastre paranteze deschise, care-și caută neîncetat rezolvarea. Zilnic, ni se pare că am mai găsit o soluție, un scenariu, după care ne dăm seama că rezolvarea tinde spre infinit, fiind mai mult închipuită.

Nu toate calendarele folosesc anul solar ca unitate de măsură și nici calendarul din noi n-o face. Are, în schimb, alte repere. În cazul meu, oamenii au fost mereu cei care au marcat trecerea

anilor și cărora le datorez amărăciunea sau dulceața pe care o simt în cerul gurii în momentul în care-mi aduc aminte. Întrucât fiecare pereche de cifre din coada unui an mă duce cu gândul la un om, matematica mea n-a fost niciodată neutră. Există cifre amare și cifre vesele, cifre de care-mi amintesc cu plăcere și cifre pe care-aș vrea să le uit.

Calendarele pot fi complete sau incomplete. Pentru primul calendar roman, de exemplu, lumea n-a găsit alt mod de a grupa lunile de iarnă altfel decât numindu-le, la grămadă, „iarnă“. Eu, una, nu pot să grupez anii decât în „trști“, „fericiți“ sau „neutri“. Și, paradoxal, anii neutrii sunt, de fapt, mai trști decât cei trști. Sunt anii în care nimic n-a reușit să-mi clintească inima din loc.

Când se mai termină un an, obiceiul clasic este să luăm calendarul care ne-a stat pe masă sau pe perete și să-l aruncăm la coș. Este deja bifat, consumat, înroșit de însemnări trecute. Chiar și-așa, dac-ar fi să încercuiești cu roșu, una câte una, toate zilele până în momentul în care l-ai cunoscut pe „el“, asta nu va însemna că le-ai șters. Doar le-ai arhivat și, spre binele tău, ar fi indicat să ții minte unde și cum ai făcut-o. Unele sertărașe ale memoriei ar trebui marcate cu „periculos“ și încuiate cu cheia. Numărul lor ar trebui trecut pe un opis secret cu locurile în care e interzis să scotocești, ale căror lacăte n-ar trebui să le zăngănești și nici să le tentezi vreodată cu priviri, pentru că încuietorile sunt, uneori, slabe și ar putea să cedeze brusc, iar amintirile să vină, toate, peste tine.

Poveștile din această carte s-au născut în anul în care calendarul meu a luat-o razna, iar toate vârstele mele s-au hotărât să revină, de-a valma, în viața mea, spre revizitare. Ca o bandă pe care o derulezi pe repede înainte și toate scenele încep să se perinde ridicol de rapid prin fața ta, astfel încât prinzi doar frânturi, clipe dispartate, începuturi și sfârșituri. Uneori, am impresia că viețile noastre sunt un fel de film. Cineva ne încropește

existențele din bucățile căzute pe podeaua de la montaj. Din frânturi stinghere de peliculă, care nu se potrivesc unele cu celelalte. Cu finaluri fericite care vin prea târziu.

Se spune că, atunci când mori, îți vezi toată viața înaintea ochilor. Târziu am înțeles că succesiunea rapidă prin viața ta a oamenilor care au însemnat ceva pentru tine poate fi tot un fel de moarte. Moartea a tot ceea ce-ai fost, ai sperat și ai pierdut înainte de a-l cunoaște pe „el“.

*

— Hai spune, vrei să fii soția mea?

— ...

— Până când moartea ne va despărți.

— Ai văzut prea multe filme. La noi nici măcar nu se folosește sintagma cu moartea, asta e la americani.

— Lasă detaliile astea și nu schimba subiectul. Eu m-aș căsători cu tine și mâine. Spune... vrei?

— Și dacă nu te iubesc?

— Tot insiști cu asta. De unde știi că nu mă iubești?

— Pentru că suntem prieteni.

— Pentru că asta repeți tu la infinit, că suntem prieteni. Poate eu nu vreau să fiu prieten cu tine, poate că vreau să-ți dai o șansă ca noi doi să ne îndrăgostim.

— Crezi că îndrăgostirea e un proiect?

— Nu e un proiect, e un act de curaj. Eu sar, tu sari.

— Asta e din *Titanic*.

— Termină cu ironiile, eu chiar vreau să mă căsătoresc cu tine! Dacă ai fi soția mea, te-aș iubi ca pe ochii din cap.

— Așa ai tu impresia.

— Mă cunoști atât de bine, încât să știi ce impresii am? Te-aș iubi.

— Și dacă eu nu te-aș iubi? Tu singur ai spus că nu te cunosc.

— Iar începi cu asta?

— Nu încep, termin. N-are rost să mai vorbim despre asta pe *messenger*.

— Bun, nu mai vorbim pe *messenger*. Măine vin la București.

— Nu veni, că vii degeaba.

*

Realitatea e că nu știi niciodată de unde vine dragostea.

Poate să vină de departe sau de peste umărul tău și, chit că alergi sau efectiv gonești în căutarea ei, nu poți niciodată s-o păcălești. Dacă o hăituiești prea mult, se sperie. E ca un animal sălbatic pe care încerci să-l hrănești cu forța. La un moment dat, trebuie să decizi ce contează mai mult: să-l hrănești tu sau să-l știi hrănit.

Atunci te oprești din alergat, așezi jos ce ai de oferit și aștepti să vină.

Faci un pas înapoi și te ascunzi după un copac, ca să-l privești, răsuflând ușurată când vezi că-i e bine. Și, tocmai atunci, când nu mai aștepti nimic, poți avea surpriza ca animalul sălbatic să vină și să-și treacă, drăgăstos, coama pe lângă palma ta. În semn de mulțumire.

CUPRINS

<i>Intro. Elefantul în magazinul de cristaluri</i>	7
1. Povestea femeilor (ne)complicate	11
2. M-am hotărât să devin... la fel	15
3. <i>Blind date</i> : catastrofal sau epocal?	19
4. Femeile aproape perfecte și ridicolul eliberator	23
5. Și iubirile dau faliment, nu-i așa?	27
6. Te-am iubit de la primul clic	31
7. Teorema (ne)împietririi	36
8. Bine-ați venit la nunta... voastră!	41
9. Iubita de duminică	47
10. Cum se potrivesc poveștile?	52
11. Mi-am luat un inel... ..	56
12. Dragostea în vremea recesiunii	61
13. Sunt o lașă în dragoste	66
14. În ligă cu David Beckham	73
15. Ce-i al tău e pus... departe	77
16. Îmbracă-te pentru iubire!	81
17. Și totuși... unde e?	85
18. Dragostea de gherilă	90
19. Detașează-te și cucerește-l!	94
20. Curaj pentru luminile rampei	98
21. Câte vieți ai în dragoste?	102
22. Dragostea are picioare scurte	106

23. Acei oameni minunați și iubirile lor mediocre	111
24. Te LOVEsc. Tu mă LOVEști pe mine?	115
25. Mic tratat de revoltă personală	119
26. În palma ta citesc că mă iubești	123
27. Iubirea contrafăcută	129
28. Viața ca o regată	136
29. Dragoste la mâna a doua	141
30. Porumbeii sunt noii fluturași	146
31. Dragostea trăită... viceversa	151
32. Iubește-mă <i>vintage</i> !	155
33. Spune-ți un secret despre tine!	159
34. Două puncte și o dreaptă sprijină lumea	165
35. De ce „fata cu lumânarea“ nu zâmbește	170
36. Verde la iubire!	177
37. Singurătatea pedestalului	182
38. Poveste cu portocale și tăceri	186
39. Nu-l alergați pe Cupidon cu toporul!	190
40. DO(a)R un cuvânt	194
41. De ce Zoe n-ar trebui să mai fie bărbată	199
42. Până când morile de vânt vor sta în loc...	203
43. Un loc pentru o magnolie	208
44. Tu pe cine aștepti?	213
<i>Outro.</i> „Eu“ înainte de „noi“	217

Editor: GRIGORE ARSENE

Redactor: ISABELLA PRODAN

Corector: MARIA ȘOIMU

Tehnoredactor: CRISTIAN BALINT

CURTEA VECHE PUBLISHING

str. Aurel Vlaicu, nr. 35, București

c.p. 020091

tel.: (021)260 22 87, (021)222 57 26

redacție: 0744 55 47 63

fax: (021)223 16 88

distribuție: (021)222 25 36

redactie@curteaveche.ro

www.curteaveche.ro